

ACTA VAN DE SYNODE VAN FRIESCHEPALEN-SIEGERSWOUDE II (2010-2012) van de voortgezette GEREFORMEERDE KERKEN IN NEDERLAND

Voorwoord

De voortgezette Gereformeerde Kerken in Nederland mochten nu vijfde synode afsluiten in april 2012. Evenals in 2004 werd de synode samengeroepen door de kerk van Frieschepalen-Siegerswoude.

In de jaren 2010-2012 waren er weer diverse opmerkelijke ontwikkelingen.

De vGKassen werd geïnstitueerd.

Ds T.E.Heslinga nam afscheid van de kerk van Harkema en ontving een welverdiende emeritering. De kerk van Frieschepalen-Siegerswoude kreeg in Ds B Bloemendal weer een eigen predikant.

Met dankbaarheid mag worden gezegd dat de periode van de synode van Frieschepalen-Siegerswoude II er één van groei was.

Behalve de Acta zijn in deze uitgave ook de persberichten, besluitenlijsten, vastgestelde liturgische formulieren, het Rapport Herziene Statenvertaling en de Israëlnotitie opgenomen.

Smilde, oktober 2012

Ds A.van Harten-Tip, actuarius

Inhoudsopgave:

Notulen:	p.2
Bijlagen	
Persberichten	p.35
Besluitenlijsten	p.39
Formulier voor de bediening van de Heilige Doop	p.43
Formulier voor de bediening van het Heilig Avondmaal	p.47
Formulier voor de bevestiging van ouderlingen en diakenen	p.51
Rapport Herziene Statenvertaling	p.54
Notitie Israël	p.71

ACTA van de SYNODE van FRISCHEPALEN-SIEGERSWOUDE II van de voortgezette GEREFORMEERDE KERKEN IN NEDERLAND, 2010-2012

Zitting van de synode op zaterdag 9 oktober 2010 te Frieschepalen

1. Opening

Namens de samenroepende kerk van Frieschepalen-Siegerswoude heet Br A.Wagenaar de aanwezigen welkom in de openingszitting van de synode van Frieschepalen-Siegerswoude II (2010-2012), met name Ds Bruinsma, predikant van de Gereformeerde Kerk (vrijgemaakt) ter plaatse. Hij spreekt de wens uit dat de vergadering tot opbouw mag zijn en wenst allen een gezegende dag toe. Hierna wordt Psalm 118:1 en 10 gezongen. Ds Douma-van der Molen, lid van de kerk van Frieschepalen-Siegerswoude, leest Jozua 5:13-15. Jozua staat voor de enorme uitdaging Jericho in te nemen. Een man met een zwaard in de hand komt hem ongevroegd en ongedacht tegemoet. Hij blijkt de HERE te zijn. Dit is het Evangelie in een notendop: God komt in Zijn genade, maar niet altijd herkenbaar. Jozua vraagt of deze man vóór of tegen hen is en wil afhankelijk van het antwoord zijn houding bepalen. Zo stelde hij zich onbewust tegenover God op. Wij doen dit zelfs wel eens bewust, wanneer wij Hem ter verantwoording roepen of claimen in plaats van te zeggen "Uw wil geschiede". De HERE antwoordt Jozua, dat Hij niet voor of tegen hem is, maar de vorst van het heer des Heren: Hij is ver boven ons en onze belangen verheven. Wij moeten Hem GóD laten zijn. Het gaat ook ter synode om Zijn Kerk en werk. God zal Zelf voor de Zijnen strijden, mensen hebben alleen te volgen in het eerbiedige besef wie Hij is, en te leven in een houding van verootmoediging en toewijding. Gezang 444 wordt gezongen en Ds Douma-van der Molen gaat voor in gebed.

2. Appèl nominaal en controle van de credentiebrieven

Zr Verbeek, scribe van de kerk van Frieschepalen-Siegerswoude, leest de credentiebrieven voor. Het blijkt dat deze (nog) niet zijn ontvangen van de kerken van Noordwolde en Boornbergum-Kortehemmen, terwijl de afgevaardigden wel aanwezig zijn. De betreffende credentiebrieven zullen zo spoedig mogelijk worden nagezonden.

Aanwezig zijn:

-van de kerk van Boelenslaan:

Ds M.J.M.Sytsma-van Oeveren; Brs O.Oevering (ouderling) en H.van der Bij (diaken);

-van de kerk van Boornbergum-Kortehemmen:

Ds K.J.Bijleveld; Brs H.de Boer (ouderling) en J.G.Dantuma (diaken);

-van de kerk van Frieschepalen-Siegerswoude:

Brs A.Wagenaar en H.J.Nanninga en Zr.A.Verbeek-de Boer (ouderlingen);

-van de kerk van Garderen:

Ds J.Maliema; Brs P.P.A.van der Priem (ouderling) en T.Mulderij (diaken);

-van de kerk van Harkema:

Ds T.E.Heslinga; Brs J.G.Bouwer (ouderling) en Sj.van der Wiel (diaken);

-van de kerk van Noordwolde: Brs B.Postma en L.Mulder (ouderlingen);

-van de kerk van Noordwijk: Brs A.Houwaart en B.P.van der Wal (ouderlingen).

Er wordt besloten dat er (toch) sprake is van een wettige vertegenwoordiging.

3. Verkiezing moderamen 2010-2012 en afscheid moderamen 2008-2010

Br A.Wagenaar leidt de verkiezing van het moderamen van de synode. De kiescommissie bestaat uit Zr J.Hoekstra-Plat en de Brs F.Wagenaar en R.Caudron. Er worden voor de functie van praeses 19 geldige stemmen uitgebracht: 15 op Ds Bijleveld te Boornbergum-

Kortehemmen, drie op Ds Maliepaard te Garderen en één op Ds Heslinga te Harkema. Hiermee is Ds Bijleveld verkozen. De kerk van Noordwolde draagt Br B.Postma te Oosterwolde voor als scriba. Er worden 19 geldige stemmen uitgebracht, waarvan één blanco. De overige 18 zijn voor Br Postma. Voor de functie van assessor worden 18 geldige stemmen uitgebracht: 14 op Br O.Oevering te Drachten, 3 op Ds Maliepaard te Garderen en 1 op Br J.G.Bouwer te Harkema. Hiermee is Br Oevering verkozen. Allen aanvaarden hun benoeming. Er zijn geen kandidaten voor de functies van quaestor en actuaire. Zowel Br G.H.Bakker te Garderen als Ds A.van Harten-Tip te Smilde zijn bereid opnieuw deze taken op zich te nemen en worden benoemd. De benoemingen worden door de aanwezigen met applaus bekrachtigd. Hierna zingen zij Psalm 121: 1,3 en 4. Br Wagenaar feliciteert de benoemden en draagt het presidium over aan Ds K.J.Bijleveld.

4. Vaststelling van de agenda

De agenda wordt vastgesteld na toevoeging van een comitégedeelte.

5. De notulen van de synodezitting d.d. 17-04-10 worden ongewijzigd vastgesteld.

6. Zaken naar aanleiding van de notulen, voor zover niet elders geagendeerd

a. Gezamenlijke jeugdactiviteiten: er zijn nog geen ontwikkelingen.

b. Jaarboekje 2011. Omdat in alle kerken behalve in Garderen de ambtsdragers in mei worden bevestigd, wordt besloten dat het Jaarboekje 2011 pas in juni zal verschijnen. De kerk van Garderen zal zich beraden op de vraag, of ook hier de ambtsdragers in het vervolg in mei worden bevestigd.

c. Aan het boekje over de belijdenisgeschriften wordt hard gewerkt. De benodigde toestemmingen voor het overnemen van de teksten zijn verkregen. Toch zal het door het vele werk dat nog gedaan moet worden minstens een half jaar duren voor het beschikbaar is.

d. De Acta 2008-2010 verschijnen D.V. op korte termijn.

e. vGKookboek; presentatie proefdruk. Het is bijzonder dat er een kookboek op de kerkelijke agenda staat. Diverse kerkleden hebben recepten aangeleverd. Br Bakker heeft voor iedere kerk een proefdruk gemaakt van het vGKookboek, waarvan de opbrengst voor de Zending te Bangui is. De prijs wordt vastgesteld op € 10,-, waarvan ongeveer € 7,50 voor Bangui is. De afgevaardigden stellen voor het lettertype te vergroten, één recept per pagina af te drukken, tussen de hoofdstukken een (gekleurd) tabblad te plaatsen en schutbladen toe te voegen. Aldus wordt besloten; de opbrengst voor Bangui wordt hierdoor slechts weinig minder.

f. Kerkvisitatie. De indeling is als volgt vastgesteld: Boelenslaan: Ds.Heslinga en Br.Dotinga; Boornbergum-Kortehemmen: Ds.Heslinga en Br.van der Priem; Frieschepalen-Siegerswoude: Ds.Heslinga en Br.Dotinga; Garderen: Ds.Heslinga en Br.Dotinga; Harkema: Ds.Bijleveld en Br.van der Priem; Noordwolde: Ds.Bijleveld en Br.van der Priem; Noordwijk: Ds.Bijleveld en Br.van der Priem. (De cursief afgedrukte kerkvisitator neemt het initiatief om een afspraak met de betreffende kerk te maken.) De kerken van Noordwolde, Garderen en Noordwijk worden D.V. voor 1 januari 2011 bezocht, de overige kerken in het vroege voorjaar van 2011.

g. De besluitenlijst van de vorige synodezitting. De kerk van Garderen kon geen *deputaat ad examina* vinden. Daarom zal de kerk van Harkema iemand zoeken. Lukt dit niet, dan wordt dit spoedig aan de actuaire doorgegeven, waarna de kerk van Frieschepalen-Siegerswoude of van Noordwijk een deputaat voordraagt. De actuaire zendt de instructie voor de deputaten ad examina naar de kerken.

Er is nog geen *boekhouder* voor het kerkverband gevonden. Dit is van groot belang, mede in verband met eventuele opvolging van Br Bakker. Daarom zullen de kerken verder zoeken.

Ds van Harten-Tip is voor de vGKN lid van de *Raad van Toezicht van Zendtijd voor Kerken*. Br B.de Boer uit Boornbergum is bereid toe te treden tot de Adviesraad van ZvK en deputaat voor de Media te worden. Ook Br G.H.Bakker is hiertoe bereid. De kerk van Harkema deelde mee een deputaatschap voor de Media niet noodzakelijk te vinden voor een klein kerkgenootschap. Hierover is in de comitévergadering eenstemmigheid bereikt.

7. Instructies uit de kerken

De kerk van Noordwolde stuurde een instructie over meerdere onderwerpen. In overleg met deze kerk wordt alleen het eerste deel ervan behandeld, te weten de vraag naar een richtlijn voor een beleidsplan. In de documentatiemap is een richtlijn opgenomen, op basis van het plan van de kerk van Garderen. Het hebben van een dergelijk plan is noodzakelijk voor de ANBI-verklaring. Het Contact in Overheidszaken (CIO) behartigt voor alle erbij aangesloten kerken, waaronder de vGKN, in dezen de belangen bij de belastingdienst. Wanneer één van deze kerkgenootschappen in gebreke blijft, kan hierdoor het hele convenant worden opgebroken. Het verslag van de bespreking hierover in de vergadering van de financiële commissie wordt aan de scribe gezonden, opdat het verband tussen beleidsplan en ANBI-status ook in de kerkenraden bekend is. Het opstellen van een beleidsplan, dat niet meer dan een A4 hoeft te omvatten, is binnen de vGKN de verantwoordelijkheid van de plaatselijke kerken. Het CIO heeft een commissie die wil helpen bij problemen met de belastingdienst. In december 2010 vergaderen de afgevaardigden naar het CIO met de belastingdienst. Het tweede deel van de instructie van Noordwolde komt tijdens de kerkvisitatie aan de orde.

Uit de Evangelische Liedbundel wordt nr.218:1,2 gezongen: "Samen in de Naam van Jezus".

8. Ingekomen en uitgegane post (ter kennisgeving)

a. Jaarboekje Hersteld Hervormde Kerk

b. Uitnodiging ontmoetingsdag Hersteld Apostolische Zendingkerk

c. Uitnodiging voor inauguratie Dr B.van den Toren als hoogleraar Charismatische Vernieuwing aan de VU te Amsterdam; praeses en scribe vertegenwoordigden de vGKN

d. Uitnodiging opening verbouwd bijgebouw Boornbergum-Kortehemmen

e. Antwoord aan de fam. Aarnoutse in verband met het niet doorgaan van de landelijke dag

f. Mailing vergaderprocedure synode: in het najaar zullen meer inhoudelijke, in het voorjaar meer beleidsmatige onderwerpen aan de orde komen.

g. Verzoek van de kerk van Noordwijk om financiële steun voor evangelisatie-zangavonden. De financiële commissie heeft hierover al gesproken en besloot dat de quaestor de kosten met de kerk van Noordwijk zal doornemen. Gast Dhr.Ploegstra uit Leeuwarden krijgt de gelegenheid om een pleidooi voor evangelisatie - en voor de Bijbeltelefoon- te houden. De kerken besluiten dat financiële steun wordt verleend aan de genoemde evangelisatieavonden, waarbij de quaestor de vrije hand krijgt. Dit wordt voorgefinancierd uit de landelijke kas, maar gedekt uit een nog te houden landelijke collecte, die Br Caudron zal inplannen.

h. Cursus Bijbelkennis Oude Testament. Deze wordt gegeven door Ds Douma-van der Molen en Ds van Harten-Tip in de kerk te Boelenslaan. De praeses beveelt deze van harte aan.

i. Brief van een verontruste broeder en zuster uit Noordwolde. Deze is zeer kort voor de vergadering binnengekomen. Het moderamen krijgt toestemming om de behandeling te delegeren aan de kerkvisitatoren, die eerst met deze broeder en zuster spreken en daarna de brief met de kerkenraad van Noordwolde behandelen.

9. (Her-)benoeming deputaten, commissies en kerkvisitatoren

Deputaten en commissieleden worden herbenoemd, met dien verstande dat Br Postma niet meer beschikbaar is als contactpersoon voor Zendtijd voor Kerken. De eventuele benoeming van deputaten voor de Media wordt behandeld bij agendapunt 16a.

10. Presentatie vanuit de ontvangende kerk van Frieschepalen-Siegerswoude

Br J.Bron uit Frieschepalen, voorzitter van de Commissie van Beheer, vertelt over de aanschaf van een nieuw orgel voor deze kerk. Een legaat stelde de kerk in staat dit aan te schaffen. Op 5 september 2010 is het in gebruik genomen. Tijdens de lunch zijn dia's van het orgel te zien. In de kerkzaal laat een enthousiaste organiste J.Bron-Bootsma de aanwezigen kennis maken met het geluid van dit orgel. Er worden ook gezamenlijk enkele liederen gezongen. De praeses dankt de organiste voor haar bijdrage en gaat voor in gebed voor de maaltijd en de ontmoeting.

In de **comitévergadering** krijgt Ds van Harten-Tip, lid van de Raad van Toezicht van Zendtijd voor Kerken, toestemming om haar taak in deze raad uit te voeren.

11. Inventarisatie: hoe gaan de kerken om met gemeenteleden die moeite hebben met de gereformeerde belijdenis?

Br Houwaart uit *Noordwijk* deelt mee dat deze kerk niet zulke leden heeft. Ieder weet waar de vGKNoordwijk e.o. voor staat. Ds Sytsma-van Oeveren zegt dat in *Boelenslaan* (nog) geen mensen zijn die moeite hebben met het ondertekenen van de belijdenis. Mochten bezwaren kleine punten betreffen, dan ontkracht dit de belijdenis niet. Bij grote verschillen moet er gepraat worden en kan het betreffende lid geen ambtsdrager worden. Het is goed om vooral de Dordtse Leerregels toe te lichten, omdat deze minder toegankelijk zijn. Br Bouwer van *Harkema* verwijst naar de instructie van zijn kerk over deze vraag. Er zijn potentiële ambtsdragers die deze moeite hebben, terwijl kadervorming in Harkema een probleem is. De kerken moeten goed nadenken of het goed is het bestaande beleid, dat deze gemeenteleden geen ambtsdrager kunnen worden, te wijzigen. Br Mulder van *Noordwolde* vertelt over de diversiteit qua achtergrond van de leden van zijn kerk. Ambtsdragers ondertekenen de belijdenis, maar er zijn vacatures in de kerkenraad. In *Frieschepalen-Siegerswoude* is men, aldus Br Wagenaar, nog niet met deze problematiek geconfronteerd. De formulieren van enigheid worden gewoon ondertekend. Br van der Priem vertelt dat *Garderen* een 'vluchtheuvelkerk' is, waarvan een vrij grote groep leden trouw gereformeerd is. Er zijn nog geen echte problemen rond de ondertekening van de belijdenis. De geloofsdoop is wel gesprekspunt, en de gereformeerde identiteit komt steeds meer ter sprake. Ds Maliepaard vult aan dat er mensen zijn die het hebben van een kerkorde of kerkelijke orde niet nodig vinden. Br H.de Boer uit *Boornbergum-Kortehemmen* deelt mee dat er geen bezwaren zijn tegen ondertekening van de belijdenis. Wel moet er in de toekomst over nagedacht worden, omdat het onderwerp leeft en er leden zijn die moeite hebben met kinderdoop en uitverkiezing. Ds Bijleveld vult aan dat van ambtsdragers ondertekening van de belijdenis wordt gevraagd; de verantwoordelijkheid wordt bij henzelf gelegd. Toch is er wel eens het verwijt van uitsluiting. Van wie deel uitmaakt van de kerkenraad wordt solidariteit met de gereformeerde belijdenis gevraagd; deze visie moet worden uitgedragen.

De praeses concludeert dat het in alle vGkerken praktijk is dat de formulieren van enigheid worden ondertekend. Wel is er een zekere verlegenheid, enige onwetendheid en de zorg dat er mogelijk vacatures zijn vanwege de duidelijk gereformeerde visie. Hij vraagt hoe de afgevaardigden hiermee denken om te gaan. Willen zij mogelijkheden hebben om deze mensen binnen het ambt in onze kerken te halen? Ieder reageert hierop op persoonlijke titel. Br Houwaart meent dat het mogelijk is dat iemand die is overgedoopt voortschrijdend (gereformeerd) inzicht krijgt. In dat geval moet het ambt voor deze persoon een mogelijkheid

zijn. Ds Sytsma-van Oeveren benadrukt dat de vGKN belijdende kerken zijn en moeten blijven. Er moet duidelijkheid worden geschapen. Mensen met moeite met de gereformeerde belijdenis zijn soms zeer bevlogen christenen- hoever moet een keuze hierin gaan? Br Bouwer pleit voor duidelijkheid. Maar begrijpt de jeugd wat de belijdenisgeschriften inhouden? Men doet soms belijdenis om 'praktische' redenen. Hij vraagt een open oog voor ontwikkelingen die gaande zijn. Br Mulder vertelt dat in Noordwolde veel leden zijn die, door hun achtergrond, niet zo gereformeerd zijn als gewenst. Dit wringt en zorgt voor vacatures in de kerkenraad. Als preekvoorzieder zoekt hij een balans tussen gereformeerde en evangelische voorgangers, om recht te doen aan de gevoelens van alle leden. Wél weet men, dat men in een gereformeerde kerk binnen komt. Begrip vindt hij beter dan uitsluiten. De praeses merkt op, dat dit geluid uit Noordwolde anders is dan de andere geluiden. Br Wagenaar vertelt dat in zijn gemeente ook mensen zijn overgedoopt. Zij staan positief tegenover het christelijke geloof maar zijn niet vast te binden aan het gereformeerde belijden. Men moet geen mensen laten vallen maar het geloof uitdragen. Br van der Priem ziet raakvlakken tussen Noordwolde en Garderen. Maar er staat niet voor niets 'gereformeerde kerk' boven de deur! Dat betekent dat wij liefdevol én duidelijk moeten zijn. Br de Boer vraagt zich af waar de nadruk ligt. Er moeten niet allerlei belemmeringen worden opgeworpen; het accent ligt op Christus. In Boornbergum-Kortehemmen, aldus Ds Bijleveld, verdiepen (aanstaande) kerkenraadsleden zich in de belijdenisgeschriften en ontdekken dan veel moois. De praeses vertelt dat voor hem één van de kenmerken van het gereformeerde belijden is: 'tegelijkertijd zondaar en tegelijkertijd geheiligd'. Wij zijn als mens voor het heilig aangezicht van de heilige God gezet. Dat geeft een diep beleven dat je niets hebt in te brengen bij de HERE (zie ook de opening). Tegelijkertijd ben je geheiligd in Christus. Daarom wordt er een geheiligd leven van je gevraagd en dat is een dagelijkse worsteling. Vanuit dit oogpunt worden allerlei lastige kwesties bepaald. Dit brengt ons bij voorbeeld bij de kinderdoop, omdat het daarin GóD is, die de hand naar ons toereikt. Dát geloven wordt helaas veel minder beleefd. Het is meer: 'je mag er zijn', 'God is blij met jou'. Dat is waar, maar er mist dan een grondtoon! Daarmee zijn velen niet meer vertrouwd en daarom worden er verschillende beslissingen genomen. Wanneer wij deze basis zouden kunnen aanspreken, zouden wij elkaar vinden. Anders groeit de gemeente uit elkaar! Het beleefd zondaar zijn móet een plaats krijgen, maar komt in de verkondiging wel eens te weinig aan de orde. Op deze hartenkreet komen enkele reacties: Br Mulder vraagt zich af of dit betekent dat gereformeerd zijn 'in de genen zit'. Kent iemand die 'uit de wereld' komt dit gevoel? Br van der Wiel van Harkema vraagt zich met grote zorg af: willen wij gereformeerd zijn, of worden wij met zijn allen evangelisch? Br Nanninga, van Frieschepalen-Siegerswoude, citeert uit Gezang 452. Wij zijn geheiligd, 'geen zondaar meer', maar toch zondigen wij nog elke dag. Dit verstaan mist hij bij velen. Bij evangelische christenen is het vaak een spanningsveld: geen zondaar zijn en toch zonde doen. Het getuigenis van de praeses is Br van der Priem uit het hart gegrepen. Wij moeten aan onze identiteit werken, anders redden wij het niet. Hij roept op om terug te gaan naar onze wortels. Er is immers meer dan beleving, het gaat om het Woord en de diepgang van het Woord. De praeses recapituleert: de vraag kwam uit de kerk van Harkema. Allen herkennen de vraag min of meer. Wat doen wij hiermee? Samenvattend is dat: 1. wees duidelijk, 2. kies voor identiteit en 3. probeer de mensen vast te houden. Hoe stimuleren wij elkaar hierin? Door het gesprek met elkaar, zoals nu ter synode. Vooral door onze gebeden. De gereformeerde identiteit van de vGKN blijkt niet ter discussie te staan, maar men wil ook zoveel mogelijk de mensen vasthouden. Hij stelt voor dat het moderamen met een voorstel komt om de drie genoemde punten binnen de kerken te versterken. Br van der Priem vult aan dat wij ook steun in onze identiteit moeten zoeken bij gereformeerden buiten de vGKN. Dit voorstel wordt aangenomen. De praeses dankt allen hartelijk voor hun inbreng in het gesprek.

12. Kadercursus vGKN

Het doel van deze cursus is bemoediging, opbouw en contacten. Ook de identiteit heeft hierbij een belangrijke plaats. Er is gekozen voor de zondag in combinatie met een kerkdienst, om zoveel mogelijk mensen te bereiken. Het voorstel van het moderamen is om te rouleren langs de kerken. Dit blijkt niet in goede aarde te vallen omdat er weinig mensen de reis naar een andere kerk zullen ondernemen. Daarom wordt besloten dat alle werkvelden in alle kerken aan de orde zullen komen, gekoppeld aan het ruilschema van de predikanten, waarbij iedere predikant een 'eigen' onderwerp krijgt. Het moderamen zal een voorstel hiervoor doen.

13. Formulieren

a. Vaststelling herzien formulier voor de bediening van de Heilige Doop. De commissie heeft gecorrespondeerd met Br Nanninga over de zin 'in de zonde blijven liggen'. Men is het niet helemaal eens geworden, maar bedoelt hetzelfde. De synode stelt het voorliggende formulier vast. Br Bakker heeft de oude doopkaarten, die niet meer in de handel zijn, herdrukt. Deze zijn gratis voor de kerken verkrijgbaar bij de actuaire. Ook Br Bron heeft nog doopkaarten op zijn boekentafel.

b. Presentatie formulier voor de viering van het Heilig Avondmaal. Br Postma presenteert het formulier voor de viering van het Avondmaal. Er is aangesloten bij het bekende formulier uit het katern, maar ook gekeken naar andere formulieren uit de gereformeerde traditie.

Eventuele wijzigingsvoorstellen worden vóór 1 januari 2011 aan de commissie gezonden. De praeses bedankt de commissie voor het verrichte werk.

Hierna zingen de aanwezigen uit de Evangelische Liedbundel nummer 212.

14. Kerk en Israël

a. Eerste reacties op de notitie Kerk en Israël. Ten tijde van de moderamenvergadering was er nog maar één reactie vanuit de kerken. Toen heeft het moderamen een korte reactie opgesteld, met een aanzet tot discussie. Er worden prachtige dingen in de notitie gezegd; hoe gaan wij er praktisch mee om? Hierop reageerde de commissie die de notitie maakte, Ds Maliepaard en Br Nanninga. In Harkema is een commissie ingesteld om de notitie grondig te bestuderen. Om recht aan de notitie en het onderwerp te doen en de afgesproken vergaderprocedure in acht te nemen wordt afgesproken dat het onderwerp in het najaar van 2011 weer op de agenda komt. De kerken zullen nadenken over de vormgeving van de verbondenheid met Israël, bij voorbeeld via een eigen deputaatschap of deelname aan het Centrum voor Israëlstudies te Ede. De informatie hierover zal, met de diverse reacties, aan de kerken worden gezonden.

b. De wenselijkheid van een deputaatschap wordt ook in oktober 2011 besproken.

15. Zending

Br Postma heeft door persoonlijke omstandigheden weinig kunnen doen aan het opzetten van het deputaatschap. Nu gaat het de goede kant op. Het contract met Dr van den Toren loopt tot mei 2011. Deze wil tevoren nog een keer naar Bangui en heeft extra hulp nodig bij het vertalen van zijn boek. Dit boek zal in mei 2011 nog niet gereed zijn. Wanneer de genoemde extra kosten worden vergoed, komt men slechts weinig boven de begroting. Het moderamen stelt voor, deze extra uitgaven te vergoeden, maar vanaf mei 2011 rechtstreeks met de FaTEB afspraken te maken, daar speciale projecten te steunen en het contract van Dr van den Toren niet te verlengen. Ook de Christelijke Gereformeerde Kerken, de Nederlandse Gereformeerde Kerken, de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt) en enkele buitenlandse kerken hebben contacten met de FaTEB. De deputaten zullen deze contacten uitzoeken en nader uitwerken. De kerken stemmen in met het voorstel. Regelmatig bezoek aan de FaTEB is aan te raden. Ook dit voorstel wordt aanvaard.

16. Oecumene, voor zover niet elders geagendeerd

a. Zendtijd voor Kerken. Andere deelnemende kerken kennen een deputaatschap voor dit werk. Omdat de vGKN nu ook deelnemen in de Raad van Toezicht is een dergelijk deputaatschap belangrijk. Besloten wordt dit het Deputaatschap voor de Media te noemen, zodat het desgewenst breder kan functioneren. Benoemd worden de Brs G.H.Bakker te Garderen en B.de Boer te Boornbergum en Ds A.van Harten-Tip. Als adviseurs treden de Brs B.Postma en P.P.A.van der Priem op.

b. Nationale 'synode' op 10 en 11 december 2010 te Dordrecht. CGK, GKv en diverse andere kerken zenden afgevaardigden naar de Nationale Synode, die een geloofsgetuigenis naar de samenleving wil doen uitgaan. De vGKN vaardigen het moderamen af, en eventueel nog enkele andere belangstellenden. De kerk van Harkema ziet geen nut van deze synode.

c. Het COGG houdt op D.V. 12 mei 2011 een conferentie te Putten.

17. Presentatie periodiek vGKNieuws

Br B.Postma stelde het elfde nummer van het vGKNieuws samen, waarin het gebed centraal staat. De praeses dankt hem voor het werk.

18. Eventuele mededelingen

Internationale belangstelling noopte tot het formuleren van een Engelse naam voor de vGKN. Deze is: Continued Reformed Churches in the Netherlands.

19. Rondvraag

Br Mulder vraagt of er ook een ruilrooster voor predikanten voor 2012 komt. Dit is wel de bedoeling. Br Mulder wil dit graag op tijd hebben, ook met het oog op de cursus. De kerkenraad moet erover nadenken of ze dit in de voorgestelde vorm wil.

20. Vaststelling datum en plaats van de volgende synodevergadering:

D.V zaterdag 9 april 2011 te Boelenslaan.

21. Sluiting van de synodezitting door de praeses van het moderamen.

De praeses bedankt Br Bron, die weer aanwezig was met zijn boekentafel. Hierna worden uit de Evangelische Liedbundel de nummers 351 en 469 gezongen. Er is een woord van dank voor de kerk van Frieschepalen-Siegerswoude, de afgevaardigden, en de gasten voor hun belangstelling en gebeden. Een belangrijk deel van de vergadering ging over het zondaar én geheiligd zijn. De koppeling zit in de Persoon van Jezus Christus, in het kennen van Hem als Verlosser, Heer en Heiland. Dit moet het centrum van ons spreken zijn. De praeses gaat voor in dankgebed en voorbede, wenst ieder wel thuis en sluit de openingszitting van de synode.

Zitting van de synode op zaterdag 9 april 2011 te Boelenslaan

1. Opening

Namens de ontvangende kerk van Boelenslaan-Drachtster Compagnie heet Br O.Oevering de aanwezigen welkom, speciaal Br Bron met zijn boekentafel, Zr Paulusma die de samenhang zal begeleiden, Br S.Oevering die het geluid regelt en Br Bloemendal, kandidaat uit Kampen. Ds Tsj.Zuidema uit Harderwijk, een vaste gast, heeft bericht van verhindering gestuurd. Br Oevering leest Ezechiël 31:1-14. Kernwoord is 'waterdrinker' - iemand die afhankelijk is van water en geen water produceert. Zo is een mens afhankelijk van de HERE en Zijn gaven. Jezus Christus biedt het levende water aan. In wie dit drinkt wordt het tot een fontein, tot

opbouw voor hemzelf en anderen. Hierna wordt Ps.68:7 en 9 gezongen. Ds Sytsma-van Oeveren gaat voor in gebed.

2. Appèl nominaal

Aanwezig zijn:

-van de kerk van Boelenslaan:

Ds M.J.M.Sytsma-van Oeveren; Brs O.Oevering (ouderling) en H.van der Bij (diaken);

-van de kerk van Boornbergum-Kortehemmen:

Ds K.J.Bijleveld; Brs H.de Boer (ouderling) en J.G.Dantuma (diaken);

-van de kerk van Frieschepalen-Siegerswoude:

Zr J.Hoekstra-Plat en Br H.J.Nanninga en (ouderlingen) en Br R.Caudron (diaken);

-van de kerk van Garderen:

Ds J.Maliepaard; Brs P.P.A.van der Priem (ouderling) en T.Mulderij (diaken);

-van de kerk van Harkema:

Ds T.E.Heslinga; Zr S.van Dellen-van der Werf (ouderling) en Br Sj.van der Wiel (diaken);

-van de kerk van Noordwolde: Brs B.Postma en L.Mulder (ouderlingen);

-van de kerk van Noordwijk: Br E.J.Tinga (diaken).

Er wordt geconstateerd dat er sprake is van een wettige vertegenwoordiging. Hierna draagt Br Oevering de leiding over aan de praeses van de synode, Ds K.J.Bijleveld.

3. Vaststelling van de agenda

Aan de agenda wordt, na punt 8, toegevoegd een voorstel van de deputaten ad examina betreffende de verlening van een preekconsent. De agenda wordt aldus vastgesteld.

4. Vaststelling van de notulen van de synodezitting d.d. 9-10-10

Ds Heslinga merkt op dat de opmerkingen van de Brs van der Wiel en Bouwer op p.5 door lezers aan elkaar verbonden zouden kunnen worden. Daarom acht Br Bouwer het goed om óf zijn woorden te verduidelijken óf een deel van de genotuleerde woorden van Br van der Wiel te schrappen. Tot het laatste wordt besloten. De vergadering stemt in met het voorstel dat het moderamen de gewijzigde notulen tijdens de eerstkomende moderamenvergadering ondertekent. Hiermee worden de notulen vastgesteld.

5. Zaken naar aanleiding van de notulen, voor zover niet elders geagendeerd

a. Wanneer moeten kerken credentiebrieven inleveren? Het blijkt niet helder te zijn hoe er moet worden omgegaan met credentiebrieven. Iedere kerk geeft haar afgevaardigden een

credentiebrief mee. In principe zijn dit gedurende de gehele synode dezelfde afgevaardigden. Omdat het niet mogelijk is te voorzien of iemand in staat is alle zittingen bij te wonen, worden voor de (primi)afgevaardigden secundi aangewezen. Hun namen worden ook op de credentiebrief vermeld. Bij de openingszitting van iedere synode (eens per twee jaar) moet altijd een nieuwe credentiebrief worden ingediend. Wanneer noch de primus, noch de secundus in de gelegenheid is aanwezig te zijn, wijst de betreffende kerk een tertius aan; in dit geval moet een nieuwe credentiebrief worden ingeleverd, tenzij ook deze naam al op de credentiebrief is vermeld. Leden van het moderamen moeten afgevaardigd zijn, anders kunnen zij geen deel uitmaken van het moderamen.

b. Verschijning Jaarboekje 2011. De actuarius is voornemens dit in juni 2011 te laten verschijnen en vraagt de kerken dringend wijzigingen spoedig door te geven. Op korte termijn ontvangen de kerken een digitaal bestand betreffende hun gegevens, ter correctie. Het Jaarboekje staat vol nuttige gegevens betreffende de kerken; toch wordt nog vaak vanuit de kerken gevraagd om gegevens die in dit boekje vermeld zijn.

c. De Acta 2008-2010 zijn verschenen. Iedere kerk ontving hiervan een exemplaar.

d. Het vGKookboek is een groot succes. Inmiddels heeft Br Bakker gezorgd voor een herdruk, onder andere met het oog op de naderende moederdag. De opbrengst van dit kookboek, inmiddels ongeveer € 1000,-, is voor de Zending in Bagui.

e. Examendeputaat, deputaat voor de Media en boekhouder voor het kerkverband. Er is nog steeds geen boekhouder voor het kerkverband gevonden, terwijl dit toch dringend gewenst is. Deze persoon zal niet zoveel werk te doen hebben, en dit werk kan digitaal worden gedaan. De kerk van Frieschepalen-Siegerswoude draagt Br D.Hoekstra voor als deputaat ad examina. De synode benoemt hem in deze functie, die hij aanvaardt. Helaas meende Br B.de Boer van de kerk van Boornbergum-Kortehemmen bij nader inzien te moeten bedanken als deputaat voor de Media. De kerken worden opgeroepen iemand voor deze vacature voor te dragen, omdat het deputaatschap dringend versterking behoeft.

f. Beleidsplannen van de plaatselijke kerken. In verband met de ANBI-verklaring van de belastingdienst werkt de quaestor aan een concept-beleidsplan, dat door de kerken aan de eigen situatie kan worden aangepast. Het is niet mogelijk een landelijk beleidsplan op te stellen, omdat de kerken plaatselijk zelfstandig zijn. Opgemerkt wordt dat wanneer één kerk in gebreke blijft alle kerken daarvan schade ondervinden.

6. Instructies uit de kerken

a. van de kerk van Noordwolde:

“In de synodevergadering van oktober 2010 werd er door de vGK Noordwijk een financiële bijdrage van € 4.000,- gevraagd voor evangelisatie.

Het verzoek van de kerkenraad is om vragen van deze aard van tevoren te laten indienen en door een daarvoor ingestelde commissie te laten beoordelen.

Financiële steun is prima maar alleen als er een goed opgezet plan onderlegd kan worden.

Als de commissie positief over een verzoek heeft geoordeeld hoeft alleen dat in de vergadering te worden gemeld en kan tot eventuele toezegging worden overgegaan.”

De vergadering is het eens met dit standpunt. In het genoemde geval had de financiële commissie al een positief advies gegeven. Dit zal ter vergadering duidelijker worden aangegeven. Br Tinga tekent hierbij aan, dat de kosten van de evangelisatieavonden erg lijken mee te vallen omdat medewerkende koren vaak een vriendenprijs rekenen.

b. van de kerk van Frieschepalen-Siegerswoude:

“Hoe gaan wij om met belijdende leden die samenwonen en hun kind willen laten dopen en met samenwonenden waarvan een ouder belijdend lid is en die hun kinderen willen laten dopen?”

Ds Heslinga vermeldt dat in Harkema lang geleden is besloten dat ongehuwd samenwonenden geen belijdenis kunnen doen. Dit besluit wordt gehandhaafd, hoewel er gemeenteleden zijn die daar moeite mee hebben. Een samenwonend stel dat de doop voor hun kind tevergeefs aanvraag besloot later te trouwen, en hierna is de doop bediend. In de kerk van Boornbergum-Kortehemmen heeft een ongehuwd samenwonende belijdenis gedaan, maar in de belijdenisdienst is uitgesproken dat hij vanuit het gegroeide geloof voornemens was op korte termijn te trouwen; na dit huwelijk kon de doop bediend worden. Tevoren is hierover uitgebreid gesproken met degene die belijdenis wilde doen. Br Nanninga meldt dat het in de kerk van Frieschepalen-Siegerswoude beleid is dat er eerst getrouwd moet worden vóór belijdenis kan worden afgelegd. Sommigen steigeren hiertegen; dit is opstand tegen de Here. De praeses benadrukt dat het afleggen van de belijdenis van het geloof consequenties heeft en vat samen dat uit het gehoorde blijkt dat de kerken kinderen van ongehuwd samenwonende ouders niet dopen. Bij de doop wordt aan de ouders gevraagd of zij een voorbeeld van een

christelijke levenswandel willen geven; in de lijn van de kerken kan een ongehuwd samenwonende hierop niet met ‘ja’ antwoorden.

Ds Maliepaard heeft de indruk dat de brochure ‘echt een paar’ niet door alle kerkenraden aanvaard of gebruikt wordt. In Frieschepalen-Siegerswoude is dit inderdaad het geval, omdat niet de hele kerkenraad achter de inhoud staat. In Noordwolde wordt de brochure betrokken bij het beleidsplan. In Boelenslaan-Drachtster Compagnie, Harkema, Garderen en Boornbergum-Kortehemmen wordt er wel mee gewerkt, al is er soms weerstand. Br Tinga van Noordwijk merkt eenvoudig op: wij volgen de regels van de landelijke kerk!

c. van de kerk van Frieschepalen-Siegerswoude:

“Hoe worden in de andere vGKN kerken de overleden gemeenteleden herdacht?”

In Garderen gebeurt dit op oudejaarsavond; de namen van de in dat jaar geboren en in het huwelijk getreden en overleden worden genoemd en in lied en gebed wordt hier bij stil gestaan. In Harkema is de dienst op de laatste zondag van het kerkelijk jaar op het herdenken van de overleden gericht. Familie wordt uitgenodigd; er wordt een witte roos in een vaas geplaatst. Het is een emotionele dienst. De reden om dit niet op de oudejaarsavond te doen was dat die avond al beladen genoeg is; ook komt de familie gemakkelijker op een zondag naar een dergelijke dienst. In Noordwolde is de herdenking ook op de laatste zondag van het kerkelijk jaar, omdat er dan meer mogelijk is, bij voorbeeld koffie drinken na de dienst. Er worden geen kaarsen aangestoken voor de overleden.

In Boelenslaan-Drachtster Compagnie is nog geen dergelijke dienst geweest. Ds Sytsma-van Oeveren vindt een in memoriam (met foto op de beamer) mooi en ziet het aansteken van een kaars als symbool van leven in het licht van Christus. In Boornbergum-Kortehemmen wordt op de laatste zondag van het kerkelijk jaar aandacht besteed aan de in het afgelopen kerkelijk jaar geboren, gehuwd en gestorven. Dit wordt bij voorbeeld gesymboliseerd door het uitstallen van de betreffende kaarten. Ds Bijleveld heeft voorkeur voor herdenken op de oudejaarsavond, omdat de emoties er dan toch al zijn. Maar omdat veel (PKN)kerken op de laatste zondag van het kerkelijk jaar herdenken, is men daar in zijn kerk ook toe overgegaan. In diverse kerken nodigt men de nabestaanden persoonlijk (of per brief) uit.

d. van de kerk van Frieschepalen-Siegerswoude:

“Hoe gaan wij om met gemeenteleden die een geloofsdoop hebben ondergaan?”

Soms wordt tevoren meegedeeld dat iemand de geloofsdoop zal ondergaan, soms wordt dit pas achteraf bekend. De praeses heeft, wanneer het bekend is, altijd een gesprek met de betrokkene en geeft daarin aan wel iets te begrijpen van het motief, maar het jammer te vinden dat iemand deze stap doet omdat de gereformeerde kerken deze vorm niet kennen maar hechten aan de verbondsdoop. Wie de geloofsdoop ondergaat maakt zichzelf daarmee tot een ‘vreemde eend in de kerkelijke bijt’ en verbreekt de kerkelijke eenheid of zet die onder spanning. In Boornbergum-Kortehemmen wordt op een dergelijk lid geen tucht toegepast. Wanneer iemand overkomt uit een kerk die de geloofsdoop praktiseert kan deze persoon als belijdend lid worden ingeschreven. Hij wordt niet uitgesloten van het ambt, maar er wordt van hem geëist dat hij staat voor de verdediging van het beleid van de kerk en de formulieren ondertekent. Eventueel moet hij de eigen mening opzij zetten voor het dienstbaar zijn aan (de traditie van) de kerk.

Br Mulder benadrukt dat het geen geheim moet worden wanneer iemand de geloofsdoop heeft ondergaan. Openheid is belangrijk; de kerk van Noordwolde hanteert dezelfde lijn als die van Boornbergum-Kortehemmen. Wie zich liet overdopen kan in Noordwolde gewoon lid blijven. Br Nanninga vraagt of het ook mogelijk is dat iemand in de eigen (gereformeerde) kerk wordt overgedoopt. Dit is niet het geval, omdat het botst met de verbondsdoop.

Br Bloemendal (gast) vraagt aanvullend hoe er wordt omgegaan met belijdende leden die hun kinderen niet willen laten dopen. Er wordt indringend met hen gesproken, maar zij worden niet geschorst als lid. Het is verdrietig wanneer mensen de kinderdoop afwijzen.

Ds Maliepaard geeft aan dat de nadruk op de geloofsdoop te maken heeft met te weinig besef van de betekenis van de (verbonds)doop. Deze moet goed duidelijk worden gemaakt!

e. van de kerk van Frieschepalen-Siegerswoude:

“Kunnen gemeenteleden die zich hebben laten overdopen in een andere gemeente ook lid blijven van de vGKN?”

Uit het voorgaande blijkt dat dit in enkele kerken mogelijk is. Het beleid van de meeste, ook niet-gereformeerde, kerken is, dat iemand lid wordt van de gemeente waar hij gedoopt wordt. Sommige gemeentes zeggen echter dat men na de doop aldaar gewoon elders lid kan blijven. Het wordt ontraden –en is in gereformeerde visie onmogelijk- om van twee kerken lid te zijn; laat de betreffende persoon dan maar gewoon naar de baptistengemeente overgaan.

Ds Heslinga vraagt tot welke leeftijd men de kinderdoop aan kinderen kan bedienen. Hiervoor hebben de kerken geen richtlijn afgesproken. De praeses meent dat het is zolang zij nog duidelijk onder verantwoordelijkheid van de ouders vallen, dus gewoonlijk tot ongeveer twaalf jaar. Met zo'n kind kan tevoren over de doop worden gesproken.

Het is goed om meer aandacht aan de wijze van afleggen van de openbare geloofsbelijdenis te geven, aldus Ds Sytsma-van Oeveren. Dan is de ‘noodzaak’ tot ‘iets meer’ minder groot.

f. van de kerk van Boelenslaan-Drachtster Compagnie:

“De kerkeraad van Boelenslaan vraagt zich af of het mogelijk is dat, als er naast de normale bijbel een ander vertaling gebruikt wordt, dat dan de Herziene Staten vertaling gebruikt kan worden i.p.v. de nieuwe bijbelvertaling.”

en van de kerk van Garderen:

“De kerkenraad van de voortgezette Gereformeerde Kerk te Garderen zou prijs stellen op een evaluatie tijdens de Synode van de Herziene Statenvertaling.”

Br Postma is zeer positief over de HSV en pleit voor toetsing ervan. Ds Heslinga vindt de vraag eigenaardig, omdat de vGKN de Statenvertaling nooit hebben gebruikt. Maar ook de NBV heeft geen wortels in de vGKN, aldus Ds Maliepaard; toch wordt deze in Garderen in de morgendiensten gebruikt, hoewel de synode dit ontraadde. Door de geschiedenis hebben de vGKN wel iets met de Statenvertaling; de HSV ligt dicht bij de NBG '51-vertaling.

Ds Sytsma-van Oeveren stelt dat de HSV dichter bij de grondtekst ligt dan NBG en NBV. De synode verzoekt de commissie liturgische formulieren om een gemotiveerd advies over het gebruik van de HSV. Het is prettig wanneer er een leeswijzer wordt toegevoegd.

Hierna wordt gezongen uit de Evangelische Liedbundel: lied 118 ‘Hij kwam bij ons, heel gewoon’.

7. Ingekomen en uitgegane post (ter kennisgeving)

a. vraag Koninklijke Bibliotheek om toezending monografiën

b. diverse informatie Nationale Synode

c. Stichting Towards Jerusalem Council II: uitnodiging conferentie

d. nieuwjaarswens Koninklijke Bibliotheek

e. vraag om steun van “Jesus loves evangelical ministry”

f. persbericht met een resolutie van het congres over Antisemitisme

g. rouwbrief Dr B.van Oeveren. Velen waren aanwezig bij de afscheidsdienst, waarin de grote liefde voor de Here centraal stond. De praeses wenst de familie Gods troost toe.

8. Verslagen

a. Kerkvisitatoren. Br v.d.Priem bericht over de afgelegde bezoeken aan de kerken van Noordwolde en Noordwijk. Het waren in beide kerken goede bezoeken. Ds Heslinga doet verslag van de visitatiebezoeken aan de kerken van Garderen, Frieschepalen-Siegerswoude en Boelenslaan-Drachtster Compagnie. Ook dit waren goede bezoeken. De kerken van Harkema

en Boornbergum-Kortehemmen zullen op korte termijn kerkvisitatie krijgen. Er wordt besloten dat hiervan op de eerstkomende synodezitting verslag zal worden gedaan.

Hierna gaat de praeses voor in gebed voor de maaltijd. Na de lunch, waarbij de kerk van Boelenslaan de aanwezigen voorziet van heerlijke soep, fruit en drinken, wordt lied 116 uit de Evangelische Liedbundel ('Glorie zij aan Jezus') gezongen en dankt Ds Bijleveld de Here voor het genoten voedsel en de onderlinge contacten.

b. Deputaten ad examina wordt aangehouden tot na dit agendapunt.

c. Zendingsdeputaten. Br Postma deelt mee dat het deputaatschap uit vijf personen bestaat en graag nog één of twee leden erbij wil hebben. Dit wordt aan de kerken voorgelegd. Helaas kon een ontmoeting met Dr Nupanga niet doorgaan omdat hij geen visum kreeg. Er zal een afrondend gesprek zijn met Dr v.d.Toren; zijn Handboek nadert de voltooiing. In het vervolg worden de FATEB-Nieuwsbrieven vertaald en verspreid door Zr Caudron uit Frieschepalen. De deputaten gaan overleggen met de quaestor over welke gelden zij zelf zullen beheren. Er wordt toegewerkt naar een tweede bezoek aan de FATEB, binnen twee jaar. Ds Bijleveld en Br Postma hebben in de meeste kerken hun presentatie over Bangui gehouden en willen dit ook nog graag in Harkema en Noordwijk doen. Zij zijn ook te gast geweest bij de PCOB te Haulerwijk, die een collecte heeft gehouden voor de FATEB.

Br Bakker heeft folders over het Zendingswerk gemaakt, die bij hem te verkrijgen zijn.

d. Deputaatschap voor de Media. De instructie voor het deputaatschap voor de Media is als volgt vastgesteld:

De deputaten voor de Media zijn aangesteld als uitvloeisel van art 78 van de kerkorde.

Zij hebben als taak de opdracht van de voortgezette Gereformeerde Kerken in Nederland, om het Evangelie ook via de media te verspreiden, te behartigen.

Dit betreft allereerst de deelname van de vGKN aan Zendtijd voor Kerken en alles wat samenhangt met het uitzenden van diensten door ZvK vanuit een voortgezette Gereformeerde Kerk, hetzij via radio of televisie.

Indien gewenst kunnen de kerken de deputaten voor de media ook opdragen onderzoek te doen naar andere mogelijkheden om kerkdiensten of andere getuigende programma's te verzorgen, bij voorbeeld via internet.

Het verslag van dit deputaatschap is opgenomen in de documentatiemap.

e. Commissie liturgische formulieren doet verslag bij het Avondmaalsformulier.

f. Contactpersonen COGG: zie de documentatiemap. De conferentie op 12 mei 2011 in Putten belooft interessant te worden.

g. Afgevaardigden CIO: zie de documentatiemap.

Verzoek Deputaten ad examina

Br Mulder deelt mee dat de deputaten ad examina tot 1 maart van dit jaar geen werkzaamheden hebben gehad. Toen kwam het verzoek van Br B.Bloemendal om preekconsent binnen de vGKN. Deze broeder studeert in Kampen (PThU). Hij is lid van de Evangelisch Altreformierte Kirche en heeft preekconsent binnen de PKN. Hij kwam tot zijn verzoek door een preekbeurt in de kerk van Frieschepalen-Siegerswoude.

De deputaten hebben met Br Bloemendal gesproken over zijn motivatie, geloof en leven. Ook hebben zij een preek met orde van dienst van hem besproken. Op basis hiervan adviseren zij de synode Br Bloemendal preekconsent te verlenen voor de duur van drie jaar.

Op verzoek van de praeses stelt Br Bloemendal zich kort voor.

De synode besluit Br Bloemendal preekconsent te verlenen conform het advies van de deputaten. Het betreffende document wordt voorgelezen en ondertekend door het moderamen.

Ook de verklaring voor preekconsenthouders wordt voorgelezen en door Br Bloemendal ondertekend. Dit wordt door de aanwezigen met applaus bekrachtigd.

9. Financiën

a. Kascontrole is gedaan door de Brs A.Licht (Garderen) en A.A.Houwaart (Noordwijk). Alles is in orde bevonden. Aan de quaestor wordt decharge verleend voor het over 2010 gevoerde financiële beheer.

b. Mededelingen quaestor. De financiële commissie functioneert goed; er is open overleg over tal van zaken. Er wordt tweemaal per jaar vergaderd. Br Bakker ontwikkelde een boekhoudprogramma dat desgewenst gekoppeld kan worden aan een door hem ontwikkelde ledenadministratie. Beide zijn kosteloos voor de kerken beschikbaar.

c. Boekhouder voor het kerkverband is nog niet gevonden en wordt dringend gezocht.

10. Presentatie vanuit de ontvangende kerk van Boelenslaan

Er is een powerpointpresentatie gemaakt van de open dag die de kerk van Boelenslaan-Drachtster Compagnie heeft gehouden voor het hele dorp. Het blijkt een goed bezochte, gezellige dag te zijn geweest, met tal van activiteiten.

Na applaus dankt de praeses voor de presentatie.

11. Gemeenteopbouw cursus

De predikanten van de vGKN hebben, gehoord de reacties uit de kerken, een voorstel gemaakt. Het eerste idee was, dat iedere predikant rond een bepaald onderwerp in iedere kerk een kerkdienst met nabespreking en eventueel workshops en een maaltijd, zou leiden om zo kader te vormen en de gemeentes op te bouwen. Omdat de verwachting was dat slechts een klein, en toch al betrokken, deel van de gemeente aan de verdieping zou meedoen en niet alle kerken in dit concept geïnteresseerd waren, is gekeken naar andere mogelijkheden.

De predikanten stellen voor dat zij een lijst samenstellen waarop is aangegeven wat ieder van hen aan cursussen, bijzondere diensten en dergelijke heeft te bieden. De kerken kunnen aan de hand hiervan gericht aan een predikant vragen om een bepaalde dienst of cursus. Dit dient wel enkele maanden voor de gewenste datum te gebeuren. De precieze invulling is een kwestie van overleg tussen de predikant en de betreffende kerk. Dit voorstel wordt aangenomen.

12. Presentatie van het boek over de belijdenisgeschriften en notitie moderamen over de belijdenis

De belijdenisgeschriften zijn door de actarius ingescand en voorzien van de uitgeschreven bewijsteksten en een korte inleiding. Deze zijn in vier deeltjes in eigen beheer door de vGKN uitgegeven. Voor iedere kerk en predikant is er een gratis exemplaar. De complete serie is voor € 7,50 te verkrijgen. De oplage van 25 exemplaren blijkt meteen al te klein te zijn.

De praeses zegt dat het een hele klus was om dit uit te werken en is blij dat dit resultaat er is. Hopelijk krijgt de belijdenis op deze manier meer draagkracht binnen de vGKN en komt deze dichterbij de mensen, waarbij zij merken hoe Bijbels de belijdenis is. De kerken krijgen nog een officiële aankondiging van de bestelmogelijkheid van de belijdenisgeschriften.

Ds Sytsma-van Oeveren vraagt waarom niet is gekozen voor de tekst zoals gebruikt in de GKv; deze is immers moderner. Er is gekozen voor de tot heden in de vGKN gebruikte tekst en de NBG-vertaling. Mocht in de toekomst behoefte zijn aan een modernere tekst, dan kan daarover worden overlegd met de uitgevers daarvan. Ds Maliepaard spreekt zijn dank en lof uit voor het verzetste werk. Hij zou het graag laten uitgeven door een officiële uitgever. Dan zijn de aanschafkosten voor het geheel echter vele malen hoger; geschat wordt minimaal € 50,-. Dit in verband met de grote omvang van het werk (ongeveer 500 pagina's), de kleine oplage en de auteursrechten. De actarius heeft hierover overlegd met de directeur van

Boekencentrum, maar hun conclusie was dat het beter was het werk in eigen beheer, alleen voor eigen gebruik, uit te geven. Besloten wordt dat de zusterkerken een presentemplaar ontvangen, ter kennisgeving. Ds Terpstra (Urk, CGB) liet al weten enthousiast te zijn over het initiatief. Ook Br Nanninga spreekt zijn dank uit voor uitgeven van dit werk.

Er is gevraagd wat het betekent gereformeerd te zijn. Het moderamen maakte hierover een korte notitie. Deze wordt uitgereikt aan de aanwezigen. Zij stemmen in met de inhoud, maar menen dat de toon over het gereformeerd zijn minder defensief en meer positief mag zijn. Het moderamen zal de notitie in deze zin wijzigen en daarna naar de kerken zenden.

De praeses laat hierna Gez.399:1,2,3 zingen: Wij loven U, o God, belijden U als Heer!

13. Formulieren

Vaststelling formulier voor de viering van het Heilig Avondmaal. De commissie heeft een toelichting geschreven bij de formulieren. Naar aanleiding van de door enkele kerken gemaakte opmerkingen zijn er wijzigingen aangebracht in het concept-Avondmaalsformulier. Br Nanninga heeft nog enkele voorstellen. Hierover wordt diepgaand gesproken. Uit dit gesprek blijkt, hoezeer het formulier verankerd is en ook moet zijn in de Bijbel. In iedere zinsnede klinkt de Schrift door. Enkele voorstellen worden aangenomen. Met deze wijzigingen wordt het formulier door de kerken aangenomen.

De kerk van Garderen heeft zich nog niet over het formulier gebogen. Ds Heslinga vraagt of het formulier uit het katern nu niet meer gebruikt mag worden. Dat is niet het geval; dit staat in de vrijheid der kerken. Maar het was de wens van de kerken een wat taal betreft moderner formulier te krijgen. Het formulier uit het katern was het uitgangspunt, maar er is ook gekeken naar formulieren van andere kerken uit de gereformeerde kerkfamilie.

De praeses dankt ieder voor de inbreng en het meedenken.

14. Oecumene, voor zover niet elders geagendeerd

a. Zendtijd voor Kerken, waaronder radiokerkdienst 2011. Ds van Harten-Tip, lid Raad van Toezicht ZvK namens de vGKN, vertelt over de snelle ontwikkelingen in de mediawereld door de beleids- en bezuinigingsvoornemens van de regering. Er is inmiddels een regering die grotendeels het nut van ZvK niet ziet. Er moeten in korte tijd tactische beslissingen met verstreckende gevolgen worden genomen. Het voortbestaan van ZvK kan op het spel staan. De beste mogelijkheid lijkt een fusie met een ledengebonden omroep. Er wordt zeer zorgvuldig gekeken naar allerlei opties, opdat de opdracht van ZvK, het uitzenden van kerkdiensten via radio, t.v. en internet, zo goed mogelijk uitgevoerd kan blijven worden. Voorbede voor bestuurder, medewerkers, RvT en voor VKZ (de koepelorganisatie die zendtijd en –gelden verdeelt onder ZvK en IKON) is zeer nodig.

Op 15 mei hoopt Ds Sytsma-van Oeveren een radiokerkdienst vanuit Boelenslaan te leiden. Deze wordt uitgezonden op dezelfde dag om 17.02 uur via radio 5, 747 AM.

b. Het COGG houdt op D.V. 12 mei 2011 een conferentie te Putten.

c. Verslag Nationale ‘synode’ op 10 en 11 december 2010 te Dordrecht is toegevoegd aan de documentatiemap. Ds Bijleveld is door Zendtijd voor Kerken geïnterviewd over deze synode. Er is geen officieel besluit genomen over een vervolg voor deze synode.

15. Presentatie periodiek vGKNieuws

Door ziekte is Br B.Postma verhinderd het vGKNieuws samen te stellen. Hij biedt zijn excuses hiervoor aan en vraagt aan de kerken hem de kerkbladen te blijven zenden, met het oog op het volgende vGKNieuws.

16. Eventuele mededelingen

De predikanten hebben een rooster voor ruilpreekbeurten voor 2012 gemaakt. Dit is toegezonden aan de kerken.

Br v.d.Priem schreef een stuk over besluitvormingsprocessen bij kerkenraden. Ook dit is beschikbaar en zal op de site worden geplaatst.

17. Rondvraag

Ds Maliepaard vraagt of er wordt nagedacht over zusterkerkrelaties. Besloten wordt dat het moderamen met een voorstel hierover zal komen.

Ds Sytsma-van Oeveren vraagt of er een kerk is die kerkborden over heeft; de kerk van Boelenslaan-Drachtster Compagnie zou deze graag willen hebben.

Br Postma vraagt aandacht voor een optreden van de Country Trail Band in de kerk van Noordwolde op 10 april om 19.00 uur.

18. Vaststelling datum en plaats van de volgende synodevergadering.

D.V zaterdag 8 oktober 2011 te Noordwolde.

19. Sluiting van de synodezitting door de praeses van het moderamen.

De praeses bedankt de kerk van Boelenslaan-Drachtster Compagnie voor de gastvrijheid, de gasten voor hun belangstelling, Br Bron voor zijn aanwezigheid met de boekentafel en Zr Paulusma voor haar orgelspel.

Na dankgebed en voorbede, onder andere voor Zendtijd voor Kerken, wordt Psalm 75:1 en 7 gezongen. De praeses wenst ieder wel thuis en sluit deze zitting van de synode.

Zitting van de synode op zaterdag 8 oktober 2011 te Noordwolde

1. Opening

Namens de ontvangende kerk van Noordwolde heet Br B.Postma de aanwezigen welkom. Hierna laat Br W.Dekker, praeses van de kerkenraad van deze kerk, zingen 'Heer wat een voorrecht' (Elb.219). Hij gaat voor in gebed en leest 1 Thess.5:12-28. Wij moeten de zwakken opbeuren en de ongeregelden terecht wijzen. Om daarvoor de juiste woorden te vinden moeten wij afgestemd zijn op de Here. Ook 'sterken' hebben soms opbeuring nodig. Al deze opdrachten zijn niet in eigen kracht, maar alleen in de kracht van God te volbrengen. Br Dekker vraagt zich af waar de synode in 2017 zal vergaderen- is er dan misschien sprake van een 'breed gereformeerde' kerk, waarvan de afgevaardigden niet meer in de kerk van Noordwolde passen? Hierna houdt hij het:

2. Appèl nominaal

Aanwezig zijn:

-van de kerk van Boelenslaan:

Ds M.J.M.Sytsma-van Oeveren; Brs O.Oevering (ouderling) en H.van der Bij (diaken);

-van de kerk van Boornbergum-Kortehemmen:

Ds K.J.Bijleveld; Br O van der Wijk (ouderling) en Zr J.de Vries (diaken);

-van de kerk van Frieschepalen-Siegerswoude:

Zr J.Hoekstra-Plat en Brs A.Wagenaar en J.Bron (ouderlingen);

-van de kerk van Garderen:

Ds J.Maliepaard; Brs P.P.A.van der Priem en G.H.Bakker (ouderlingen);

-van de kerk van Harkema:

Ds T.E.Heslinga en Br Hamstra jr. (diaken);

-van de kerk van Noordwolde:

Brs B.Postma en L.Mulder (ouderlingen) en A.de Jong (diaken);

-van de kerk van Noordwijk: Br A.Houwaart (ouderling).

Er is sprake van een wettige vertegenwoordiging. Br Dekker draagt de leiding van de vergadering over aan de praeses van de synode, Ds K.J.Bijleveld. Deze dankt Br Dekker voor de opening en de kerk van Noordwolde voor het welkom en de gastvrijheid.

3. Vaststelling van de agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld, maar er zal soepel mee worden omgegaan in verband met de soep en kroketten voor de lunch die niet koud mogen worden.

4. Dr M.Mulder over het Centrum voor Israëlstudies, met mogelijkheid tot het stellen van vragen

De praeses heet Dr M.C.Mulder, directeur van het Centrum voor Israëlstudies, welkom.

Deze vindt het een voorrecht om op een kerkelijke vergadering te mogen vertellen over het werk van het CIS. Hij hoopt dat CIS en vGKN iets voor elkaar kunnen betekenen.

De verbondenheid met Israël staat breed-kerkelijk onder spanning. Het blijkt niet voor alle christenen vanzelfsprekend te zijn dat die verbondenheid onze roeping van Godswegen is.

Zij vinden opkomen voor mensenrechten óók hun roeping, zien in de media lijdende Palestijnen en voelen ook verbondenheid met christen-Palestijnen. Ef.2:12,19 en 3:6 laten zien dat mensen 'uit de volken' zonder God en zonder hoop in deze wereld zijn. Maar door deel te krijgen aan het verbond van de HERE met Israël krijgen zij óók deel aan de hoop van Israël. Wie vraagtekens zet bij Gods *blijvende* verbondsbelofte heeft geen hoop meer in deze wereld, omdat God dan niet meer betrouwbaar is.

Het CIS doordenkt de verhouding van Kerk en Israël en brengt die onder de aandacht. In het CIS werken de Christelijke Hogeschool Ede, de Gereformeerde Zendingbond en de Deputaten Kerk en Israël van de Christelijke Gereformeerde Kerken samen. De GKv werken mee in één van de werkgroepen. Er is op dit moment een parttime kerkelijk werker in Israël en een studiecentrum in Nederland. Er komt weer een fulltime predikant te Jeruzalem. Er worden studiereizen georganiseerd en er is onder andere overleg binnen het OJEC.

Het CIS bestrijdt de vervangingsgedachte: God heeft Zijn volk niet verstoten. Er zijn ook niet twee wegen: Jezus Christus is de enige weg tot behoud. Ook is er in de toekomst geen aparte weg voor Israël (dispensationalisme), want het is nú de taak van de Kerk en de christenen om Israël te ontmoeten en ín die ontmoeting de Joden jaloers te maken (Rom.11).

Dit jaloers maken gebeurt door te luisteren, te dienen en te getuigen. Christenen moeten bescheiden zijn. Al luisterend ontdekken wij mogelijk elementen uit de Bijbelse boodschap die wij zijn kwijtgeraakt maar die Israël heeft bewaard. Luisteren naar Israël kan voor alle gemeenteleden verrijkend zijn. Als voorbeeld noemt Dr Mulder het gebed. In het christelijke gebed is meestal de bidder het onderwerp, want ook bij ons danken gaat het vaak om wat de HERE voor ons heeft gedaan. Het Joodse gebed begint altijd met het loven van de HERE; Hij is het onderwerp. Ook wanneer je niets weet om voor te danken kan je dan blijven bidden.

Wanneer wij bidden spreken wij met God. Bij Joods bidden spreekt God met ons.

Dienen komt op de tweede plaats. Dienen is van groot belang voor christenen, zeker tegenover onze oudste broeder, Israël. Dit dienen gebeurt in de vorm van gebed en van diaconaat in Israël. Bij het naast elkaar staan in dezelfde taak, geroepen door dezelfde God, ontstaat verbondenheid en echte ontmoeting.

Wij zijn geroepen door de liefde van Christus. Wij zijn verbonden met Israël door de God van Christus, maar zijn ook verbonden met Arabische christenen.

De verbondenheid met Israël is gebaseerd op Rom.9-11: de bijzondere verbondenheid tussen de christenen uit de heidenen en de Joden. Paulus ging altijd éérst naar de synagoge. Wanneer

hij er daar uitgezet werd ging hij naar de heidenen. Hier zit het plan van de Here achter. De val van Israël is tot verzoening en rijkdom voor de wereld. En dit heeft weer tot doel dat Israël opnieuw gaat nadenken en inzien wat de genade van Christus voor hen betekent. Wij moeten Israël steeds op het oog hebben omdat Góð Israël op het oog heeft.

Het CIS kan de vGKN materiaal, bijvoorbeeld bijbelstudies, aanreiken, ook wanneer de vGKN geen lid worden. Het is mogelijk dat de vGKN lid worden. Wanneer zij dat wensen zal er verder worden gesproken over de wijze waarop dit gestalte krijgt.

De praeses dankt Dr Mulder voor zijn bezielde en heldere uitleg en geeft de gelegenheid tot het stellen van vragen.

Ds M.J.M.Sytsma-van Oeveren vraagt wat met 'Israël' wordt bedoeld en of het wel past bij de missie van het CIS om projecten onder Arabische christenen te doen. Dr Mulder antwoordt dat met 'Israël' het volk bedoeld wordt. Maar er is wel een plek waar dit volk onder eigen bestuur kan wonen. Daarom is er een post van het CIS in Jeruzalem. Er kan niet voorbij worden gegaan aan de verbondenheid met Palestijnse christenen. Er is geen specifiek CIS-project voor Palestijnse christenen, maar wel steun aan een Joods project dat actief is onder zowel Joden als Palestijnse christenen.

Br van der Wijk informeert hoe Joden reageren op de 'drietrapsraket' van luisteren, dienen en getuigen. Het laatste ligt erg gevoelig. Het is niet goed om meteen uit jezelf over Christus te beginnen. De ervaring is dat er vragen komen wanneer je dat niet doet. Er moet eerst een basis van vertrouwen zijn en geen verborgen evangelisatieagenda.

Br O.Oevering vraagt of er ook contact is met gesecculariseerde Joden. Zij zijn niet de belangrijkste focus, maar vrijwel iedere Jood blijkt op de een of andere manier iets met (vormen van) het Joodse geloof te doen. Daarnaast werkt het (orthodox) Joodse diaconale project waarin het CIS participeert ook onder gesecculariseerde Joden. Er is echter geen zending onder deze Joden. Messiasbelijdende Joden staan dicht bij deze volksgenoten dan christenen en hebben hier eerder een taak.

Ds Bijleveld vraagt waarop de Joden jaloers moeten worden. Zij moeten gaan zien wat zij kennelijk niet zo goed meer zien: de genade van God. Het is de vraag hoe christenen kunnen laten zien dat zij uit genade leven. Opzettelijk noemt Dr Mulder hier niet de naam van Christus, omdat de Kerk in 2000 jaar met deze Naam heeft gezorgd voor kortsluiting met het Joodse volk. Zelfs na de Tweede Wereldoorlog werd soms letterlijk Joden de schedel ingeslagen met het kruis. Daarom hangt in Messiasbelijdende kerken géén kruis. Wees voorzichtig met de naam van Christus- het is beter om Zijn genade te laten zien in het leven. Aansluiting bij het CIS houdt praktisch in: bepalen (bestuurlijke verantwoordelijkheid) en betalen. Hierover kan met het bestuur worden overlegd.

Ds T.E.Heslinga wil weten of het CIS zich bezig houdt met de politiek van de staat Israël. Op de website staan enkele artikelen hierover. Maar er wordt voorzichtig mee om gegaan, om niet te politiseren en daarmee te polariseren. Het CIS wil zich niet identificeren met wat de staat Israël doet noch ertegen protesteren.

Ds Bijleveld dankt Dr Mulder voor zijn heldere uiteenzetting, waaruit de kennis van zaken en de liefde voor Israël duidelijk blijkt. 's Middags zullen de afgevaardigden verder spreken over Kerk en Israël. Dr Mulder zal daarna nader bericht van de vGKN krijgen.

5. Vaststelling van de notulen van de synodezitting d.d. 09-04-11

Ds Heslinga vindt de opmerking die van hem genotuleerd is met betrekking tot de diensten op de laatste zondag van het kerkelijk jaar en de oudejaarsavond 'onbezonnen'. Deze opmerking wordt daarom uit de notulen verwijderd. De Br Houwaart die de kascontrole verzorgde heeft

als voorletters A.A. Met deze wijzigingen worden de notulen onder dank aan de actuaire vastgesteld. Zij zullen tijdens de eerstkomende moderamenvergadering worden ondertekend. Naar aanleiding van de notulen vraagt Br Wagenaar of het mogelijk is om af te wijken van de regel dat mensen die ongehuwd samenwonen geen belijdenis kunnen doen van hun geloof. De praeses antwoordt dat er regels zijn en dat een kerkenraad gemotiveerd kan besluiten hierop een uitzondering te maken. De motivatie en het uitzondering zijn moeten dan helder naar de gemeente worden gecommuniceerd.

6. Zaken naar aanleiding van de notulen, voor zover niet elders geagendeerd

a. Jaarboekje 2011 Dit Jaarboekje is al herdrukt. De actuaire vraagt dringend om wijzigingen meteen door te geven, met oog op het Jaarboekje 2012.

b. deputaat voor de Media Er is nog geen voordracht ontvangen. Het deputaatschap verzoekt dringend om vervulling van de vacature.

c. verslag kerkvisitatie Harkema en Boornbergum-Kortehemmen Br Van der Priem meldt dat de kerkvisitatoren recent in deze beide kerken goede gesprekken hebben gevoerd met de respectievelijke kerkenraden. De verslagen hiervan zijn nog niet voorhanden.

d. herziene notitie over gereformeerd zijn De afgevaardigden stemmen hiermee in.

e. Opbouwwerk vGKN De kerken kunnen naar aanleiding van de opgestelde lijst de genoemde predikanten uitnodigen om een lezing, cursus of kerkdienst uit deze lijst te verzorgen. In verband met de voorbereiding is het belangrijk dat het overleg met de predikant enige tijd voor de gewenste datum plaats vindt. Ds Heslinga ontbreekt op de lijst wegens zijn aanstaande emeritering. Ds Bijleveld had nog geen tijd om zijn gegevens uit te zoeken.

f. vergoeding ruilbeurten predikanten De vergoeding van de 'ruilbeurten' van de vG-predikanten was lastig doordat niet alle predikanten een eigen gemeente hebben en dezen dus niet letterlijk ruilen. Daarom heeft de financiële commissie een regeling bedacht waarbij op 'ruilzondagen' de predikanten hun ruildienst plus reiskosten bij de quaestor declareren. Aan het einde van het jaar worden de kosten van deze ruilzondagen over de kerken omgeslagen, waarbij de kosten voor de kerk van Noordwijk worden vergoed vanuit het solidariteitsfonds. Er wordt besloten dat deze regeling ingaat op 1 januari 2012.

Hierna wordt gezongen Elb.140: Kroon Hem met gouden kroon.

7. Instructies uit de kerken

a. Van de Kerk van Harkema:

Voor de synode vergadering van D.V. 8 oktober a.s. wil de kerkenraad van VGK Harkema graag de bijgevoegde stukken (een brief van Br J. Boucher, waarin de vraag om een reactie van de vGKN naar de tweede kamer in verband met het –dreigende- verbod op ritueel slachten; de vraag van Br J. Boucher om een mogelijkheid om in een dergelijke situatie slagvaardiger te kunnen handelen) inbrengen voor bespreking.

Het gaat om stukken die u al wel bekend zijn. Br. Johan Boucher heeft deze al eerder bij u neergelegd. PDF is brief met uw emailwisseling aan de KR van Harkema. Ik heb de brief die hij u eerder schreef in Word bijgevoegd ter referentie.

De praeses memoreert dat het moderamen geen opdracht heeft om op een dergelijke actualiteit te reageren. Daarom kon er in de genoemde situatie geen boodschap of oproep namens de vGKN uitgaan. Het blijkt dat men het verstandig acht wanneer het moderamen de mogelijkheid heeft om tussen de synodezittingen in soortgelijke actuele situaties actie te ondernemen. Daarvoor moet wel overleg met de kerken zijn. Besloten wordt dat het moderamen in voorkomende gevallen een concepttekst naar de scribae mailt, met daarbij de termijn waarbinnen moet worden gereageerd. Afhankelijk van de urgentie is dat een maand of

korter, ter beoordeling aan het moderamen. Wanneer een kerk (scriba) niet reageert wordt dit als instemming met het voorstel gezien.

b. Van de Kerk van Garderen:

Uit de taakomschrijving van de Jeugdouderling van de vGK Garderen kwam naar voren dat een doorverwijsmogelijkheid naar en ondersteuning door een betrouwbare Jeugdzorginstantie wenselijk is. In dit verband is de informatie van de SGJ interessant. De kerkenraad van de vGK Garderen stelt derhalve voor om positief te reageren op het aanbod van de SGJ.

Er is door het moderamen informatie over de Stichting Gereformeerde Jeugdzorg ingewonnen. Het SGJ Magezine is voorhanden. De eerste indruk is dat deze Stichting op ongeveer hetzelfde terrein werkt als 'In de Bres'. De kerkenraden kunnen zich beraden op het aanbod van de SGJ, aan de hand van de verstrekte informatie.

De tweede instructie van de kerk van Garderen wordt aangehouden tot na de lunchpauze.

De praeses laat Ps.146:1,5 en 3 in de oude berijming, op de melodie van Johannes de Heer, zingen. Hierna gaat hij voor in gebed voor de maaltijd.

Na de lunch, die wordt geserveerd in 'De Duker' en waar gasten en afgevaardigden elkaar in een ontspannen sfeer ontmoeten, komen de afgevaardigden bijeen in een korte comitévergadering.

Hierna komen de gasten weer terug en volgt:

8. Presentatie vanuit de ontvangende kerk van Noordwolde

Br Rinke Mulder vertelt over het gebruik van 'nieuwe media' in de kerk van Noordwolde. Tijdens iedere kerkdiensten is er een PowerPointPresentatie waarop de aanwezigen de orde van dienst kunnen volgen. De bediening is vlak bij de organist, zodat er contact met hem mogelijk is. Er is een aparte beamer voor de mensen op het podium. De preekvoorzienner geeft de orde van dienst via de mail door aan degene die de PPP maakt. Er moet goed contrast zijn tussen de letters en de achtergrond. Daarom wordt een apart tekstvak over de achtergrond gemaakt. De bijbelteksten komen van www.biblija.net.

Zr Laura Verstoep maakte de website van de kerk van Noordwolde en zij houdt deze ook bij. Via slideshare zijn de PPP's van de kerkdiensten gratis te uploaden, zodat wie de diensten via internet beluistert deze er meteen bij ziet. Behalve de preken staan foto's van evenementen en het kerkblad op de site. Er is een mogelijkheid voor online doneren- hiervan is nog geen gebruik gemaakt. De meeste bezoekers komen uit de regio, maar ook zijn er bezoekers uit het buitenland. Wanneer gemeenteleden het niet prettig vinden dat hun foto op internet is te vinden, wordt deze verwijderd. Er is niet expliciet aan iedereen toestemming gevraagd. De praeses dankt Br R.Mulder en Zr Verstoep voor hun bijdrage. De aanwezigen ondersteunen dit met een applaus.

7. Instructies uit de kerken

c. Van de Kerk van Garderen:

Op instigatie van Garderen is het moderamen van de synode begonnen met het inventariseren van oecumenische contacten, in verband met een mogelijke zusterkerk- relatie of federatie of andere samenwerking met een verwant kerkbestand. Hierbij bleek dat, voor een zekere mate van gelijkwaardigheid, wij ook een en ander te bieden moeten hebben. Wanneer we het overzicht van het "Opbouwwerk vGKN" bekijken zien we dat er een groot aanbod is, zij het nog ongestructureerd. Het zou aanbeveling verdienen om, teneinde dit verder te structureren maar ook om de gelijkwaardigheid tegenover andere kerkverbanden te verbeteren, een Predikant in Algemene Dienst aan te stellen, speciaal belast met het Opbouwwerk, voor bijv.

2 of 3 dagdelen. De Kerkenraad van de vGK Garderen beveelt zulks aan, waarbij als kandidaat voor deze functie gedacht wordt aan Ds. van Harten-Tip.

De quaestor rekent voor dat een predikant in algemene dienst ongeveer € 5.000,- per dagdeel per jaar kost. Door middel van het quotum zijn de jaarinkomsten van de vGKN ongeveer € 30.000,-, waarvan circa € 3.000,- wordt gebruikt voor onkosten. De rest gaat naar de Zending en de diverse fondsen. Deze fondsen zijn goed genoeg gevuld. Er is dus geen financiële barrière voor het aanstellen van een predikant in algemene dienst.

De kerk van Garderen legt uit dat het in verband met de oecumenische contacten goed is om ook 'iets te bieden' te hebben; het is dus een goede investering.

Ds Sytsma-van Oeveren zou liever een jeugd- dan een opbouwwerker hebben. Ook de kerk van Frieschepalen-Siegerswoude wil graag ondersteuning voor de jeugdouderlingen.

Br Mulder wil concreet weten wat de taken zouden moeten zijn. De vGKN hebben immers bewust zo weinig mogelijk overhead. Hij stelt voor dat het moderamen een voorstel maakt, waar de kerken aan kunnen toevoegen of in kunnen schrappen.

Br van der Priem memoreert het (lage) quotum van € 10,- per ziel. Het is volgens hem goed mogelijk om naast een predikant in algemene dienst ook een jeugdwerker aan te stellen, waarbij het quotum nog steeds zeer laag blijft.

De praeses concludeert dat het goed is dat het moderamen ruim voor de volgende synodezitting een uitgewerkt voorstel hiervoor naar de kerken stuurt.

9. Ingekomen en uitgegane post (ter kennisgeving)

a. bericht overlijden Ds G.deJong en bedankkaart voor het getoonde medeleven

b. Uitnodiging ontmoetingsdag Hersteld Apostolische Zendingkerk

c. verzoek 'nationale synode' om bijdrage in de kosten De quaestor stelt voor dat hiervoor € 500,- wordt overgemaakt, in plaats van de gevraagde € 2500,-. Dit in verband met de geringe omvang van ons kerkverband. De synode stemt hiermee in.

d. Uitgegaan: diverse present- en bewijsexemplaren van de eigen uitgave van de Belijdenisgeschriften. Ontvangen: een positieve reactie van de CGK Vanuit de GKv kwam een officieus voorstel om de tekst van de belijdenisgeschriften, zoals hertaald in de GKv, te combineren met de vGK-uitgave. Omdat dit voor de samensteller van de uitgave opnieuw veel werk betekent, wordt op dit moment niet verder over dit voorstel nagedacht. Wanneer het opnieuw en officieel van GKv-zijde wordt gelanceerd, wordt er verder over nagedacht.

e. Een poster van de Forumavond in verband met de kerkhervorming, op 1 november 2011, in de CGK te Drachten. Ds Bijleveld is één van de forumleden.

10. Presentatie vGKerkboek

Br Bakker heeft vGKerkboeken gedrukt. Hierin zijn opgenomen, behalve de belijdenisgeschriften met uitgeschreven tekstbewijzen, de kerkorde en de liturgische formulieren voor zover deze zijn aangenomen. Het vGKerkboek is een ringband waarin ook de later vastgestelde formulieren kunnen worden ingevoegd. Iedere kerk krijgt één exemplaar, met eigen logo, ter vervanging van het oude gereformeerde kerkboek. Ook de predikanten krijgen een exemplaar. Voor meer exemplaren kan men zich wenden tot Br Bakker.

De praeses bedankt Br Bakker voor het vele werk dat dit drukken kostte. De aanwezigen geven Br Bakker een hartelijk applaus.

11. Formulieren: Vaststelling formulier voor de bevestiging van ambtsdragers

De kerk van Boelenslaan wil graag 'Zijn Eigene' vervangen door 'Zijn eigen Zoon'. Deze wens is door de commissie overwogen maar verworpen, omdat het een Bijbelcitaat betreft. De vraag 'Wilt u zich laten leiden door het Woord van God...?' wil deze kerk graag veranderen in 'Is de Bijbel voor u het berouwbaar Woord van God en wilt u zich daardoor laten leiden?'

De commissie zal dit voorstel overwegen en zendt daarna de definitieve versie van het formulier naar de kerken. De volgende keer wordt dit formulier vastgesteld zonder verdere discussie, omdat de andere kerken geen bezwaren hebben ingediend.

12. Presentatie Rapport Herziene Statenvertaling

Ds Douma-van der Molen presenteert het rapport Herziene Statenvertaling, dat is opgesteld door de commissie liturgische formulieren, bestaande uit haarzelf, Ds Sytsma-van Oeveren, Br B.Postma en Ds van Harten-Tip.

Het was voor de commissie een vreugde om met de HSV bezig te zijn. Dit betreft immers het hart van alles: de Heilige Schrift. ‘Herziene Statenvertaling’ klinkt als een stap terug in de tijd, maar het bleek een stap vooruit. De vertaling is steekproefsgewijze beoordeeld op basis van de grondtekst. De nadruk ligt in de HSV op deze grondtekst en niet op een vlotte vertaling in het Nederlands. Wat de Here ons te zeggen heeft is en wordt nooit gemakkelijk. Het is prettig, met name voor bijbelstudie, dat woorden in de HSV zoveel mogelijk concordant zijn vertaald. Er worden in de HSV woorden gebruikt die geen gangbaar Nederlands zijn wanneer weergave met een modern Nederlands woord de betekenis zou afzwakken. Ontferming is, bij voorbeeld, iets anders dan medelijden.

De hoofdconclusie van de commissie is dat de HSV betrouwbaar en verstaanbaar is. Er kleven enkele nadelen aan deze vertaling. De commissie heeft deze gewogen en komt tot de conclusie dat deze niet opwegen tegen de voordelen. De HSV is een groot geschenk voor de kerk, voor jongeren en ouderen. Daarom is het advies van de commissie: neem en lees, op de kerkenraden en thuis. Laat u verrassen door het actuele en eerbiedige taalgebruik.

De praeses dankt Ds Douma-van der Molen voor haar presentatie en de commissie voor het verrichte werk. De kerken zullen de HSV beproeven en er in de komende synodezitting verder over spreken.

13. Kerk en Israël

Het moderamen stelt voor dat de vGKN aansluiting zoeken bij het CIS. Op die manier kunnen de vGKN op een relatief eenvoudige manier uitvoering geven aan de bijzondere verbondenheid met het volk Israël. Eerder is al ter synode opgemerkt dat er ook sprake zou moeten zijn van werk in het land Israël. Ook daarin voorziet het CIS. De presentatie van Dr Mulder is door de afgevaardigden zeer goed ontvangen en heeft veel zaken verhelderd. Besloten wordt dat het moderamen in gesprek gaat met het CIS om ruim voor de komende synodezitting te komen met een concreet voorstel voor de wijze van ‘bepalen en betalen’. Ds Maliepaard vraagt wat er verder met het ‘eigen’ rapport Kerk en Israël gedaan wordt. Dit rapport zou voor deze vergadering geagendeerd worden. Dat is echter niet gebeurd. Wanneer de vGKN vragen om aansluiting bij het CIS is het belangrijk dat de andere partijen ook weten waar de vGKN staan wanneer het gaat om de relatie met Israël. De praeses biedt excuses voor het niet agenderen aan de commissie, i.c. Ds Maliepaard en Br Nanninga, aan. Op voorstel van Ds Maliepaard en Br Nanninga wordt besloten dat het rapport aan Dr Mulder wordt gestuurd voor een reactie en eventueel commentaar. Zij zullen dit commentaar verwerken, zodat het rapport daarna kan worden aangeboden aan het CIS.

Br Ploegstra, gast uit Leeuwarden, vraagt of het de kerken niet zou sieren om een schuldbelijdenis tegenover Israël uit te spreken in verband met de vervangingstheologie.

De praeses laat aansluitend aan deze bespreking Gez.409:1, 2 en 5 zingen.

14. Oecumene, voor zover niet elders geagendeerd:

a. is in comité behandeld

b. Zendtijd voor Kerken, waaronder diensten 2012 De actuaire meldt dat de vGKN in 2012 twee radiokerkdiensten mogen verzorgen: één in Garderen en één in Harkema, met als voorgangers respectievelijk Ds Maliepaard en Ds Douma-van der Molen. De overheid wil het aantal zendgemachtigden drastisch terugbrengen. Daarom moest ZvK fuseren met de IKON. In deze Stichting VKZ (Verzorging Kerkelijke Zendtijd) blijft het 'merk' ZvK onafhankelijk bestaan. In de nabije toekomst moet VKZ fuseren met EO, NCRV of NTR.

De nieuwe structuur van VKZ moet worden goedgekeurd door alle deelnemende kerken. De afgevaardigden laten dit vol vertrouwen over aan de Deputaten voor de Media.

c. CIO Ds Bijleveld vertelt dat de ANBI-status van de kerken het CIO veel werk kost. Daarom is gevraagd om oprichting van een fonds waaruit de medewerkers en eventuele rechtszaken kunnen worden betaald. Voor de vGKN zal dit ongeveer € 700,- (voorlopig jaarlijks) kosten. Dit zal via de landelijke kas worden betaald. De kerken gaan hiermee akkoord. Het is belangrijk dat de overheid de kerken als bijzondere instituten blijft zien en niet als liefdadigheidsinstellingen.

d. COGG Ds Heslinga deelt mee dat het COGG in 2013 50 jaar hoopt te bestaan. In de vergadering van het bestuur, op 6 oktober 2011, werd ook gesproken over Kerk en Israël. Tijdens de jaarlijkse conferentie in Putten werd gesproken door Prof.Dr J.C.Kennedy en Prof.Dr A.van der Beek. De volgende conferentie is op D.V. 19 april 2012 te Putten. De praeses dankt hem voor het verslag. Wegens het komende emeritaat van Ds Heslinga moet er een opvolger als vertegenwoordiger naar het COGG voor hem komen. De kerken zoeken hiervoor een kandidaat.

e. Gereformeerd Appèl geen nieuws.

f. 'Nationale Synode' Ds Bijleveld en Br Bakker zijn naar een vervolgesprek geweest. De bedoeling was om in 2018 een echte Nationale Synode te organiseren. Het comité is door de aanwezigen getemperd in haar ambities. Nu zal men zich richten op het faciliteren van het geloofsgesprek tussen kerken op plaatselijk niveau. Internet kan hierbij een rol spelen.

15. Zending

De instructie voor de Zendingsdeputaten wordt vastgesteld.

Br Postma vertelt dat het de bedoeling is dat er acties voor specifieke doelen in Bangui worden gehouden. Wanneer iemand ideeën heeft wordt deze uitgenodigd dit te melden bij de zendingsdeputaten. Er wordt nagedacht over een eigen nieuwsbrief, naast die van de FaTEB. Ook hopen de deputaten Dr Nupanga naar Nederland te laten komen om de kerken te bezoeken en met hem in gesprek te gaan. Helaas is het Handboek van Dr van den Toren nog niet gereed. Er is contact gelegd met andere Nederlandse kerken die contacten hebben of hadden met de FaTEB. Er worden nog één à twee leden voor het deputaatschap gezocht, liefst uit het noorden van het land.

Namens Br Caudron, coördinator collectiedoelen geeft Br Postma door dat er projecten kunnen worden aangemeld. Het moet wel om specifiek christelijke projecten gaan. Aan de kerken wordt gevraagd om de landelijke collectes tevoren aan te kondigen. Ook zijn er flyers te bestellen met informatie over het collectedoel. Br de Jong maakt Br Caudron een compliment voor de prima informatieve stukken die hij stuurt over de collectiedoelen. De deputaten hebben nog geen contact met de plaatselijke zendingscommissies over het bepalen van de collectiedoelen. Hier zal aandacht aan worden besteed.

16. Presentatie periodiek vGKNieuws

Br B.Postma heeft weer een vGKNieuws samengesteld. Hij dankt voor de informatieverstrekking vanuit de kerken. In dit nummer gaat het vaak over geloofskennis. De kerken zullen zorg dragen voor de verspreiding van het blad. Ook Br Postma valt applaus ten deel als dank voor het verrichte werk.

17. Eventuele mededelingen

De quaestor heeft aangegeven geen nieuwe synodeperiode meer te willen dienen. Hij doet dit werk al vanaf 2004. De kerken worden dringend opgeroepen een opvolger te zoeken.

Ook wil Br Bakker stoppen met zijn taken als huisdrukker. In verband met de plaats van de apparatuur is het voor de hand liggend zijn opvolger in of rond Garderen te zoeken.

Het quotum 2012 is door de financiële commissie opnieuw op € 10,- per ziel gesteld. De kerken gaan hiermee akkoord.

In het voorjaar van 2012 wordt een kerkvisitator als opvolger van Ds Heslinga benoemd.

18. Rondvraag

Ds Sytsma-van Oeveren vertelt dat Ds Maliepaard en zichzelf een reis naar Israël hopen te leiden in oktober respectievelijk maart 2012. Beiden zijn bereid hierover een presentatie te komen houden.

19. Vaststelling datum en plaats van de volgende synodevergadering.

D.V zaterdag 14 april 2012 te Boornbergum. De najaarsvergadering 2012 wordt gehouden in Noordwijk.

20. Sluiting van de synodezitting door de praeses van het moderamen.

De praeses gaat voor in dankgebed. Daarna zingen de aanwezigen Gez.312: behoed Uw kerk, zet uit, o God, haar palen. De praeses dankt de kerk van Noordwolde voor de genoten gastvrijheid, de gasten en afgevaardigden voor hun aanwezigheid en Br Bron voor zijn bijdrage door middel van de boekentafel. Hij wens allen Gods Zegen en sluit deze zitting van de synode.

Extra zitting van de synode op zaterdag 11 februari 2012 te Frieschepalen

1. Opening

Namens de samenroepende kerk van Garderen, de kerk waarvan Br B.Bloemendal -die het kerkelijk examen heeft aangevraagd- lid is, heet Br P.P.A.van der Priem de afgevaardigden, Br.Bloemendal, zijn familie en vrienden en de andere aanwezigen welkom. Hij laat Elb.111 ('Mildheid en Majesteit') zingen en gaat voor in gebed. Hierna houdt hij het

2. Appèl nominaal

Aanwezig zijn:

-van de kerk van Boelenslaan:

Ds M.J.M.Sytsma-van Oeveren; Brs O.Oevering (ouderling) en H.van der Bij (diaken);

-van de kerk van Boornbergum-Kortehemmen: Ds K.J.Bijleveld en Br G.Veenstra (diaken);

-van de kerk van Frieschepalen-Siegerswoude:

Zr J.Hoekstra-Plat en Brs A.Wagenaar en J.Bron (ouderlingen);

-van de kerk van Garderen:

Ds J.Maliepaard; Brs P.P.A.van der Priem en G.H.Bakker (ouderlingen);

-van de kerk van Harkema: Ds T.E.Heslinga; Br H.van der Woude (ouderling);

Zr J. Veenstra (diaken); secundus: Br S.j.van der Wiel (ouderling)

-van de kerk van Noordwolde: Brs B.Postma en W.Dekker (ouderlingen);

-De afgevaardigden van de kerk van Noordwijk zijn tot hun spijt verhinderd.

Er is sprake van een wettige vertegenwoordiging.

Vaste gasten Dr M.Kuiper en Br Ploegstra (uit Leeuwarden) zonden bericht van verhindering. Br van der Priem laat Ps.84:1,5 en 6 zingen.

Br Bloemendal leest Lucas 4:16-30 voor. Hierna houdt hij zijn preekvoorstel over dit schriftgedeelte, met als kern de verzen 18 en 19.

Na deze opening wordt het presidium overgedragen aan de praeses van de synode, Ds K.J.Bijleveld. Deze dankt Br Bloemendal voor het houden van zijn preek.

3. Vaststelling van de agenda

Het belangrijkste deel van de agenda is het kerkelijk examen. Er is gevraagd om toevoeging van twee agendapunten, te weten het verzoek van een nieuw geïnstitueerde kerk om aansluiting en het verzoek van de kerk van Noordwijk voor financiële ondersteuning met het oog op het beroepen van een parttime predikant. De laatste vraag zal in comité worden behandeld. De afgevaardigden stemmen in met deze uitbreiding van de agenda.

Na een korte koffiepauze wordt Ps.119:3 en 40 gezongen, waarna wordt overgegaan tot

4. Het kerkelijk examen van Br B.Bloemendal, o.l.v.Ds M.J.M.Sytsma-van Oeveren

De deputaten Brs P.Beimers en L.Mulder zijn helaas verhinderd aanwezig te zijn.

4.1. Rapportage over het motivatiegesprek door Ds Sytsma-van Oeveren. Br Bloemendal is afkomstig uit de Evangelisch Altreformierte Kirche. Hij is gelovig opgevoed en wil vanaf zijn 16^e jaar de Here dienen als predikant. Het verlossingswerk van Jezus Christus staat voor hem centraal. Naast een evangelische kant heeft hij een sterke hang naar het confessionele. Een belijdende kerk is voor hem van groot belang. De deputaten hadden goede gesprekken met hem, eerst voor de verlening van het preekconsent en later in verband met zijn vraag om beroepbaar gesteld te worden.

4.2. Gesprek n.a.v. het preekvoorstel door de deputaten. Op de eerste versie van deze preek waren enkele punten van kritiek. Hier heeft Br Bloemendal duidelijk iets mee gedaan. Ds Sytsma-van Oeveren vraagt: Is het werkelijk gemakkelijker om te geloven wanneer je de Here Jezus persoonlijk hebt gezien? In Nazareth was het juist extra moeilijk. Wonderen zien betekent volgens de kandidaat inderdaad niet dat de Here wordt aangenomen, al wisten Zijn tijdgenoten ten diepste wel Wie Hij was. De deputaten misten de toepassing; daar zou meer uit te halen zijn. Daarmee is de kandidaat het eens. Ds van Harten-Tip merkt op dat de gehoorde preek beter overkomt dan op papier; het was prettig om te horen. De Here Jezus gebruikt niet het hele citaat van Jesaja, terwijl de hoorders die wel ‘in het hoofd’ hadden. Dit wordt voor de hoorders nu opgevangen door deze tekst als oudtestamentische schriftlezing te nemen. Br Bloemendal heeft bewust alleen voor het door Jezus gebruikte citaat gekozen, omdat het anders te ingewikkeld wordt. Ds van Harten-Tip mist de uitleg van het ‘aangename jaar des Heren’: het jubeljaar, de tijd van de verlossing. De Here Jezus is geen Messias op de manier van Zijn hoorders- maar wel op de manier van de huidige hoorders? Volgens de kandidaat is dat niet het geval; mensen vinden het mooi om een zegen te ontvangen, maar willen niet op hun zonden worden gewezen.

4.3. Navraag over het preekvoorstel door de afgevaardigden. Br W.Dekker is bemoedigd door deze preek: wanneer mensen niet willen luisteren, houdt het op! Ds Bijleveld vraagt naar de betekenis van ‘genesheer, genes uzelf’. Volgens een commentaar betekent dit: geef jezelf de eer. Dit is voor de praeses een onbekende uitleg. ‘Is dit niet de zoon van Jozef’ ziet hij als uiting van verwondering over wat Jezus doet. Volgens de kandidaat ondersteunt dit de gedachten dat de hoorders-toen instemden met wat Hij zei. Maar Jezus ziet hun verkeerde motivatie. De praeses merkt op dat de kandidaat consistent is. Ds Maliepaard vraagt hoe de wetenschap dat Jezus de Messias en de Zoon van God is te rijmen valt met de woorden van

Jezus, dat dit alleen op grond van openbaring geweten kan worden. Br Bloemendal ziet dit als het verschil in algemene en bijzondere openbaring. Door de algemene openbaring is men niet te verontschuldigen voor het verwerpen van de Messias. Ds Douma-van der Molen dankt voor de mooie Woordverkondiging, die nóg sterker had geappelleerd wanneer de persoonlijke belijdenis van de prediker aan het eind was weggelaten. Het wonder dat men wenste gebeurde tóch, toen de Here Jezus ongedeerd tussen hen door liep en vertrok. Br Bloemendal is het hiermee eens. Ds Sytsma-van Oeveren dankt allen voor de bijdrage aan dit examenonderdeel.

4.4. *Examen over OT/NT door Ds Sj.Maliepaard (Verzoening, met name Grote Verzoendag - Lev.16-, Rom.3 en Hebr.8-10; Hogepriesterschap en offerande)*. Br Bloemendal benadrukt dat verzoening van Gods kant moet komen; zelfs offers kunnen geen verzoening bewerken. Voor verzoening is bloed nodig en een zondebok die met de beleden zonde wordt weggezonden. God wil geen mensenoffers, daarom gaf Hij opdracht een foutloos beest te nemen. Maar uiteindelijk droeg Hij, in Zijn Zoon, plaatsvervangend, de straf. Christus was daarom volledig God en volledig mens, zonder zonde. Door te leven uit de verzoening word je niet zondeloos, maar wél vergeven. Het kruis ‘werkt’ naar voren en naar achteren in de tijd, maar wij zijn gebonden aan tijd en ruimte.

4.5. *Examen Dogmatiek door Ds T.E.Heslinga ("Beknopte Gereformeerde Dogmatiek" van dr. J. van Genderen en dr. W.H. Velema: 1. dogma en dogmatiek; 2. de Openbaring van de drieënige God in de H.Schrift; 3. de persoon van Christus)*. Een dogmatische preek is een leerpreek, waarbij diverse teksten aan elkaar worden verbonden, in plaats van de uitleg van een bepaald schriftgedeelte. Dogmatiek is het systematisch onderzoeken van verbanden binnen Gods Woord, zodat lijnen kunnen worden getrokken, zonder dat er een gesloten systeem kan worden opgebouwd. De dogma's zijn in de belijdenisgeschriften te vinden. Het verschil tussen de rooms-katholieke en de gereformeerde dogmatiek is dat bij de laatste de Schrift ‘norma normans’ is, terwijl het dogma is afgeleid. In de RKK staan traditie en dogmatiek náást de Bijbel. De term drie-eenheid is niet in de Bijbel te vinden, maar wel trinitarische formuleringen (Mat.28, 2 Kor.13). Er is in de Bijbel geen sprake van een twee wegen leer (verschillend voor Israël en christenen); dit strijdt met Joh.3:16. Ds Heslinga constateert dat de kandidaat voor dit onderdeel glansrijk is geslaagd.

4.6. *Examen Ethiek door Ds M.J.M.Sytsma-van Oeveren (Het huwelijk- de brochure ‘echt een paar’ en C.B.Elsinga, “Aan het Woord over relaties” H.2 en 3)*. Christelijke ethiek is, aldus de kandidaat, dat waarop iemand zich oriënteert m.b.t. de vraag, hoe te leven uit de dankbaarheid, vanuit Gods wil. Dit is het basale verschil met maatschappelijke ethiek. Het huwelijk is, in tegenstelling tot ongehuwd samenwonen, een instelling van God, waarbij God en de gemeente getuige zijn, gevraagd wordt om Zijn zegen en openbaar trouw wordt beloofd. Tevens is het huwelijk een beeld van Christus en Zijn gemeente. In een huwelijksgesprek zou de kandidaat vragen naar de rol van het geloof in het leven van het a.s. echtpaar en of zij in dat leven willen getuigen van Christus.

4.7. *Examen Kerkgeschiedenis door Ds K.J.Bijleveld (“Johannes Calvijn, zijn leven, zijn werk”, red.W.Balke, J.Klok en W van 't Spijker, H.5,7,8 en 10)*. De in Genève opgestelde kerkorde en de ambtstheologie hebben gevolgen voor het huidige kerk zijn, evenals de strijd over de scheiding van kerk en staat. Calvijn wilde een Christocratie (de overheid in dienst van de godsdienst). Dit werd niet gerealiseerd. Calvijn liep op tegen ‘onderbuikgevoelens’, aldus Ds Bijleveld, omdat hij een buitenlander was.

4.8. *Examen Kerkrecht door Ds A.van Harten-Tip (Structuur van de kerkorde van de vGKN en relatie plaatselijke kerk/kerkverband)*. Br Bloemendal legt de opbouw van de kerkorde van de vGKN helder uit. De kerkorde begint met de ambten, want er zijn geen kerkelijke vergaderingen zonder ambten en de ambten komen niet vanuit de gemeente, maar van God. Typisch gereformeerd zijn het anti-hiërarchische principe (art.83) en de ambtsleer. Iets is in de kerkorde te vinden door middel van het register.

4.9. *Examen Ambtelijke vakken door Ds J.J.Douma-van der Molen (Een casus vanuit de catechetiek met lijnen naar het pastoraat).* Casus: diverse catechisanten komen niet opdagen wegens sport, huiswerk, baantjes en dergelijke. De groep is daardoor klein en ‘de dominee bereikt zo weinig jongeren’. Wat zou de kandidaat doen? Hij zal praten met ambtsdragers en de ouders van de afwezige jongeren. Wat is het probleem waarom ze niet komen? Ds Douma-van der Molen vraagt naar de rol van de doopbelofte. Die is volgens de kandidaat belangrijk, omdat er ook moet worden opgevoed in geloof. Hij zou ook over het onderwerp preken en eventueel is er de mogelijkheid van tucht. Ds Douma-van der Molen wijst op de verantwoordelijkheid van de hele gemeente voor de catechese; die is geen hobby van de catecheet! Wat is een goede catechese methode? Die moet aansluiten bij de ‘zwakste schakel’, bij de basis beginnen, begrijpelijk zijn en als doel hebben dat de jongeren Christus leren kennen als Verlosser. Bijbelkennis is belangrijk.

4.10. *Navraag door de afgevaardigden.* Hiervan wordt geen gebruik gemaakt. De praeses geeft allen een korte pauze, waarna:

4.11. *Beraad van deputaten en afgevaardigden (afzonderlijk, in comité).*

4.12. *Advies van deputaten aan de synode en overleg afgevaardigden over dit voorstel.*

De deputaten stellen unaniem voor Br Bloemendal beroepbaar te stellen. De afgevaardigden nemen dit voorstel over. Er is geen behoefte aan extra navraag. Hierna worden Br Bloemendal en de gasten opgehaald.

4.14. *Uitslag van het examen, meegedeeld door de voorzitter van de deputaten.*

Na het zingen van Gez.470:1 en 4 deelt Ds Sytsma-van Oeveren mee dat Br Bloemendal geslaagd is voor zijn kerkelijk examen. Zij wenst hem van harte geluk met dit resultaat. De aanwezigen ondersteunen dit met een hartelijk applaus. Het was een plezierig examen. De kennis van de kandidaat was heel goed, zijn overtuiging kwam duidelijk naar voren. Er is nog groei te verwachten, met name in de praktische zaken. Br Bloemendal past goed binnen de vGKN: hij is vrolijk gereformeerd met een stevige confessionele basis.

4.15. *Ondertekening door de kandidaat van het ondertekeningformulier voor proponenten en overhandiging, na ondertekening, van de acte van beroepbaarstelling.*

Vervolgens spreekt de praeses van de synode Br Bloemendal toe. Namens de gehele vergadering feliciteert hij hem en zijn familie. ‘Dienaar van het Woord’ zijn betekent gericht zijn op wat de Here God van ons vraagt. De verwachting bestaat dat ook Br Bloemendal het zal zoeken bij de HERE en zich zal stellen onder het gezag van het Woord en zich zal houden aan de afspraken binnen de vGKN. Hierna leest de praeses de proponentenverklaring voor, die door Br Bloemendal –in tweevoud- wordt ondertekend. Dan wordt de acte van beroepbaarstelling voorgelezen en door het moderamen van de synode en de deputaten ad examina ondertekend. Hiermee is Candidaat Bloemendal beroepbaar als predikant binnen de vGKN. Met een hartelijke gelukwens wordt deze acte aan Br Bloemendal overhandigd. De aanwezigen zingen hem Psalm 134 toe.

Hierna krijgt Br Wagenaar van de kerk van Frieschepalen-Siegerswoude het woord. Hij leest de beroepsbrief aan Br Bloemendal voor. Br Bloemendal neemt deze brief met dank in ontvangst en zegt toe binnen de gestelde termijn te zullen antwoorden. Hij dankt voor het examen, de extra synodezitting die hiervoor werd uitgeschreven, en de goede gesprekken. Ook dankt hij voor het op hem uitgebrachte beroep. Samen met de gemeente van Frieschepalen-Siegerswoude zal hij hierover denken en bidden.

5. Presentatie van de kerk van Assen en verzoek tot aansluiting

De praeses geeft het woord aan Zr G.van der Mijde-Bastiaan namens de gasten uit Assen e.o., die de aldaar recent geïnstitueerde kerk vertegenwoordigen en om aansluiting bij de vGKN vragen. De leden van deze kerk zijn oorspronkelijk afkomstig uit de Nederlands

Gereformeerde Kerk van Assen. In juni 2011 is men, ten gevolge van een oud en geëscaleerd conflict, apart verder gegaan. Toen in november werd geconcludeerd dat er geen weg terug was, vroeg men zich af hoe het verder moest. Wilde men zich verspreiden over verschillende andere kerken, of samen blijven? In het halve jaar dat men met elkaar optrok ervoer men sterk de Zegen van de Here. Daarom werd besloten bij elkaar te blijven en samen kerkelijk onderdak te zoeken. Iemand wees op de vGKN. Men heeft via internet informatie gevonden. Die gaf inhoudelijk veel herkenning, hoewel de begrippenlijst met de traditionele bewoordingen verbazing opriep. De werkgroep concludeerde dat wat men las als ‘thuis’ voelde. Daarom werd contact gezocht met Ds van Harten-Tip, die hulp toezegde, welke keuze de leden ook zouden maken. De leden werden geïnformeerd en hebben op 7 februari in alle vrijheid gezegd welke keuze zij wilden maken. Van de uitgebrachte stemmen waren er 28 voor de vGKN, terwijl drie stemmers aangeven het niet te weten. De wijze waarop de weg tot nu toe is geleid wordt ervaren als een geschenk van de Here. Daarom vraagt de kerk, die op 7 februari 2012 is geïnstitueerd, aansluiting bij de vGKN.

De gemeente telt 12 adressen van leden en 15 van gastleden, verspreid over de regio Assen. Ongeveer 60-70 mensen bezoeken de diensten. Men kerkt in de Maasstee, in een zaal met bijzalen in een wijkgebouw van de Stichting Welzijn Ouderen te Assen. Bij de vGKN sprak de gerichtheid op Jezus Christus en op de Bijbel aan; die bleek ook uit de preek van Br Bloemendal. Ds Maliapaard vraagt naar de Nederlands Gereformeerde achtergrond; daar is men lossier qua kerkverband dan in de vGKN. Daar heeft men geen moeite mee; structuur is nodig. Ook wat betreft de belijdenis kan de Asser gemeente van harte meedoen met de vGKN.

De praeses stelt voor om deze kerk van harte welkom te heten. De afgevaardigden stemmen daar graag mee in, waarmee de vGK Assen een feit is. De ambtsdragers worden bevestigd op D.V. 26 februari 2012. Als consulent krijgen zij Ds van Harten-Tip toegewezen.

De praeses gaat voor in gebed. Hij dankt en doet voorbede voor Br Bloemendal en de vGK Assen. Hierna begeven de gasten zich aan de lunch, terwijl de afgevaardigden nog korte tijd in comité vergaderen.

6. Eventuele mededelingen

De kerk van Harkema vraagt een consulent in verband met het emeritaat van Ds Heslinga. Hiervoor wordt Ds Bijleveld aangewezen. De afgevaardigden gaan akkoord met deze benoeming, al vraagt Br Wagenaar zich af of de praeses niet te veel taken op zijn schouders krijgt. Hij wordt namelijk ook benoemd als mentor voor Cand. Bloemendal, wanneer deze predikant binnen de vGKN wordt.

De praeses memoreert dat het de laatste synodevergadering is waarbij Ds Heslinga als predikant in actieve dienst aanwezig is. Op 11 maart 2012 neemt hij afscheid van de kerk van Harkema. Namens allen spreekt Ds Bijleveld de hartelijke dank uit voor inzet, liefde, trouw, evenwichtigheid en geloof die Ds Heslinga ook aan het kerkverband betoonde. Ds Heslinga, die hij al lang kent, was voor hem een voorbeeld. Betrokken en de rust zelve ging hij trouw zijn weg in de kerk en ploegde voort, ook wanneer de grond louter keien leek te bevatten. De bron voor zijn leven en arbeid is een vastomlijnd geloof, gebouwd op Jezus Christus. Hij was de nestor voor de vGKN en ‘met zo’n man komen we in de kerken heel ver’. Het is een gave van de HERE om zo trouw en volhardend te kunnen zijn. Bij het loslaten van het werk blijft het fundament, en de praeses wenst hem toe dat de vreugde van het werken op dit fundament nog lang het deel van Ds Heslinga en zijn echtgenote mag zijn. Hij dankt Ds Heslinga voor zijn inzet en de HERE voor de zegen die Hij in Ds Heslinga gaf.

Ds Heslinga dankt de praeses voor de goede woorden. Ook dankt hij de kerken voor het goede en de kerken dat hij in deze kerken mocht voorgaan. Boven alles dankt hij de HERE,

Die hem tot hiertoe heeft geholpen. Hij besluit met de woorden “Al de weg leidt mij mijn Heiland, wat verlangt mijn ziel nog meer?” Met ontroering horen de aanwezigen deze afscheidswaarden.

De praeses wijst op de conferentie van het COGG op D.V. 19-04-12 te Putten.

Ook de kerk van Frieschepalen-Siegerswoude moet, na de emeritering van Ds Heslinga, een nieuwe consulent hebben. Indien nodig wordt deze consulent in de aprilzitting van de synode benoemd. Ds Heslinga wordt met dank ontheven van zijn functie in dezen.

7. Sluiting van de synodezitting door de praeses van het moderamen.

De praeses dankt de kerk van Frieschepalen-Siegerswoude voor het warme onthaal en de afgevaardigden en de gasten, inclusief Br Bron met zijn boekentafel, voor hun aanwezigheid. Hij wenst ieder wel thuis en een gezegende zondag. Hierna gaat hij voor in dankgebed en voorbede, met name voor Ds Heslinga en diens echtgenote. Na het zingen van Gez.304:1 en 3 sluit de praeses deze synodezitting.

Zitting van de synode op zaterdag 14 april 2012 te Boornbergum

1. Opening

Namens de ontvangende kerk van Boornbergum-Kortehemmen heet Br O.van der Wijk afgevaardigden en gasten welkom. Hij gaat voor in gebed, waarna Zr I. Vries 1 Kor.3:1-9 voorleest uit de Herziene Statenvertaling. Br van der Wijk concludeert dat er altijd ‘gedoe’ in de Kerk is geweest. Dit is bemoedigend: we zijn dan bezig met wat werkelijk belangrijk is. Het is onze plicht om elkaar te zeggen waar het op staat. Maar wie in het gedoe blijft steken blijft op het niveau van de babyvoeding. Wij moeten zorgen met ons ‘gedoe’ niet voor het kruis van Christus te gaan staan en zo andere mensen te beperken in hun geloofsgroei. We moeten ons concentreren op Kruis en Opstanding. Hierna wordt Gez.312 (‘Behoed Uw kerk, zet uit o God, haar palen’) gezongen. Vervolgens houdt Br Van der Wijk het:

2. Appèl nominaal

Vaste gast Br Ploegstra uit Leeuwarden is door ziekte afwezig en wenst de synode Gods Zegen toe. Ook de quaestor, Br G.H.Bakker, is door ziekte verhinderd.

Aanwezig zijn:

-van de kerk van Assen e.o.:

Brs A.van Tuyl en G.van der Mijde (ouderlingen) en F.Vonck (diaken);

-van de kerk van Boelenslaan-Drachtster Compagnie:

Ds M.J.M. Sijtsma-van Oeveren; Brs O. Oevering en F.de Bruin (ouderlingen);

-van de kerk van Boornbergum-Kortehemmen:

Ds K.J.Bijleveld; Br O van der Wijk (ouderling); Zr I.Vries (diaken);

-van de kerk van Frieschepalen-Siegerswoude:

Ds B.Bloemendal; Zr J.Hoekstra-Plat (ouderling); Br R.Caudron (diaken);

-van de kerk van Garderen: Ds Sj.Maliepaard; Br P.P.A.van der Priem (ouderling);

-van de kerk van Harkema:

Br H.van der Woude en Zr A.Kooistra-Dalmolen (ouderlingen primus);

Zr Sj.van Dellen-van der Werf (ouderling, secundus) en Br F.v.d.Veen (diaken);

-van de kerk van Noordwolde:

Brs B.Postma en L.Mulder (ouderlingen); Br A.de Jong (diaken);

-van de kerk van Noordwijk: Br E.J.Tinga (diaken).

Er is sprake van een wettige vertegenwoordiging. Br van er Wijk draagt de leiding van de vergadering over aan de praeses van de synode, Ds K.J.Bijleveld. Deze dankt hem voor de opening en heet allen welkom.

3. Vaststelling van de agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld. Er zal na de sluiting van de vergadering een synode contracta zijn bestaande uit de kerken van Boornbergum-Kortehemmen en Boelenslaan-Drachtster Compagnie voor de controle van de stukken van Ds Sj. Maliepaard in verband met diens overgang naar de kerk van Noordwijk.

4. Vaststelling van de notulen van de synodezittingen d.d. 08-10-11 en 11-02-12

Deze notulen worden ongewijzigd vastgesteld.

5. Zaken naar aanleiding van de notulen, voor zover niet elders geagendeerd

a. Verschijning Jaarboekje 2012. In mei ontvangen de kerken de gegevens. Deze moeten snel gecorrigeerd geretourneerd worden aan de actuarius. Het Jaarboekje 2012 verschijnt in juni.

b. Deputaat voor de Media, zendingsdeputaat, boekhouder en quaestor voor het kerkverband en huisdrukker vGKN. Tot op heden zijn deze vacatures niet vervuld. Dit is dringend nodig. Vooral de taken van boekhouder, quaestor en huisdrukker vragen aandacht, omdat Br Bakker deze taken per oktober 2012 neerlegt. De kerk van Boelenslaan vraagt of Br Zandbergen het pensioenbeheer voor zijn rekening wil nemen, Br Postma vraagt Br van Drie voor de functie van boekhouder. Br van Giffen (Garderen) wil drukwerk voor de kerken doen, maar niet zoveel als Br Bakker. Wanneer dit werk wordt uitbesteed kost het meer. Ds Sytsma-van Oeveren stelt voor om iemand uit eigen gelederen te vragen tegen geringe vergoeding het drukwerk te verzorgen. De apparatuur staat in Garderen en is voor de helft van deze kerk. Eventueel kan een andere kerk of het kerkverband deze apparatuur van Garderen overnemen. Het moderamen krijgt mandaat om de continuering van het drukwerk te regelen.

6. Instructies uit de kerken: geen.

7. Ingekomen en uitgegane post:

- a. Uitnodiging afscheid Minister Donner (BiZa en Koninkrijksrelaties)
- b. Reactie op deze uitnodiging
- c. Uitnodiging van de vGKHarkema voor het afscheid van Ds T.E.Heslinga van Harkema
- d. Nieuwjaarswens Koninklijke Bibliotheek
- e. Uitnodiging voor bevestiging en intrede Ds B.Bloemendal te Frieschepalen-Siegerswoude
- f. DVD van de 'Nationale Synode'
- g. Bedankbrief van de kerk van Assen voor de t.g.v. de instituering ontvangen Kanselbijbel

8. Verslagen

De meeste verslagen zijn schriftelijk ingediend.

a. kerkvisitatoren. Br v.d.Priem rapporteert over de bezoeken aan de kerken van Boornbergum-Kortehemmen en Harkema.

b. deputaten ad examina. Er zijn geen toevoegingen aan het schriftelijk verslag.

c. zendingsdeputaten. Dr Nupanga was ziek; daardoor is er lang geen contact geweest. Wel hoopt Br Postma in april 2012 Dr v.d.Toren te ontmoeten. In oktober gaat Dr Nupanga naar Oxford. Er zijn plannen om hem, in samenwerking met enkele andere kerkverbanden, naar Nederland te halen. Er is enige moeheid in het deputaatschap, omdat de ontwikkeling van de contacten in Afrikaans tempo gaat. Toch is het goed om vol te houden. Ds Bijleveld en Br Postma willen graag de presentatie over het werk van de FaTEB ook in Assen houden.

d. deputaatschap voor de Media. Door de nieuwe structuur (fusie ZvK en IKON) zit Ds van Harten minder dicht op de ontwikkelingen. Het ziet er naar uit dat het werk (voorlopig) op de gewone wijze kan voortgaan. Hierop wordt door de Media Advies Commissie toegezien.

e. commissie liturgische formulieren. Br v.d.Mijde vraagt naar de integratie van de HSV in de formulieren. Dit is vrij eenvoudig te realiseren. Wanneer een kerk de commissie hierom vraagt zal dit worden geregeld; er worden dan niet onnodig veel exemplaren gedrukt.

f. contactpersonen COGG. Ds Bloemendal wordt benoemd als opvolger van Ds Heslinga. Ds Maliepaard rapporteert en beveelt de conferentie van 19 april 2012 van harte aan.

g. afgevaardigden CIO. De ANBI-status hoeft niet per kerk te worden geregeld; dit gaat via vGKN en het CIO. De financiële commissie heeft doorgegeven wat hiervoor nodig is. Wanneer één CIO-kerk in de fout gaat hebben in principe al deze kerken een probleem. Ds Maliepaard vraagt naar de behandeling van de zondagsrust binnen het CIO. Dit komt, aldus Ds Bijleveld, vooral aan de orde wanneer kerken een conflict hierover hebben met de plaatselijke overheid, bij voorbeeld i.v.m. winkelpenningstelling. Het CIO vraagt dan van de overheid terughoudend beleid. Aangezien het CIO ook Joodse organisaties vertegenwoordigt is hierover geen unanimititeit.

Omdat de vergadering voorspoedig verloopt, wordt voortvarend verder vergaderd.

10. Financiën

a. Kascontrole. In verband met het aftreden van Br Bakker als quaestor wordt besloten de kascontrole te houden voor het begin van de nieuwe synode.

b. Mededelingen quaestor. Door de ziekte van de quaestor is de behandeling van dit punt kort. Hij heeft recent vergaderd met de financiële commissie. Het quotum wordt, volgens voorstel van de financiële commissie, opnieuw vastgesteld op € 10,- per ziel. € 1,- hiervan is voor steun aan de kerk van Noordwijk. De verdeling is: Bangui 10%, Solidariteit 10%, Wachtgeld 10%, Bouwfonds 15%, ODB15%, Algemeen 30%, steun Noordwijk 10%.

11 Gemeenteopbouw/ predikant in algemene dienst

Het moderamen zou hierover een notitie aan de kerken sturen, maar concludeerde dat twee zaken door elkaar lopen. Enerzijds de visie dat het goed is om een predikant in algemene dienst te hebben voor toerustingswerk. Anderzijds is er het 'bureauwerk' van het kerkverband. Dit bleek toen de scriba inventariseerde wat er wordt gedaan. Met name de actarius doet het werk waarvoor andere kerken een synodebureau hebben. In alle kerken wordt veel vrijwilligerswerk gedaan, maar zijn er ook betaalde krachten. Het moderamen vraagt zich af of het verantwoord is om al dit werk op vrijwillige basis te laten doen. Daarom wordt voorgesteld een commissie van drie personen uit verschillende kerken in te stellen om hierover aan de synode te adviseren, ook met het oog op de organisatie. Tevens kunnen zo vragen en wensen van de kerken met het oog op een predikant in algemene dienst duidelijker worden. Het moderamen zit 'te dicht op het vuur' om dit zelf te doen. Ds Maliepaard vindt het een goed voorstel. Hij wijst erop dat een ANBI-organisatie € 1500,- euro belastingvrij aan een vrijwilliger mag geven. Br v.d.Mijde vraagt of er een functieomschrijving naar de kerken kan worden gezonden, zodat men weet waarover het gaat. Deze omschrijving is er niet, omdat het werk organisch gegroeid is. Wel is een urenverantwoording opgesteld. De praeses benadrukt dat er geen functie wordt gecreëerd; de functie is er al. De kerken van Boornbergum-Kortehemmen, Frieschepalen-Siegerswoude en Noordwolde zullen iemand aanwijzen om in deze commissie zitting te nemen. Deze commissie zal een informatief gesprek met het moderamen hebben en rapporteren op de komende synode.

12. Steun voor de kerk van Noordwijk

Ds Bijleveld recapituleert dat besloten is om 10% van het quotum te gebruiken voor steun aan de kerk van Noordwijk, zodat deze kerk een eigen predikant kan beroepen. De financiële commissie gaf goedkeuring, op voorwaarde dat er jaarlijks wordt geëvalueerd en met een limiet van 5 jaar, zodat het tegenover de kerken kan worden verantwoord.

Br Tinga dankt voor alle steun die zijn kerk krijgt in diverse opzichten: financieel, inhoudelijk en administratief. De praeses verwoordt de vreugde van de andere kerken dat de kerk van Noordwijk bij het kerkverband behoort- men moet zich zeker niet armlastig voelen. Het is goed om er voor elkaar te kunnen zijn. Juist in Noordwijk kan veel worden gedaan omdat er niet veel 'gedoe' is.

13. Commissie Formulieren

a. evaluatie gebruik Herziene Statenvertaling. Br v.d.Wijk vertelt blij verrast te zijn door de HSV; het is een toegankelijke én vertrouwde vertaling. Er kwamen diverse positieve reacties en daarom gaat hij deze vertaling op de gemeentevergadering presenteren. In de kerk van Frieschepalen-Siegerswoude ligt de HSV en worden de schriftlezingen in deze vertaling aan de gemeenteleden gegeven. Mogelijk gaat men deze vertaling voor de gemeenteleden in de kerk aanschaffen. Ook de kerk van Noordwolde is positief; ze gaat akkoord met de vrijgave van deze vertaling. In Assen wordt deze vertaling gebruikt en men adviseert gemeenteleden deze vertaling als nieuwe Bijbel aan te schaffen. In Assen, Frieschepalen-Siegerswoude, Noordwolde en Boelenslaan ligt de HSV (bijna) op de kansel. De praeses constateert dat het advies van de commissie over het algemeen positief is ontvangen. De HSV is een goede vertaling die zeker gebruikt kan worden binnen de vGKN.

b. vaststelling formulier bevestiging ouderlingen en diakenen. Dit formulier wordt definitief vastgesteld en zal worden opgenomen in het vGKerkboek. Ds Sytsma-van Oeveren vraagt om daarbij te letten op de opmaak, zodat bij voorbeeld niet halverwege de vragen de bladzijde moet worden omgeslagen.

c. presentatie formulier voor de kerkelijke huwelijksbevestiging. Ds Douma-van der Molen presenteert het formulier voor de kerkelijke huwelijksbevestiging. De commissie werkte hier met veel vreugde aan. Het 'oude' formulier is overgezet in de taal van deze tijd, waarbij naar andere gereformeerde formulieren is gekeken. Aangezien juist bij een kerkelijke huwelijksbevestiging vaak buitenkerkelijken aanwezig zijn is het van groot belang dat ook voor hen duidelijk wordt hoe bijzonder het huwelijk is en wat de kerkelijke bevestiging ervan betekent. Voor velen is immers de noodzaak om te trouwen volkomen onduidelijk en achterhaald. Daarnaast stranden vele huwelijken. Het formulier wil verwoorden wat de Here God in het huwelijk aan ons geeft: het is Zijn instelling die beschermt tegen wisselende gevoelens en de pijn van gebroken relaties. Het huwelijk is een afspiegeling van de relatie van Christus en Zijn Kerk. Het is van belang dat de kerkenraden dit formulier goed bespreken; de rijke inhoud van het huwelijk is bij velen, ook gemeenteleden, helaas onbekend. Die moet ook in beleid, catechese en pastoraat worden uitgedragen, zodat duidelijk is waar de vGKN voor staan. Het formulier moet niet alleen uit de kast komen wanneer er een stel wil gaan trouwen. Verwijzing naar de huwelijksvoorbereidingscursus die binnen de vGKN wordt gegeven is belangrijk. Reacties op het formulier worden vóór 1 juni bij de commissie verwacht. De praeses dankt Ds Douma-van der Molen voor de presentatie en de commissie voor het opstellen van het formulier. Hij heeft het concept met genoeg gelezen en beveelt het van harte bij de kerkenraden voor bespreking aan.

De praeses gaat voor in gebed. Hij dankt voor het vele goede dat al werd ontvangen en vraagt een zegen voor de maaltijd. Hierna zingen de aanwezigen Gezang 222.

De kerk van Boornbergum-Kortehemmen biedt de aanwezigen soep, drinken en een kroket aan. Tijdens de maaltijd zijn er geanimeerde gesprekken van afgevaardigden en gasten en genieten velen van het mooie weer. De afgevaardigden houden een korte comitévergadering. Na terugkeer van de gasten wordt Gezang 488 gezongen en dankt de praeses voor de maaltijd.

14. Kerk en Israël: bespreking notitie

Er is een definitieve, verkorte, bewerking van de notitie van Ds Maliepaard en Br Nanninga opgesteld en met afgevaardigden van het Centrum voor Israëlstudies besproken. Ds Sytsma van Oeveren vindt dat er nog noties ontbreken: Ef.2, het praktische dienen, het niet concreet zien van het Koningschap van Christus, het getuigenis van de HERE bij de doop van de Here Jezus (“deze is Mijn Zoon”) en uit Lucas 24 (tegenover de Emmaüsgangers).

Ds Maliepaard merkt op dat ‘een deel van’ het Joodse volk de Messias nog niet kent.

Br Nanninga stelt voor dat de genoemde opmerkingen schriftelijk worden gegeven, zodat er nog even naar kan worden gekeken. Het moderamen zal hierover met de opstellers van het rapport overleggen. De vergadering gaat hiermee akkoord. De notitie zal aldus worden vastgesteld.

Aansluitend bij dit onderwerp zingen de aanwezigen Psalm 122.

15. Oecumene

a. Centrum voor Israëlstudies, verslag en besluitvorming. De actuaire doet verslag van de ontmoeting van het moderamen met Dr M.Mulder, directeur van het CIS, Ds J.A.van der Velden, bestuurslid CIS namens de Gereformeerde Zendingbond binnen de PKN, en Ds C.van den Boogert, bestuurslid namens Christelijke Gereformeerde Kerken. Er was veel herkenning wederzijds. De participanten van het CIS betalen voor het werk elk jaarlijks bijna honderdduizend euro. Dit is voor de vGKN niet haalbaar. Toch heeft men vanuit het CIS gezocht naar mogelijkheden. Dr Mulder en de beide bestuursleden willen lezingen houden en beide predikanten willen ook voorgaan in Israëldiensten. Er kan studiemateriaal worden aangereikt, men kan het Israëlorgaan van de CGK ontvangen, deelnemen aan reizen en cursussen. De vGKN kunnen praktisch steunen naar vermogen, b.v. een diaconaal project steunen en het CIS op het collecterooster zetten. Er wordt voorgesteld om een partnerrelatie aan te gaan, onder het motto: ‘niet bepalen, weinig betalen, veel halen’.

Ds Maliepaard heeft positieve ervaringen met een studiereis van het CIS. Hij beveelt deze reizen warm aan, al is zo’n reis niet voor ieder gemeentelid geschikt. Het materiaal is wel toegankelijk. Bewustwording binnen de kerken van onze positie ten opzichte van Israël is van belang. De afgevaardigden gaan akkoord met het aangaan van een partnerrelatie met het CIS.

b. PKN, verslag van het gesprek met het moderamen. Ds Bijleveld rapporteert over het gesprek dat het moderamen, op uitnodiging van de PKN, had met enkele moderamenleden van de PKN. Op de vraag of de vGKN niet toch willen samengaan met de PKN is geantwoord dat de vGKN zich niet afzetten tegen de PKN, maar dat met spijt wordt gezien dat de bezwaren tegen de fusie bewaarheid worden. Vanuit de vGKN is gezegd dat men het betreurt dat PKN predikanten officieel niet mogen voorgaan binnen de vGKN, noch omgekeerd vG-predikanten binnen de PKN, terwijl de vG-kansels wel open staan voor Christus belijdende PKN predikanten. De onplezierige sfeer van het vorige gesprek tussen de moderamina wordt door Dr A.J.Plaisier verklaard vanuit pijn en boosheid wegens de scheuring. Omdat er tijd overheen is gegaan stelt hij voor nu na te denken over een associatieovereenkomst, waardoor de kerken elkaar wederkerig erkennen, kanselruil mogelijk wordt en eventueel verdergaande stappen. Dit zal overigens een proces van jaren zijn. Hij stelt voor om na te gaan of de vGKN willen deelnemen aan de (PKN) Raad van Advies voor het Gereformeerd Belijden. De moderamina kunnen elkaar over twee jaar weer ontmoeten en informeel contact houden.

Deze voorstellen moeten binnen de kerken besproken worden; er wordt op de komende synode op terug gekomen. De algemene gedachte is dat dit gunstige ontwikkelingen zijn. c. Zendtijd voor Kerken, waaronder radiokerkdiensten 2012. Door de fusie met de IKON is Ds van Harten-Tip geen lid meer van de Raad van Toezicht. De afstand tot de organisatie is daardoor groter geworden. Het ziet er naar uit dat voorlopig het werk van ZvK gewoon kan doorgaan, zij het met verminderd budget. Op 17 juni 2012 wordt een radiodienst vanuit Boornbergum uitgezonden, met Ds Bijleveld als voorganger, op 18 november 2012 vanuit Harkema, met Ds Douma-van der Molen als voorganger.

d. COGG, conferentie op 19 april 2012: deze wordt van harte aanbevolen.

e. Interkerkelijk archiefbeheer. De actuarius werd benaderd door het CPA (Commissie Protestantse Archieven) en door het archivarissenconvent CGK-GKV-NGK 'Tezamen Op Pad' (TOP), met de vraag of de vGKN ook willen deelnemen. Zij hoopt samen met Br Postma een avond van TOP, in Groningen, te bezoeken. Ook op deze wijze groeit de oecumene.

16. Presentatie periodiek vGKNieuws

Br B.Postma stelde opnieuw een vGKNieuws samen. Hij dankt de drukkers, de broeders Bakker en Van Giffen uit Garderen, voor het vele werk. Het allerlaatste nieuws staat net niet in dit nummer: de website van de vGKAssen: www.vgk-assen.nl. De praeses dankt de scriba voor het samenstellen en beveelt het verspreiden en lezen van dit vGKNieuws van harte aan.

17. Eventuele mededelingen: geen

18. Rondvraag

Br A.van Tuyl vraagt of een archief alleen digitaal of ook in papieren vorm moet worden bijgehouden. De actuarius vertelt dat haar altijd is bezworen ook prints van digitale stukken te maken, mede omdat digitale systemen snel worden vervangen door nieuwere en daardoor niet meer te lezen zijn. Toch lijkt de tendens steeds meer naar digitalisering te gaan. Ze is benieuwd wat op de vergadering van het TOP hierover wordt gezegd en zal dat melden op de volgende vergadering.

19. Vaststelling datum en plaats van de volgende synodevergadering

Op D.V zaterdag 6 oktober 2012 wordt te Noordwijk de synode van Noordwijk II geopend. Dit betekent dat alle taken opnieuw moeten worden toegewezen. Ds Bijleveld roept de kerken op na te denken over wie geschikt is voor welke functie en voordrachten te doen. Evenals de vorige keer wordt er een bus gehuurd, die vanuit 'het noorden' via Garderen naar Noordwijk rijdt. Er wordt van de passagiers een financiële bijdrage gevraagd; de helft van de kosten worden betaald uit de landelijke kas. De praeses roept op om vrouw en kinderen mee te nemen en er weer een mooie dag van te maken.

20. Sluiting van de synode door de praeses van het moderamen

Na het zingen van Elb 381 ('Daar ruist langs de wolken') dankt de praeses de aanwezigen en gasten voor hun bijdrage aan deze dag. Een speciaal woord van dank is voor Br Bron met zijn boekentafel. De kerk van Boornbergum-Kortehemmen ontvangt dank voor de ontvangst en de afgevaardigden voor het in het moderamen gestelde vertrouwen.

Hierna gaat Ds Bijleveld voor in een gebed van dank, voorbede en lofprijzing. Hij sluit de synode van Frieschepalen-Siegerswoude II en wenst allen wel thuis en een gezegende zondag.

PERSBERICHTEN

Synode van de vGKN betrokken, blijmoedig en belijgend bijeen

Frieschepalen, 9 oktober 2010

De voortgezette Gereformeerde Kerken in Nederland kwamen op zaterdag 9 oktober 2010 bijeen in Frieschepalen voor de openingszitting van de nieuwe synode.

Onder leiding van de samenroepende kerk van Frieschepalen-Siegerswoude werd allereerst het moderamen verkozen. Het afgetreden moderamen werd in dezelfde samenstelling herkozen. Praeses is opnieuw Ds K.J.Bijleveld te Boornbergum-Kortehemmen, scriba Br B.Postma te Oosterwolde, assessor Br O.Oevering te Drachten, quaestor Br G.H.Bakker te Garderen en actuarius Ds A.van Harten-Tip te Smilde.

Deputaten en commissieleden werden (her)benoemd. Tevens werd een Deputaatschap voor de Media ingesteld, in verband met de deelname van de vGKN aan Zendtijd voor Kerken.

De Acta van de synode van Noordwijk 2008-2010 zullen op korte termijn beschikbaar zijn.

Omdat in vrijwel alle kerken de nieuwe ambtsdragers in het voorjaar worden bevestigd, werd besloten voortaan het Jaarboek niet in januari maar in juni te laten verschijnen.

In deze synodezitting lag het accent op inhoudelijke onderwerpen. Er werd uitgebreid met elkaar gesproken over het gereformeerd belijgende karakter van de vGKN. De praeses benadrukte de noodzaak van het besef, dat een mens als zondaar voor de HERE staat, maar tegelijkertijd gerechtvaardigd en verlost is door het offer van Jezus Christus.

De afgevaardigden deelden met elkaar, hoe dit gereformeerd belijden in de plaatselijke kerken functioneert.

In lijn met dit belijden werd het herziene doopformulier aangenomen. Een herzien formulier voor de viering van het Heilig Avondmaal werd gepresenteerd, waarop de kerken in eerste lezing kunnen reageren.

Voor de geloofsverdieping zullen een cursus bijbelkennis Oude Testament en een kadercursus worden gegeven.

Met het oog op de oecumene is besloten dat het moderamen en enkele belangstellenden zullen deelnemen aan de Nationale Synode, die wordt gehouden op D.V. 10 en 11 december 2010 te Dordrecht.

Er werd een vGKookboek gepresenteerd, waarvan de opbrengst is voor het zendingswerk aan de FaTEB te Bangui, in de Centraal Afrikaanse Republiek. Dit kookboek is te bestellen voor € 10,- (exclusief verzendkosten) bij de scribae en via de website (www.vgkn.nl) bij de actuarius.

De nieuwste editie van het vGKNieuws werd gepresenteerd; deze is te downloaden via de site of te bestellen bij de actuarius.

Voor de lunchpauze konden de afgevaardigden en de vele gasten genieten van de klanken van het nieuwe orgel van de kerk van Frieschepalen. De organiste speelde enthousiast enkele liederen, die volmondig werden meegezongen.

Zo was ook de start van deze synode van de vGKN tot opbouw van de gemeenten. In deze vergadering was de groeiende geloofsverbondenheid duidelijk merkbaar.

Synode van de vGKN bijeen: lovend, lerend en luisterend

Boelenslaan, 9 april 2011

De voortgezette Gereformeerde Kerken in Nederland kwamen op zaterdag 9 april 2011 bijeen in het witte kerkje van de vGK Boelenslaan-Drachtster Compagnie.

Namens deze kerk opende Br. Oevering de vergadering met een meditatie over Ezechiël 31 vers 1-14. 's Middags was er een powerpointpresentatie van de open dag van de kerk van Boelenslaan.

De acta van de synode van Noordwijk 2008-2010 zijn verschenen. Tevens zal in juni het jaarboekje 2011 uitkomen. Beide zijn te bestellen via de website www.vgkn.nl, of bij de actuarius.

Er werd in een sfeer van saamhorigheid en liefde gesproken over doop, belijdenis en levensheiliging. Men deelde met elkaar hoe plaatselijk met deze zaken zowel beleidsmatig als pastoraal wordt omgegaan.

In het verlengde hiervan werden de belijdenisgeschriften met uitgeschreven bewijsteksten gepresenteerd. Deze zijn samengesteld in opdracht van de synode tot opbouw van het geloofsleven en versterking van het gereformeerd bewustzijn in de gemeenten.

Na een indringend gesprek over de betekenis van het lijden en sterven van Jezus Christus, zoals verwoord in het Avondmaalsformulier, werd dit formulier vastgesteld.

Aan Br. B. Bloemendal te Kampen werd voor een periode van 3 jaar preekconsent verleend. De ondertekening van het formulier voor preekconsenthouders werd door de aanwezigen met applaus bekrachtigd.

Het vGKookboek ten bate van de zending in Bangui bleek een groot succes, daarom is er inmiddels een tweede druk verschenen. Vanwege de komende moederdag vonden vele exemplaren gretig aftrek. Ook dit kookboek is te bestellen via de site.

Tussen de besprekingen door werd er regelmatig gezongen, waarbij de lijdende Heer centraal stond. De dag werd afgesloten met dankgebed, voorbede en het uit volle borst zingen van Psalm 75 vers 1 en 7: U alleen, U loven wij!

Inspirerende vergadering synode vGKN

Noordwolde, 8 oktober 2011

De voortgezette Gereformeerde Kerken in Nederland kwamen op zaterdag 8 oktober 2011 bijeen in de kerk van de vGK Noordwolde.

Namens deze kerk opende Br. Dekker de vergadering met de lezing uit 1 Thessalonicenzen 5 vers 12-28. Alleen in Gods kracht is het mogelijk om het hier geschrevene te volbrengen. Hij bad om de leiding van de Heilige Geest om ook in de tegenwoordige tijd als kerk dichtbij de Heere te blijven. De kerk van Noordwolde heeft veel ervaring met het gebruik van nieuwe media zowel in de kerkdiensten als in het kerkelijk leven, daarover werd een presentatie gehouden.

Dr. M.C. Mulder van het Centrum voor Israëlstudies hield een inspirerende en duidelijke presentatie over werk en doelstelling van het CIS. Er was een inhoudelijke en betrokken discussie over de vraag hoe de vGKN gestalte kunnen geven aan de onopgeefbare verbondenheid van de Kerk met het volk Israël.

Het blijkt dat de vGKN op allerlei terreinen oecumenische contacten hebben. Als klein kerkverband neemt men dankbaar haar plaats op de – gereformeerde - kerkelijke kaart van Nederland in.

Als gereformeerd kerkverband hechten de vGKN aan de goede orde van belijdenis, kerkorde en formulieren. Daarom werden deze gebundeld in een vGKerkboek, dat ter synode werd gepresenteerd. Omdat het een boek is dat gebruikt wordt in een levende kerkgemeenschap, is het een ringband geworden waarin ook nieuw vast te stellen formulieren hun plaats kunnen krijgen.

Het rapport Herziene Statenvertaling werd aan de synode aangeboden. De conclusie van de hiervoor ingestelde commissie was dat ‘Herziene Statenvertaling’ klinkt als een stap terug in de tijd, maar het blijkt een stap vooruit te zijn. De HSV is betrouwbaar en verstaanbaar in actueel en eerbiedig taalgebruik. Het advies: “Neem, lees” werd aan de kerkenraden meegegeven zodat op de volgende synodezitting een afgewogen oordeel geveld kan worden.

Er werd weer een nieuwe editie van het vGKNieuws samengesteld door de scriba. De rode draad is het thema kennis. Kennis van het Woord van God is onmisbaar om tot een volwassen geloof(shouding) te komen. Uiteraard is ook deze editie van het vGKNieuws weer via de website www.vgkn.nl te downloaden.

Dat de vGKN niet alleen belijdende maar ook zingende kerken zijn, bleek uit de lofliederen die tijdens de vergadering uit volle borst werden meegezongen. Er waren vele gasten aanwezig die hiermee hun betrokkenheid toonden. In de wandelgangen was er volop ruimte voor ontmoeting en het bezoeken van de boekentafel.

Er wordt teruggekeken op een gezegende en opbouwende vergadering. De dank hiervoor komt toe aan Jezus Christus, de Heer der Kerk. Soli Deo Gloria.

Voortgezette Gereformeerde Kerken in Nederland verwelkomen aanstaande predikant en nieuwe gemeente

Frieschepalen, 11 februari 2012

Op zaterdag 11 februari 2012 kwamen de voortgezette Gereformeerde Kerken in Nederland te Frieschepalen bijeen in een extra synodezitting, voor het kerkelijk examen van broeder B.Bloemendal.

Na het houden van een preekvoorstel over Lucas 4:16-30 werd hij geëxamineerd in Oude en Nieuwe Testament, dogmatiek, ethiek, kerkgeschiedenis, kerkrecht en ambtelijke vakken. Broeder Bloemendal legde dit examen met goed gevolg af. Daarom werd het voorstel van de deputaten voor de examens, om hem beroepbaar te stellen binnen de vGKN, door de afgevaardigden unaniem overgenomen.

Na ondertekening van het formulier voor proponenten was Candidaat Bloemendal beroepbaar binnen het kerkverband. De praeses van de synode, Ds K.J.Bijleveld, overhandigde hem de acte van beroepbaarstelling en feliciteerde hem. Dit werd met applaus door de afgevaardigden en gasten ondersteund.

Hierna las de praeses van de kerkenraad van de kerk van Frieschepalen-Siegerswoude de brief voor waarmee deze kerk Candidaat Bloemendal beroept als predikant van deze kerk.

Candidaat Bloemendal heeft drie weken de tijd om dit beroep te overwegen.

Hierna presenteerde een nieuwe kerkelijke gemeente te Assen zich aan de synode en vroeg om toetreding tot het kerkverband. Met instemming van de afgevaardigden is deze kerk hartelijk welkom geheten. Hiermee is de vGK Assen de achtste kerk van de vGKN.

Aan het eind van de vergadering sprak de praeses een hartelijk dankwoord uit aan het adres van Ds T.E.Heslinga van de kerk van Harkema. Deze hoopt op 11 maart 2012 afscheid te nemen als predikant in actieve dienst van zijn kerk, wegens zijn emeritering. Ds Heslinga is voor de vGKN een wijze, evenwichtige, liefdevolle, trouwe en gelovige nestor. Namens kerken en afgevaardigden wenste Ds Bijleveld hem en zijn echtgenote rust, vreugde en de onmisbare zegen van de Here toe. Ds Heslinga bedankte de praeses en besloot met woorden die deze hele vergadering karakteriseren: “Al de weg leidt mij mijn Heiland, wat verlangt mijn ziel nog meer?”

Slotzitting voortgezette Gereformeerde Kerken in Nederland: vol vertrouwen blijmoedig verder

Boornbergum, 14 april 2012

De kerken van de vGKN vergaderden, zoals vrijwel altijd op een stralende dag, op 14 april 2012 in de mooie gereformeerde kerk van Boornbergum.

Op deze vergadering waren Ds B.Bloemendal, van de kerk van Frieschepalen-Siegerswoude, en de vertegenwoordigers van de vGK Assen e.o. voor de eerste maal als afgevaardigden aanwezig. Ook waren er weer vele gasten, uit diverse kerken en kerkgenootschappen.

Alle deputaatschappen en commissies rapporteerden over hun werkzaamheden.

Naar aanleiding van het rapport over de Herziane Statenvertaling – te vinden op www.vgkn.nl - werden de ervaringen binnen de kerken met deze Bijbelvertaling besproken. Deze ervaringen bleken onverdeeld positief te zijn. In diverse kerken ligt de HSV op de kansel en wordt gebruikt in de erediensten.

Het formulier voor de bevestiging van ambtsdragers werd vastgesteld. Ds Douma-van der Molen presenteerde het nieuwe formulier voor de kerkelijke huwelijksbevestiging. Zij riep op om dit formulier, dat gaat over één van de mooiste geschenken van de Here, niet pas uit de kast te halen wanneer een stel gaat trouwen, maar het te gebruiken in pastoraat, catechese en verkondiging.

Verder werd gesproken over de Israëlvisie van de vGKN. Men wil hier ook praktisch invulling aan gaan geven. Er kwamen diverse oecumenische contacten, in binnen- en buitenland, ter sprake.

De scriba, Br Postma, presenteerde weer een nieuw vGKNieuws. Dit is ook te vinden op de website van de vGKN. Als meest recente nieuws voegde hij hieraan toe de website van de vGK Assen e.o. (www.vgk-assen.nl), die sinds Pasen online is.

De praeses, Ds K.J.Bijleveld, dankte de Here God voor Zijn zegeningen en deed voorbede voor de voortgang van al het werk in de kerken, waarbij de lof alleen aan de Here toekomt. Daarna sloot hij de synode van Frieschepalen-Siegerswoude II.

BESLUITENLIJSTEN

VAN DE SYNODEZITTING VAN 9 OKTOBER 2010

In het moderamen zijn benoemd: Ds K.J.Bijleveld, praeses; Br B.Postma, scriba; Br O.Oevering, assessor. Br G.H.Bakker, quaestor en Ds A.van Harten-Tip, actuarius.

Het Jaarboekje 2011 verschijnt pas in juni 2011.

De prijs van het vGKookboek is vastgesteld op € 10,-. Het lettertype wordt vergroot, +/- één recept per pagina afgedrukt, tussen de hoofdstukken een (gekleurd) tabblad geplaatst en schutbladen toegevoegd. Vóór december worden de bestelde exemplaren geleverd.

De indeling voor de kerkvisitatie is als volgt vastgesteld: B'laan: *Ds.Heslinga* en Br.Dotinga; Bb-K: *Ds.Heslinga* en *Br.van der Priem*; Fr-S: *Ds.Heslinga* en *Br.Dotinga*; G: *Ds.Heslinga* en *Br.Dotinga*; H: *Ds.Bijleveld* en Br.van der Priem; N'wolde: *Ds.Bijleveld* en Br.van der Priem; N'wijk: *Ds.Bijleveld* en *Br.van der Priem*. (De cursief afgedrukte visitorator neemt het initiatief voor een afspraak met de betreffende kerk.) De kerken van N'wolde, G en N'wijk worden voor jan.2011 bezocht, de overige kerken in het vroege voorjaar van 2011.

De kerk van Harkema doet voordracht voor een examendeputaat. Zo niet, dan wordt dit aan de actuarius doorgegeven, waarna de kerk van Fr-S resp. van N'wijk een deputaat voordraagt. De kerken zoeken ijverig naar een boekhouder voor het kerkverband.

Er wordt financiële steun verleend aan de evangelisatie-zangavonden te Noordwijk, waarbij de quaestor de vrije hand krijgt. Dit wordt voorgefinancierd uit de landelijke kas, maar (gedeeltelijk) gedekt uit een nog te houden landelijke collecte, die Br Caudron zal inplannen.

Het moderamen maakt een voorstel om de volgende punten binnen de kerken te versterken: 1.wees duidelijk, 2.kies voor de gereformeerde identiteit en 3.probeer de mensen vast te houden. Hierbij kan ook steun gezocht worden buiten de vGKN.

Het moderamen maakt een nader voorstel voor de kadercursus, waarbij alle werkvelden in alle kerken aan de orde zullen komen en de onderdelen gekoppeld worden aan het ruilschema van de predikanten, waarbij iedere predikant met een 'eigen' onderwerp langs de kerken gaat.

Het doopformulier is vastgesteld.

De kerken zullen eventuele wijzigingsvoorstellen voor het Avondmaalsformulier vóór 1 januari 2011 aan de commissie zenden.

In oktober 2011 wordt verder gesproken over Kerk en Israël.

De vGKN vergoeden nog één reis van Dr v.d.Toren naar Bangui, evenals de gevraagde extra hulp bij het vertalen van zijn boek. Vanaf mei 2011 worden afspraken rechtstreeks met de FaTEB gemaakt; het contract van Dr v.d.Toren wordt niet verlengd. Er worden regelmatig bezoeken aan de FaTEB gebracht.

Er wordt een deputaatschap voor de Media ingesteld.

De volgende synodezitting wordt gehouden op D.V zaterdag 9 april 2011 te Boelenslaan.

VAN DE SYNODEZITTING VAN 9 APRIL 2011

De notulen van de synodezitting van 09-10-10 zijn met een kleine wijziging vastgesteld.

De kerken zoeken intensief naar een boekhouder voor het kerkverband.
Br D.Hoekstra te Frieschepalen is benoemd als deputaat ad examina.
De kerken doen voordracht voor een deputaat voor de Media.
De kerken (behalve Frieschepalen-Siegerswoude) dragen enkele leden voor als zendingsdeputaat.

De commissie liturgische formulieren schrijft een gemotiveerd advies over de HSV, indien mogelijk met een leeswijzer.

Tijdens de synodevergadering van oktober 2011 wordt verslag gedaan van de kerkvisitatie aan de kerken van Harkema en Boornbergum-Kortehemmen.
De instructie voor het deputaatschap voor de Media is vastgesteld.

Br Bloemendal te Kampen heeft preekconsent gekregen tot april 2014.

Aan de quaestor wordt decharge verleend voor het over 2010 gevoerde financiële beheer.

De predikanten stellen een lijst samen met cursussen, bijzondere diensten en dergelijke, zodat de kerken gericht kunnen vragen om een bepaalde dienst of cursus.

De notitie van het moderamen over de belijdenis wordt voorzien van een positievere insteek en daarna aan de kerken gezonden.

De kerken krijgen een officiële aankondiging van de bestelmogelijkheid van de belijdenisgeschriften; deze aankondiging wordt ook op de site geplaatst.
De zusterkerken ontvangen een presentexemplaar van de belijdenisgeschriften.

Het herziene Avondmaalsformulier wordt, met de voorgestelde wijzigingen, vastgesteld.

Het stuk ‘besluitvormingsprocessen bij kerkenraden’ is beschikbaar voor de kerken en wordt op de site geplaatst.

Het moderamen maakt een voorstel m.b.t. zusterkerkrelaties.

De volgende synodezitting is op D.V. zaterdag 8 oktober 2011 te Noordwolde.

VAN DE SYNODEZITTING VAN 8 OKTOBER 2011

De notulen van de synodezitting van 09-04-11 zijn met een kleine wijziging vastgesteld.

De kerken doen voordracht voor een deputaat voor de Media.

De herziene notitie over gereformeerd zijn is vastgesteld.

Op ‘ruilzondagen’ declareren de predikanten hun ruildienst plus reiskosten bij de quaestor.
Aan het einde van het jaar worden de kosten van deze ruilzondagen over de kerken omgeslagen, waarbij de kosten voor de kerk van Noordwijk worden vergoed vanuit het solidariteitsfonds. Deze regeling gaat in op 1 januari 2012.

Wanneer tussen de synodezittingen in de actualiteit vraagt om een reactie vanuit de kerken

mailt het moderamen een concepttekst naar de scribae, met daarbij de termijn waarbinnen moet worden gereageerd. Afhankelijk van de urgentie is dat een maand of korter, ter beoordeling van het moderamen. Wanneer een kerk (scriba) niet reageert wordt dit als instemming met het voorstel gezien.

De kerken kunnen kennis nemen van het aanbod van de SGJ en zich hierover een mening vormen.

Het moderamen stuurt ruim voor de volgende synodezitting een uitgewerkt voorstel voor een predikant in algemene dienst (en eventueel een jeugdwerker) naar de kerken. Het moderamen maakt een notitie m.b.t. oecumenische relaties.

De commissie liturgische formulieren overweegt het wijzigingsvoorstel van de kerk van Boelenslaan en zendt daarna de definitieve versie van het bevestigingsformulier voor ouderlingen en diakenen naar de kerken. De volgende keer wordt dit formulier vastgesteld zonder verdere discussie.

De kerken zullen de HSV beproeven en er in de komende synodezitting verder over spreken.

Het rapport Kerk en Israël wordt door de actuaire aan Dr Mulder gestuurd voor een reactie en eventueel commentaar, zodat Ds Maliepaard en Br Nanninga dit kunnen verwerken, waarna het rapport wordt aangeboden aan het CIS.

Het moderamen gaat in gesprek met het CIS en komt ruim voor de komende synodezitting met een concreet voorstel voor 'bepalen en betalen' in dit verband.

De Deputaten voor de Media reageren op de nieuwe structuur van VKZ.

De kerken zoeken een nieuwe tweede vertegenwoordiger naar het COGG.

De instructie voor het deputaatschap voor de Zending is vastgesteld.

De zendingsdeputaten zullen in contact treden met de plaatselijke zendingscommissies over het bepalen van de collectedoelen.

De Friese kerken (behalve FrS) dragen enkele leden voor als zendingsdeputaat.

De kerken zoeken een nieuwe quaestor.

De kerken, met name de kerk van Garderen, zoeken een nieuwe huisdrukker.

Het quotum 2012 wordt vastgesteld op € 10,- per ziel.

De volgende synodezitting is op D.V. zaterdag 14 april 2012 te Boornbergum.

VAN DE SYNODEZITTING VAN 11 FEBRUARI 2012

Broeder B. Bloemendal wordt beroepbaar gesteld als predikant binnen de voortgezette Gereformeerde Kerken in Nederland.

Wanneer Br Bloemendal predikant wordt binnen de vGKN, wordt Ds K.J.Bijleveld benoemd als zijn mentor.

De nieuwe gemeente in Assen treedt toe tot het kerkverband als vGK Assen e.o.

Ds A.van Harten-Tip wordt benoemd als consulent van de vGK Assen e.o.

Ds K.J.Bijleveld wordt benoemd als consulent van de vGK Harkema.

Wanneer de financiële commissie ermee instemt ontvangt de vGK Noordwijk e.o. financiële steun van het kerkverband voor het beroepen van een predikant voor een 20% dienstverband.

Ds T.E. Heslinga wordt ontheven van zijn taak als consulent van de vGK Frieschepalen-Siegerswoude. Indien nodig wordt in april 2012 een opvolger voor hem benoemd. Aan Ds T.E. Heslinga wordt, met ingang van 11 maart 2012, op de meest eervolle wijze emeritaat verleend vanwege het bereiken van de 65-jarige leeftijd.

VAN DE SYNODEZITTING VAN 14 APRIL 2012

De notulen van 8 oktober 2011 en 11 februari 2012 zijn ongewijzigd vastgesteld.

De scribae reageren op de gegevens die hen worden toegezonden voor het Jaarboekje 2012.

De afgevaardigden van Boelenslaan vragen Br Zandbergen als pensioenbeheerder.

Br Postma vraagt Br E.van Drie als boekhouder.

Het moderamen krijgt mandaat om de continuïteit voor het drukwerk te regelen.

Wanneer een kerk behoefte heeft aan formulieren waarin de HSV wordt gebruikt, meldt ze dit aan de commissie liturgische formulieren, die het betreffende formulier zal vervaardigen.

Ds Bloemendal wordt benoemd als contactpersoon COGG (opvolging van Ds Heslinga.)

In verband met het aftreden van Br Bakker als quaestor wordt besloten de kascontrole te houden vóór het begin van de nieuwe synode.

Het quotum wordt opnieuw vastgesteld op € 10,- per ziel. 10% van dit quotum wordt gebruikt voor steun aan de kerk van Noordwijk.

De kerken van Boornbergum-Kortehemmen, Frieschepalen-Siegerswoude en Noordwolde wijzen iemand aan om zitting te nemen in een commissie die zich buigt over de invulling van het bovenplaatselijke werk: synodebureau en eventuele wensen voor een predikant in algemene dienst. Deze commissie heeft een informatief gesprek met het moderamen en rapporteert op de komende synode.

De HSV is een goede Bijbelvertaling die binnen de vGKN gebruikt kan worden.

Het formulier voor de bevestiging van ouderlingen en diakenen is vastgesteld.

Reacties op het formulier voor de kerkelijke huwelijksbevestiging worden vóór 1 juni ingediend bij de commissie liturgische formulieren.

In de eerste week van mei is de appèlcommissie voltallig en gaat aan het werk.

In overleg met de opstellers maakt het moderamen de notitie Kerk en Israël definitief.

De afgevaardigden gaan akkoord met het aangaan van een partnerrelatie met het CIS.

De kerken beraden zich over de wenselijkheid van een associatieovereenkomst met de PKN.

De kerken beraden zich over de wenselijkheid van deelname aan de (PKN) Raad van Advies voor het Gereformeerd Belijden.

De kerken beraden zich over de wenselijkheid van een ontmoeting tussen de moderamina van de PKN en de vGKN, over twee jaar.

De kerken denken na over wie geschikt is voor de functies binnen de landelijke kerk en doen voordrachten.

Formulier om de heilige doop aan kinderen te bedienen

Wij willen nu overgaan tot de bediening van de heilige doop. Laten we eerst luisteren naar wat de Bijbel zegt over de instelling en de betekenis van de doop.

Voordat onze Here Jezus Christus naar de hemel ging heeft Hij bevolen: *Gaat dan heen, maakt al de volken tot Mijn discipelen en doopt hen in de naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest en leert hen onderhouden al wat Ik u bevolen heb.*¹

Zoals blijkt uit deze opdracht heeft Christus aan de verkondiging van het Evangelie van zijn Koninkrijk de bediening van de doop verbonden. Zo laat Hij aan allen die in Hem geloven zeker weten, dat hun zondige leven door Zijn bloed en door Zijn Geest gereinigd en herboren is, net zoals de onreinheid van het lichaam door water wordt afgewassen.

Door de val en ongehoorzaamheid van onze eerste voorouders Adam en Eva in het paradijs is onze menselijke natuur zo verdorven dat wij allemaal in zonden ontvangen en geboren worden.² Zelfs de kleine kinderen zijn in de moederschoot met dit erfelijke kwaad besmet en daarom kunnen wij alleen het Koninkrijk van God binnengaan wanneer wij opnieuw geboren worden.³ Zelf kunnen wij dat niet bewerken; daarom zoeken wij onze redding buiten onszelf in Jezus Christus, Gods Zoon. Hij alleen kan ons redden. Het water bij de doop verwijst naar het bloed van Jezus Christus dat onze zonden afwast.⁴ In Christus zijn we rein voor God. Onze zonden worden verzoend⁵ doordat God ons toerekent wat Christus door Zijn lijden en sterven heeft verdiend.

De doop is het teken en zegel van wat God ons in het verbond van Zijn genade belooft. Het is geen bevestiging van óns geloof of van ónze bekering. Door de doop ontvangen wij het voorrecht, dat de Drie-enige God Zijn naam op ons legt.

De *Vader* garandeert ons dat Hij een eeuwig verbond met ons sluit.⁶ Hij neemt ons aan als Zijn kinderen en erfgenamen.⁷ Hij wil, in voor- en tegenspoed, altijd liefderijk voor ons zorgen.⁸

De *Zoon* garandeert ons dat Hij al onze zonden afwast met Zijn bloed. Hij maakt ons één met Zichzelf in Zijn dood en opstanding. Hij pleit voor ons en zorgt ervoor dat God ons vrijspreekt.⁹

De *Heilige Geest* garandeert ons dat Hij in ons wil wonen en werken.¹⁰ Hij wil ons tot leden van Christus heiligen. Hij zegt ons toe dat Hij ons wil laten delen in wat we in Christus hebben.¹¹ Dat is het afwassen van onze zonden en het dagelijks vernieuwen van ons leven, totdat wij tenslotte zonder enige zonde, met al Gods kinderen bij Hem eeuwig mogen leven.¹²

¹ Matteüs 28:19

² Psalm 51:7; Job 14:4; Zondag 3 van de Heidelbergse Catechismus

³ Efeziërs 2:3; Johannes 3:3,5; Artikel 15 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis

⁴ 1 Johannes 5:6

⁵ 2 Korinthiërs 5:18,19

⁶ Genesis 17:1,2,7; Handelingen 2:39

⁷ Romeinen 8:15-17

⁸ Matteüs 6:25-33; Psalm 34:18,19; Zondag 1 van de Heidelbergse Catechismus

⁹ Handelingen 2:38; 1 Johannes 1:7; Romeinen 6:4; Kolossenzen 2:12; Hebreeëen 7:25; Johannes 8:36;

Galaten 5:1; 1 Johannes 2:1

¹⁰ 1 Korintiërs 6:19

¹¹ Efeziërs 1:13

¹² Efeziërs 5:27

De doop, die ons slechts éénmaal bediend wordt, blijft gedurende heel ons leven van kracht. De Here wil ons door het teken van de doop maken tot dankbare mensen, die berouw tonen over hun zonden en niet zichzelf zoeken maar Hem, die ware vergeving en bevrijding geeft. En de Here roept ons door de doop ook op om Hem na te volgen en elke dag met Hem te leven, opdat Zijn liefde in ons zal zijn en wij in Hem.

Ook als wij uit zwakheid in zonden vallen, Hem verlaten en zelfgekozen wegen gaan, mogen wij aan Zijn genade niet twijfelen en ook niet in de zonde blijven liggen.¹³ Hij wacht op ons! Wij hebben immers in de doop een eeuwig verbond met God!

De kinderen van gelovige ouders mogen de doop ontvangen, al begrijpen deze kinderen het nog niet. God heeft ook met hen Zijn verbond gesloten. Ook zij zijn, zonder het zelf te weten, in Adam veroordeeld en in Christus tot genade aangenomen. God zegt immers tot Abraham, de vader van alle gelovigen, en daarin ook tot ons en onze kinderen: *'Ik zal Mijn verbond oprichten tussen Mij en u en uw nageslacht in hun geslachten, tot een eeuwig verbond, om u en uw nageslacht tot een God te zijn'*.¹⁴

Op de Pinksterdag heeft Petrus verkondigd: *'Want voor u is de belofte en voor uw kinderen en voor allen die verre zijn, zovelen als de Here, onze God, ertoe roepen zal.'*¹⁵

Zo komt de Here ook nu nog met Zijn belofte van vergeving en vernieuwing naar de gelovigen én hun kinderen toe, want ook zij horen bij Zijn verbondsgemeente.

Als teken van dit verbond werden in het Oude Testament de kleine kinderen besneden. Nu het bloed van Christus gevloeid heeft, is de besnijdenis als verbondsteken niet meer nodig.¹⁶ Aan de christelijke gemeente te Kolosse laat Paulus weten dat zij die gedoopt zijn, niet besneden hoeven te worden.¹⁷

Op grond van dit verbond hebben de ouders de taak en de plicht hun kinderen op te voeden in ontzag voor de Here en Zijn Woord.¹⁸ Zij moeten hen door onderwijs en levenswandel een voorbeeld geven van een leven met de Here.

Opdat deze doopsbediening tot Gods eer, tot onze troost en tot opbouw van de gemeente zal geschieden, willen wij Zijn heilige Naam aanroepen.

Barmhartige God en Vader, wij danken U dat wij in de doop Uw grote liefde mogen zien:¹⁹ Uw eigen Zoon hebt U gegeven; Hij is het Lam, dat de schuld der wereld heeft gedragen²⁰ en ook voor onze zonden gestorven is.

Door Zijn dood en opstanding heeft Hij ook voor ons de weg gebaad tot het nieuwe leven met U.²¹ Voor die wondere liefde willen wij U prijzen.

En wij bidden U, dat U ook . . . , die de doop zal (zullen) ontvangen, wilt opnemen in het verbond dat U hebt gesloten met Abraham en waar wij door het bloed van Jezus ook in mogen delen.

Wil de belofte van uw Heilige Geest vervullen in zijn/haar/hun leven en schenk ons als gemeente de vreugde over Uw goedheid en trouw door de geslachten heen.²²

¹³ Lucas 15:17-21

¹⁴ Genesis 17:7

¹⁵ Handelingen 2:39

¹⁶ Handelingen 15:1-20

¹⁷ Kolossenzen 2:11,12

¹⁸ Efeziërs 6:4

¹⁹ 1 Johannes 4:10

²⁰ Johannes 1:29

²¹ Efeziërs 2:5

²² Lucas 1:50; Psalm 145:7

Versterk ons in het geloof, dat wij in leven en sterven zullen weten dat wij in U een genadige en liefdevolle God hebben.

Wij bidden U dit alles in de Naam van de Here Jezus, Uw Zoon, die met U en de Heilige Geest leeft en regeert in eeuwigheid. Amen.

*

(Doopvragen, te stellen aan de ouders of getuigen:)

Opdat het nu openlijk zal blijken dat jullie als ouders in geloof de doop van jullie kind verlangen, verzoek ik jullie voor God en Zijn gemeente op de volgende vragen oprecht te antwoorden:

1. Geloven jullie, dat de waarheid van God, zoals die in het Oude en Nieuwe Testament geopenbaard is en in de geloofsbelijdenis van de Kerk beleden en ook hier in deze kerk geleerd wordt, de enige en volkomen betrouwbare weg is tot behoud?
2. Belijden jullie op grond daarvan, dat onze kinderen, die van nature aan de zonde en de eeuwige dood onderworpen zijn, nochtans in Christus geheiligd zijn om met Hem te leven, en daarom volgens Zijn bevel en belofte gedoopt moeten zijn?²³
3. Beloven jullie dit kind, waarvan jullie de vader en moeder zijn, naar vermogen op te voeden en te laten onderwijzen in de waarheid van God en het een voorbeeld van een christelijke levenswandel te geven?

Wat is daarop jullie antwoord? (Antwoord: Ja)

**

(Doopformule:)

N.N., ik doop u in de naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest.

(Dankgebed:)

Almachtige en eeuwige God en Vader, wij danken en loven U!

Door het bloed van Uw Zoon Jezus Christus hebt U ons en onze kinderen van al onze zonden gereinigd.

Door Uw Geest hebt U ons tot Uw kinderen aangenomen.

Wij danken U, dat U ons dit met de doop bezegelt en bekrachtigt.

Nu bidden wij in Jezus' naam: wilt U, die hier vandaag gedoopt mocht(en) worden, nabij zijn en altijd leiden door Uw Heilige Geest, opdat hij/zij in de Here Jezus mag/mogen opgroeien, vast in Hem gaat geloven, altijd op Hem blijft hopen, Hem zal liefhebben en eens zal komen tot belijdenis van Zijn Naam.

En als er moeite en verdriet in het leven komt, geef dan hem/haar/hun de kracht om achter de Heiland aan dat kruis blijmoedig te dragen. Laat hem/haar/hen U zijn/haar/hun hele leven met vreugde en dankbaarheid dienen.

Geef hem/haar/hen de volharding om te strijden tegen de zonde en de duivelse machten en die in Uw kracht te overwinnen.

* Hier kan de geloofsbelijdenis worden gezongen of gelezen.

** Hierna kan gelezen worden: Jezus zei: *Laat de kinderen tot Mij komen, verhindert ze niet, want voor zodanigen is het koninkrijk van God.* (Marc. 10:14)

²³ Kolossenzen 2:11

*** Hier kan de doopkaart, doopkaars of kinderbijbel overhandigd worden.

Wilt U in leven en sterven hem/haar/hen troosten met Christus' nabijheid en hem/haar/hen met vrijmoedigheid voor Uw troon laten verschijnen omdat hij/zij U mag/mogen kennen als de Heiland.

Schenk ook aan de ouders de wijsheid van Uw Geest om hun kind(eren) naar Uw wil op te voeden, opdat hij/zij U zal/zullen leren kennen en Uw naam zal/zullen belijden.

God van ons voorgelacht, wees ook de God van onze kinderen. Zet het werk van Uw genade onder ons voort.

(Open onze harten voor het Woord dat U ook op deze dag tot ons wilt spreken.***)

Wil ons bewaren in Uw gemeenschap, opdat wij met verlangen uitzien naar de wederkomst van onze Here Jezus Christus.

U zij de heerlijkheid in de gemeente, door alle geslachten, op de aarde en in de hemel, nu en in eeuwigheid.

Amen.

Formulier om het heilig avondmaal te houden

Wij zijn als gemeente van Jezus Christus bij elkaar om volgens Zijn opdracht te getuigen van Zijn verzoenend lijden en sterven.¹

Laten wij eerst luisteren naar het Evangelie. Daarin wordt ons verteld hoe de Here Jezus in de nacht van het verraad het Heilig Avondmaal instelde:

„En terwijl zij aten, nam Jezus een brood, sprak de zegen uit, brak het en gaf het aan Zijn discipelen en zei: Neemt, eet, dit is Mijn lichaam. En Hij nam een beker, sprak de dankzegging uit en gaf hun die en zeide: Drinkt allen daaruit. Want dit is het bloed van Mijn verbond, dat voor velen vergoten wordt tot vergeving van zonden. Maar Ik zeg u, Ik zal van nu aan voorzeker niet meer van deze vrucht van de wijnstok drinken tot op die dag, dat Ik haar met u nieuw zal drinken in het Koninkrijk van Mijn Vader.”²

Om dit avondmaal te kunnen vieren tot eer van God en tot versterking van ons geloof moeten wij onszelf eerst onderzoeken.³ Dit betekent dat er een paar indringende vragen op ons afkomen:

Leeft er in mijn hart een oprecht berouw over de zonden en ongerechtigheden⁴ die ik bewust of onbewust tegenover God en mijn naaste heb begaan?

Heb ik om die zonden een afkeer van mijzelf en verootmoedig ik mij voor God?

Geloof ik de belofte van God, dat Hij alle verbrokenen van hart wil vergeven, alleen omdat Jezus Christus voor ons heeft willen lijden en sterven?

Ben ik van harte bereid God de Here lief te hebben en te dienen naar Zijn Woord, ook al is dat een voortdurend gevecht met satan, de wereld en mijzelf?⁵

Verlang ik ernaar in liefde en eensgezindheid om te gaan met mijn naaste?

God wil iedereen die door de genade van de Heilige Geest oprecht berouw heeft over zijn zonden zeker genadig aannemen.⁶

Als je met heel je hart verlangt om tegen je ongeloof te strijden en volgens al Gods geboden te leven, wil Hij je graag aan de tafel van Zijn Zoon Jezus Christus ontvangen.⁷ Daar mag je zeker van zijn, zelfs al zijn er tegen je wil nog zonden en zwakheden in je leven.

Maar wij waarschuwen iedereen die geen berouw heeft en zich niet wil bekeren: neem geen deel aan het avondmaal, opdat je oordeel niet wordt verzward.⁸

9

**** Wanneer de Heilige Doop vóór de verkondiging wordt bediend.

¹ Wanneer het eerste gedeelte van het formulier op de voorbereidingszondag wordt gelezen is de aanhef: ‘Wij hopen als gemeente van Jezus Christus de komende zondag bij elkaar te komen om volgens Zijn opdracht te getuigen van Zijn verzoenend lijden en sterven.’

² Matteüs 26:26-29

³ 1 Korinthiërs 11:28

⁴ Jesaja 53:6,11; 2 Timotheüs 2:19; Titus 2:14; 1 Johannes 1:9

⁵ Efeziërs 6:10-17

⁶ Johannes 5:24

⁷ 2 Korinthiërs 13:5

⁸ 1 Korinthiërs 11:27-34

⁹ Wanneer het eerste gedeelte van het formulier op de voorbereidingszondag wordt gelezen begint de lezing van het formulier op de Avondmaalszondag hier met de woorden:

‘Wij zijn als gemeente van Jezus Christus bij elkaar om volgens Zijn opdracht te getuigen van Zijn verzoenend

Want wij willen aan het avondmaal gedenken dat onze Here Jezus Christus door de Vader in de wereld werd gezonden, niet om de wereld te veroordelen, maar om door Hem de wereld te behouden.¹⁰

Hij, waarachtig God en waarachtig mens,¹¹ heeft van het begin tot het einde van Zijn leven op aarde de toorn van God, waaronder wij eeuwig hadden moeten bezwijken, voor ons gedragen.¹²

Gebogen onder de zware druk van Gods toorn over onze zonden¹³ was Hij in de hof van Getsemane dodelijk bedroefd¹⁴, zodat Zijn zweet in grote druppels als bloed op de grond viel.¹⁵

Hij werd in de hof gebonden om ons vrij te maken.¹⁶ Hij werd met hoon en laster overladen¹⁷ om te zorgen dat wij nooit te schande zouden worden. Hij is onschuldig ter dood veroordeeld¹⁸ zodat wij voor Gods rechterstoel zouden worden vrijgesproken. Hij nam de vloek die op ons lag van ons over om ons met Zijn zegen te vervullen.¹⁹ Aan het kruis heeft Hij zichzelf naar lichaam en ziel vernederd tot in de allerdiepste verdoemenis en angst van de hel, toen Hij met luide stem riep: “Mijn God, mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten”²⁰, zodat wij door God aangenomen en nooit door Hem verlaten zouden worden. Tenslotte heeft Hij door Zijn dood en bloedstorting²¹ het nieuwe en eeuwige verbond van genade en verzoening volkomen vervuld,²² toen Hij zei: “Het is volbracht”²³.

Zo verzekert het avondmaal ons dat wij alleen op grond van dit volmaakte offer van onze Here Jezus Christus aan het kruis zalig kunnen worden. Het avondmaal is een teken en zegel²⁴ van Zijn hartelijke liefde en trouw voor ons. Hij wilde lijden en sterven voor mensen die de eeuwige dood verdiend hadden. Zo verwierf Hij voor ons de Geest Die levend maakt.²⁵ Deze Geest wijst ons op Jezus, door Wie wij in plaats van onze dood het leven,²⁶ in plaats van onze schuld de gerechtigheid, in plaats van onze onreinheid de heiligheid en in plaats van onze verlorenheid de heerlijkheid ontvangen.

Door de Heilige Geest worden wij ook als leden van het lichaam van Christus, de gemeente, in echte liefde als broeders en zusters met elkaar verbonden.²⁷ Paulus zegt het zo: “Omdat het één brood is, zijn wij, hoe velen ook, één lichaam; wij hebben immers allen deel aan het ene brood.”²⁸ Telkens wanneer wij het avondmaal vieren mogen wij met groot verlangen uitzien

lijden en sterven’.

¹⁰ Johannes 3:16

¹¹ Johannes 1:14; Galaten 4:4; Filippenzen 2:6,7

¹² Jesaja 53:4; Romeinen 3:25

¹³ Romeinen 3:23,24; 5:9

¹⁴ Marcus 14:34

¹⁵ Lucas 22:44

¹⁶ Lucas 22:54; Galaten 5:1

¹⁷ Jesaja 53:3,4,7; Lucas 22:63, 65; Lucas 23:11, 35-38

¹⁸ Lucas 23:14

¹⁹ Galaten 3:13

²⁰ Matteüs 27:46

²¹ Leviticus 17:11; Hebreeën 9:22

²² Hebreeën 9:15

²³ Johannes 19:30

²⁴ Zondag 25 van de Heidelbergse Catechismus

²⁵ Johannes 6:63; 2 Korintiërs 3:6

²⁶ Galaten 2:20

²⁷ Efeziërs 4:16; Galaten 5:13

²⁸ 1 Korintiërs 10:17

naar de wederkomst van Jezus Christus,²⁹ en naar de bruiloft van het Lam³⁰ in de volmaaktheid van Gods Koninkrijk, waarin God alles in allen zal zijn.³¹

Laten wij in diepe eerbied tot God gaan en bidden:

Barmhartige God en Vader, dankbaar gedenken wij aan deze maaltijd het verzoenend lijden en sterven van Uw Zoon Jezus Christus.

Wij bidden U: wilt U met dit avondmaal door Uw Geest bewerken dat wij ons hoe langer hoe meer met vertrouwen aan onze Here Jezus Christus overgeven.

Geef, dat wij in onze zwakheid met Hem als het enige hemelse brood³² gevoed worden.

Versterk ons in het geloof dat U onze genadige Vader bent, die onze zonden op rekening van Christus schrijft. U zorgt voor ons, als uw geliefde kinderen en erfgenamen,³³ in alles wat wij naar lichaam en ziel nodig hebben.

Schenk ons uw genade, opdat wij niet in de zonde blijven liggen, maar in Christus leven, en Hij in ons leeft.³⁴

Help ons altijd U na te volgen, ook wanneer dat kruisdragen betekent. Geef dat wij onszelf verloochenen en onze Heiland belijden.³⁵

Leer ons te midden van de nood van deze wereld³⁶ met verlangen Hem te verwachten, die onze sterfelijke lichamen aan Zijn verheerlijkt lichaam gelijk zal maken³⁷ en doe ons uitzien naar Uw Koninkrijk waar Hij met ons het bruiloftsmaal van het Lam zal vieren.³⁸

Dit bidden wij U, genadige Vader, in de naam van onze Here Jezus Christus, die naar Zijn belofte altijd voor ons bidt³⁹ (en Die ons heeft leren bidden:

Onze Vader, Die in de hemelen zijt,

Uw Naam worde geheiligd;

Uw Koninkrijk kome;

Uw wil geschiede, gelijk in hemel alzo ook op de aarde.

Geef ons heden ons dagelijks brood;

en vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren;

en leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van de boze.

Want van U is het Koninkrijk en de kracht en de heerlijkheid tot in eeuwigheid.⁴⁰)

Amen.

(In de enige of tweede Avondmaalsdienst kan hier de geloofsbelijdenis worden gezongen of gelezen.)

²⁹ 1 Korintiërs 11:26

³⁰ Openbaring 19:6-9

³¹ 1 Korintiërs 15:28

³² Johannes 6:35-38

³³ Titus 3:7

³⁴ Handelingen 17:28; Galaten 2:20

³⁵ Matteüs 10:38; Matteüs 16:24; Marcus 8:34; Lucas 9:23; Filippenzen 2:2-8;

1 Petrus 5:5

³⁶ Romeinen 8:22

³⁷ Filippenzen 3:21

³⁸ Jesaja 25:6-9; Matteüs 22:4; Openbaring 19:9

³⁹ Romeinen 8:34; Hebréeën 7:25

⁴⁰ Matteüs 6:9-13

Verhef nu uw harten in de hemel, waar Jezus Christus in heerlijkheid aan de rechterhand van de Vader is. En twijfel niet, maar geloof, dat u door de werking van de Heilige Geest net zo zeker met Zijn lichaam en bloed gevoed en versterkt wordt, als u het brood en de wijn uit Zijn hand ontvangt.

(Bij de communie:)

Het brood, dat wij breken, is gemeenschap met het lichaam van Christus.

Neemt, eet, gedenkt en gelooft, dat het lichaam van onze Here Jezus Christus gegeven is tot een volkomen verzoening van al onze zonden.⁴¹

De beker der dankzegging, waarover wij de dankzegging uitspreken, is gemeenschap met het bloed van Christus.

Neemt die, drinkt allen daaruit; gedenkt en gelooft, dat het kostbaar bloed van onze Here Jezus Christus vergoten is tot een volkomen verzoening van al onze zonden.⁴²

Geliefden, laten wij, nu de Here aan Zijn tafel onze zielen gevoed en versterkt heeft, Hem danken en prijzen:

Loof de Here, mijn ziel,
en al wat in mij is, Zijn heilige naam;
loof de Here, mijn ziel,
en vergeet niet een van Zijn weldaden;
die al uw ongerechtigheid vergeeft,
die al uw krankheden geneest, die uw leven verlost van de groeve,
die u kroont met goedertierenheid en barmhartigheid.
Barmhartig en genadig is de Here,
lankmoedig en rijk aan goedertierenheid;
niet altoos blijft Hij twisten,
niet eeuwig zal Hij toornen;
Hij doet ons niet naar onze zonden
en vergeldt ons niet naar onze ongerechtigheden;
maar zo hoog de hemel is boven de aarde,
zo machtig is Zijn goedertierenheid over wie Hem vrezen.
Zover het oosten is van het westen,
zover doet Hij onze overtredingen van ons.⁴³

Daarom zal mijn mond en hart de lof van de Here verkondigen, van nu aan tot in eeuwigheid.⁴⁴ Amen.

(Hierna volgt het dankgebed)

⁴¹ Matteüs 26:26; Lucas 22:19; 1 Korintiërs 10:16; Galaten 1:4

⁴² Matteüs 26:27,28; 1 Korintiërs 10:16

⁴³ Psalm 103:1-4, 8-12

⁴⁴ Psalm 22:26; Psalm 51: 17

Formulier voor de bevestiging van ouderlingen en diakenen

Gemeente van onze Here Jezus Christus,

De kerkenraad heeft u tweemaal de namen bekend gemaakt van hen, die tot ouderling en diaken verkozen zijn. Omdat niemand een gegrond bezwaar tegen hun leer of leven heeft ingebracht zullen we hen nu in de naam van de Here in hun ambt bevestigen.

Laten wij eerst luisteren naar wat de Heilige Schrift ons leert over de ambten in de gemeente van Jezus Christus.

Als Hoofd van de kerk draagt Christus zorg voor Zijn gemeente op aarde.¹ In het bij elkaar brengen en houden van Zijn kerk maakt Hij gebruik van de dienst van mensen, aan wie Hij in de gemeente een bijzondere taak toevertrouwt. ‘Hij heeft’, zo zegt Paulus, ‘zowel apostelen als profeten gegeven, zowel evangelisten als herders en leraars, om de heiligen toe te rusten tot dienstbetoon, tot opbouw van het lichaam van Christus.’²

Nog steeds is dit de taak van allen die in de gemeente van de Here worden geroepen tot het ambt. Zij zullen hun opdracht nederig vervullen, in navolging van de Here Jezus, die niet is gekomen om gediend te worden, maar om te dienen.³

(Over de ouderlingen:)

Een van de ambten is dat van ouderling.⁴ In het Oude Testament werden de oudsten belast met het opzicht over het volk Israël.⁵ Zo worden in de kerk van Christus de ouderlingen aangesteld⁶ om samen met de dienaren van het Woord opzicht te houden over de gemeente. In opdracht van de goede Herder, die zegt: ‘Hoed Mijn schapen!’⁷ moeten zij er op toezien dat alle gemeenteleden levende leden van het lichaam van Christus zijn.⁸ Zij moeten erop letten dat zijzelf, de dienaren van het Woord en alle leden zich in woord en daad gedragen in overeenstemming met het Evangelie.⁹ Zij bezoeken de leden van Christus’ gemeente om hen met het Woord van God te troosten, te waarschuwen en te onderwijzen.¹⁰ Zij moeten ook toezien op de juiste verkondiging van het Evangelie en op de verspreiding ervan.¹¹ Als goede dienaren van Jezus Christus moeten zij zichzelf voeden met de woorden van het geloof en de goede leer.¹²

Zij zullen zich in hun werk gedragen zoals Paulus het tegen de oudsten van Efeze zegt: ‘Ziet toe op uzelf en op de gehele kudde, waarover de Heilige Geest u tot opzieners gesteld heeft, om de gemeente Gods te weiden, die Hij Zich door het bloed van Zijn Eigene verworven heeft.’¹³

(Over de diakenen:)

¹ 1 Korinthiërs 12:12,13; Efeziërs 1:22,23

² Efeziërs 4:11,12

³ Johannes 13:1-17; Lucas 6:40; 22:27

⁴ 1 Timotheüs 3:2-7

⁵ Exodus 19:7; 2 Samuel 5:3

⁶ Handelingen 14:23

⁷ Johannes 21:16; 1 Petrus 5:2

⁸ Romeinen 12:4,5; 1 Korinthiërs 12:12-27; Efeziërs 1:22,23; 4:12; 5:30

⁹ 1 Tessalonicenzen 2:11,12

¹⁰ 1 Tessalonicenzen 5:14; Titus 1:9

¹¹ Handelingen 20:28-31

¹² 1 Timoteüs 4:6-8; 2 Timoteüs 3:16,17

¹³ Handelingen 20:28

Ook door het ambt van diaken wil Christus Zijn gemeente bouwen.¹⁴ De diakenen zullen, geholpen en gesteund door de hele gemeente¹⁵, de liefde van Christus¹⁶ zichtbaar maken aan hen die hulp nodig hebben, binnen¹⁷ en buiten de kerk, in eigen land of in andere delen van de wereld.¹⁸ Hun dienen zal voortkomen uit de opdracht van de rechtvaardige God, die de arme zal redden en wie om hulp roept, de ellendige en wie geen helper heeft.¹⁹ Zij zullen de gemeente helpen bij het volbrengen van haar taak tegenover de naaste.²⁰ Zij zullen hun ambt vervullen met een bewogen hart.²¹ Het is daarbij van belang dat zij de hulpbehoevenden niet alleen helpen met materiële gaven, maar hen ook de troost van het Evangelie brengen.²²

(De voorganger vraagt de te bevestigen ambtsdragers op te staan)

Geliefde broeder(s)/zuster(s),
u staat hier voor God en Zijn gemeente. Wilt u, opdat voor iedereen duidelijk is dat u bereid bent uw taak op u te nemen, antwoord geven op de volgende vragen:

Bent u in uw hart overtuigd, dat God Zelf u door Zijn gemeente tot deze dienst heeft geroepen?

Is de Bijbel voor u het betrouwbare Woord van God en zult u alles wat daarmee in strijd is verwerpen?

Belooft u uw ambt trouw te vervullen, met liefde voor de gemeente en al haar leden, en daarbij te zwijgen over wat u in vertrouwen wordt gezegd?

Belooft u in heel uw levenswandel u te gedragen naar het Woord van God en te gehoorzamen aan het opzicht van de kerkelijke vergaderingen?

(De te bevestigen ambtsdragers zullen hun ja-woord geven, nadat hun naam is genoemd.)

De almachtige God en Vader geve u Zijn genade, dat u in deze dienst trouw en met zegen werkzaam mag zijn. Amen.²³

²⁴

(De gemeente wordt aangesproken)²⁵

En u, geliefde gemeente, ontvang deze nieuwe ambtsdragers met een dankbaar hart als dienaren van God.²⁶ Erken de ouderlingen als opzieners en herders van de gemeente. Acht hen hoog om hun werk. Zoals in de brief aan de Hebreëen staat: ‘Gehoorzaamt uw voorgangers en onderwerpt u (aan hen), want zij zijn het, die waken over uw zielen, daar zij

¹⁴ Johannes 13:15; 1 Timotheüs 3:8-13; Hebreëen 13:16

¹⁵ Matteüs 25:31-40; Handelingen 2:45; 4:34,35

¹⁶ Marcus 10:4,5; Lucas 22:27; Filippenzen 2:1-11

¹⁷ Romeinen 12:12,13; Galaten 6:10; Hebreëen 6:10

¹⁸ 1 Johannes 3:17

¹⁹ Deuteronomium 24:17-22; Job 29:12; Psalm 10:18; Psalm 72:12

²⁰ Handelingen 11:29; Romeinen 12:8; 2 Korinthiërs 8:9; 1 Timoteüs 5:16

²¹ Matteüs 9:36

²² 1 Timoteüs 3:13

²³ Het is mogelijk, deze zegen met handoplegging te geven (Handelingen 6:6; 1 Timoteüs 4:14)

²⁴ Op dit moment kunnen de nieuw bevestigde ambtsdragers het ondertekeningsformulier, in aanwezigheid van de gemeente, ondertekenen.

²⁵ Een alternatieve formulering is: Geliefde gemeente, ontvang deze broeders en zusters met een dankbaar hart als dienaren van God. Bidt voor hen om de Heilige Geest, opdat zij in hun ambt getrouw en vruchtbaar werken mogen, tot vreugde van de gemeente en tot eer van God.

²⁶ 1 Tessalonicenzen 5:12,13

rekenschap zullen moeten afleggen. Laten zij het met vreugde kunnen doen en niet al zuchtende, want dat zou u geen nut doen.²⁷

Zorg dat de diakenen de middelen hebben om hun werk te doen. Wees goede rentmeesters over wat de Here u toevertrouwt en stel wat Hij u gaf in Zijn dienst.²⁸ Laat iedereen in de gemeente die in nood verkeert dankbaar de hulp aanvaarden die Christus door de diakenen wil geven.

(Gebed)

Here God, hemelse Vader, wij danken U, dat U door Uw Zoon, onze Here Jezus Christus, over heel de wereld door Uw Woord en Geest, een gemeente vergadert en onderhoudt.

Wij danken U, dat U ook ons tot Uw gemeente geroepen hebt en telkens opnieuw ambtsdragers geeft tot toerusting en uitbreiding van Uw volk.

Wij danken U voor de arbeid van hen die vandaag als ambtsdrager afscheid namen. Wees hen ook verder nabij, vergeef wat niet was naar Uw wil en bevestig het werk van hun handen.

Wij bidden U voor diegenen die vandaag bevestigd werden en hun plaats zullen innemen.

Verleen hun genadig Uw goddelijke bijstand, geef hun wat zij in hun bediening nodig hebben: wijsheid, vrijmoedigheid²⁹, inzicht en barmhartigheid. Wil hen verlichten door Uw Geest opdat zij hun ambt mogen vervullen tot opbouw van het lichaam van Christus³⁰ en tot verheerlijking van Uw heilige Naam.

Zegen deze gemeente, waarover zij aangesteld zijn. Geef vurige liefde tot elkaar.

Verhoor ons, barmhartige Vader, door uw geliefde Zoon, onze Here Jezus Christus.

(In zijn naam bidden wij u:

Onze Vader die in de hemelen zijt,

Uw Naam worde geheiligd;

Uw Koninkrijk kome;

Uw wil geschiede, gelijk in hemel also ook op de aarde.

Geef ons heden ons dagelijks brood;

en vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren;

en leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van de boze.

Want van U is het Koninkrijk en de kracht en de heerlijkheid tot in eeuwigheid.³¹) Amen.

²⁷ Hebreeën 13:17. Letterlijk staat er: 'zij die gezag over u uitoefenen'.

²⁸ Marcus 12:42,43; Lucas 18:22; Handelingen 2:44; 4:32; 1 Timotheüs 6:7-10; Jacobus 2:15,16

²⁹ Hebreeën 10:35

³⁰ Efeziërs 4:12

³¹ Matteüs 6:9-13

Advies van de commissie liturgische formulieren inzake de Herziene Statenvertaling

1. Inleiding

Op de synodezitting van 9 april 2011 te Boelenslaan dienden twee kerken instructies in betreffende de Herziene Statenvertaling. Na beraad ging de synode akkoord met een onderzoek naar deze Bijbelvertaling en verzocht de bestaande commissie Liturgische Formulieren deze taak op haar te nemen.

In de notulen van deze synodevergadering is dit als volgt onder ‘Instructies’ weergegeven:

van de kerk van Boelenslaan-Drachtster Compagnie:

“De kerkeraad van Boelenslaan vraagt zich af of het mogelijk is dat, als er naast de normale bijbel een ander vertaling gebruikt wordt, dat dan de Herziene Staten vertaling gebruikt kan worden i.p.v. de nieuwe bijbelvertaling.”

en van de kerk van Garderen:

“De kerkenraad van de voortgezette Gereformeerde Kerk te Garderen zou prijs stellen op een evaluatie tijdens de Synode van de Herziene Statenvertaling.”

Br Postma is zeer positief over de HSV en pleit voor toetsing ervan. Ds Heslinga vindt de vraag eigenaardig, omdat de vGKN de Statenvertaling nooit hebben gebruikt. Maar ook de NBV heeft geen wortels in de vGKN, aldus Ds Maliepaard; toch wordt deze in Garderen in de morgendiensten gebruikt, hoewel de synode dit ontraadde. Door de geschiedenis hebben de vGKN wel iets met de Statenvertaling; de HSV ligt dicht bij de NBG '51-vertaling.

Ds Sytsma-van Oeveren stelt dat de HSV dichter bij de grondtekst ligt dan NBG en NBV.

De synode verzoekt de commissie liturgische formulieren om een gemotiveerd advies over het gebruik van de HSV. Het is prettig wanneer er een leeswijzer wordt toegevoegd.’

De commissie Formulieren heeft deze opdracht aanvaard en in de zomer en het najaar van 2011 zich over deze opdracht gebogen en dienovereenkomstig het voorliggende rapport opgesteld.

Hoofdstuk 1. De geschiedenis van de Bijbel in de Nederlandse taal

1.1. Het vertalen van de Bijbel

De Bijbel is geschreven in het Hebreeuws, Aramees en Grieks. Omdat het Woord van onze HERE bedoeld is voor alle mensen uit alle volken en talen is al meer dan tweeduizend jaar lang geprobeerd deze Goddelijke boodschap te vertalen, zodat ook mensen die deze talen niet beheersen de blijde Boodschap kunnen horen en lezen.

Steeds is geprobeerd om het Evangelie te laten klinken in ‘onze’ tijd.

Al in de Middeleeuwen ontstonden er vertalingen van (delen van) de Bijbel, vooral van het Nieuwe Testament, in de taal die toen in de Nederlanden werd gesproken.

De synode van Dordrecht 1618/1619 besloot uiteindelijk tot het maken van een Bijbelvertaling die overal in ons land gebruikt zou worden. Dit is de zogeheten

‘Statenvertaling’, die deze naam kreeg omdat zij werd gemaakt en bekostigd in opdracht van de Staten Generaal. Het duurde tot 1637 voor deze vertaling gereed was, en nog tientallen jaren tot ze algemeen geaccepteerd was, want de Statenvertaling werd door veel mensen als veel te ‘modern’ bestempeld.

De Statenvertaling werd gemaakt door geleerden die goed bekend waren met de Bijbelse talen. Opvallend en voor die tijd ongebruikelijk was dat de vertalers van het Oude Testament de raad vroegen van geleerde rabbijnen. Voor deze rabbijnen was het Hebreeuws de taal die zij dagelijks lasen, spraken en bestudeerden en de Bijbeltekst in deze taal was hen zeer vertrouwd.

Omdat taal verandert in de loop van de tijd bleken in de 20ste eeuw steeds meer mensen de taal van de Statenvertaling niet of verkeerd te begrijpen. Daarom was er behoefte aan een nieuwe vertaling. Die kwam er in 1951: de vertaling van het Nederlands Bijbelgenootschap (NBG). Ongeveer 20 jaar was men bezig met deze nieuwe vertaling, en daarom was de taal ervan al bij de uitgave enigszins verouderd. Al snel verschenen er daarom bijbelvertalingen ‘in de omgangstaal’ (Groot Nieuws voor u) en een na-vertelling van de Bijbel in ‘gewoon Nederlands’ (Het Boek). Deze laatste was geen vertaling en de ervoor genoemde vertalingen voldeden niet aan de normen voor een goede vertaling. Daarom werd besloten tot een (oecumenische) Nieuwe Bijbelvertaling (NBV). Deze vertaling besteedt veel aandacht aan de ‘doeltaal’, in dit geval het Nederlands, zodat er een goed lezende tekst is geschreven. Door deze vertaalkeuze staat het resultaat soms verder van de ‘brontaal’ (de grondtekst) af dan het geval is bij de Statenvertaling en de vertaling van het Nederlands Bijbelgenootschap.

Hoofdstuk 2 De Herziene Statenvertaling (HSV)¹

2.1. Redenen voor een herziening van de Statenvertaling

Ook veel mensen die gehecht zijn aan de Statenvertaling merken dat het steeds lastiger wordt om deze Bijbelvertaling meteen goed te begrijpen. De gebruikte taal verschilt inmiddels veel van het moderne Nederlands. Ook is er sinds de 17^e eeuw meer bekend geworden over met name enkele Hebreeuwse woorden waarvan de betekenis toen (en soms nu nog niet) niet helemaal duidelijk was.²

Toch wilde men niet zomaar overstappen op een andere bestaande vertaling, omdat op die manier veel van het vertrouwde weg zou vallen. Dit is te vergelijken met de ervaring van mensen die gewend zijn aan de vertaling van het Nederlands Bijbelgenootschap uit 1951 en de Nieuwe Bijbelvertaling gaan lezen of horen. Daarom werd besloten de tekst van de Statenvertaling helemaal te herzien volgens de door de Statenvertalers toegepaste vertaalprincipes. Wanneer de bedoeling zou zijn geweest om de tekst van de Statenvertaling te veranderen in beter begrijpelijk Nederlands, zou er sprake zijn geweest van een ‘hertaling’. Een herziening betekent echter dat een bestaande vertaling wordt beoordeeld aan de hand van de grondtekst. Er is dan geen sprake van een compleet nieuwe vertaling.

¹ De commissie heeft hiervoor dankbaar gebruik gemaakt van het boekje ‘De Statenvertaling Herzien’, uitgave van de Stichting Herziene Statenvertaling, 4^e druk juli 2010

² Een voorbeeld is de ‘eenhoorn’ (Job 39:13). Vergelijking met andere talen uit het Midden-Oosten van de Bijbelse tijd – die in de 17^e eeuw nog niet ontcijferd konden worden! – heeft uitgewezen dat er met dit woord een wilde os is bedoeld.

2.2. De vertaalprincipes van de Herziene Statenvertaling

De Statenvertalers gingen uit van de *grondtekst* en niet van het Nederlands. Er staat wat er staat, ook wanneer dat voor mensen uit onze cultuur of tijd niet altijd meteen begrijpelijk is. Ook bij de herziening is uitgegaan van de grondtekst, in de versie zoals de Statenvertalers die kenden. Dat betekent dat de vondsten van enkele handschriften in de 20ste eeuw³, die ertoe hebben geleid dat volgens Nieuwtestamentische wetenschappers de grondtekst op enkele punten iets anders is dan gedacht, niet van invloed zijn op de herziening van de Statenvertaling.

De Statenvertalers hebben geprobeerd om een *consistente* vertaling te geven. Dat betekent dat een bepaald woord in de grondtekst zoveel mogelijk met hetzelfde Nederlandse woord wordt vertaald.⁴ Dat kan niet altijd, omdat een woord soms meerdere betekenissen heeft.⁵ Het Hebreeuws kent een woord dat letterlijk ‘zeggend’ betekent, maar in het Nederlands wordt weergegeven met ‘:’. Ook gebruikt het Hebreeuws vaker dan het Nederlands ‘en’ bij opsommingen. Diverse keren is ‘en’ daarom vervangen door een komma (,). Waar het nodig was om een woord toe te voegen om de vertaling in het Nederlands begrijpelijk te maken is dit *cursief* afgedrukt.

De HSV maakt gebruik van ‘eerbiedskapitalen’ (hoofdletters voor verwijzingen naar God de Vader, Jezus Christus en de Heilige Geest), maar niet zo overvloedig als in latere edities van de Statenvertaling het geval was. Bij woorden als ‘Zijn’ en ‘Hem’ wordt in dit geval uiteraard wel een hoofdletter gebruikt.

De Statenvertaling is bekend om haar *kanttekeningen*. Om praktische redenen zijn die in de herziening (nog) niet opgenomen in de HSV. Wel worden er voetnoten gebruikt wanneer er is gekozen voor een minder letterlijke vertaling, waarbij de letterlijke vertaling in de voetnoot wordt gegeven, en wanneer een tekst op meerdere manieren kan worden vertaald. Ook wordt de betekenis van namen, die voor het begrijpen van de tekst belangrijk zijn, in een voetnoot gegeven.⁶

De *naamvallen* die in de Statenvertaling gebruikelijk waren zijn in de HSV bijna allemaal verdwenen, omdat het moderne Nederlands die zelden meer gebruikt.

De *spelling van namen* is in de HSV zoveel mogelijk gelijk aan in de SV, behalve waar Nederlanders gemakkelijk die namen verkeerd zouden uitspreken.⁷ Soms staan er in de grondtekst twee versies van een naam voor dezelfde persoon (Jehizkia en Hizkia); de HSV gebruikt dan één vorm van deze naam. Ook hebben soms twee personen dezelfde naam (de koningen Joram van Juda én van Israël), die in de grondtekst soms met variaties worden gegeven. In dat geval wordt de naam in de éne versie voor de ene en de naam in de andere versie voor de andere persoon gebruikt.

Het ‘*gij*’ uit de Statenvertaling is vervangen door ‘u’ of ‘jij’, afhankelijk van de verhouding tussen spreker en aangesprokene.

³ Bijvoorbeeld de Qumran-handschriften.

⁴ Het voordeel van een betrekkelijk consistente vertaling is dat zij zich zeer goed leent voor bijbelstudie. Mensen die graag iets dieper in de Bijbel willen graven maar het Hebreeuws en het Grieks niet beheersen kunnen met behulp van een concordantie meer zicht krijgen op de betekenis van een bepaald woord. Zie voor voorbeelden Hoofdstuk 4.

⁵ Een ‘vertrek’ kan een kamer zijn, maar ook ‘weggaan’ betekenen.

⁶ Bijvoorbeeld: 1 Sam.7:12, ‘Eben-Haëzer’. Dit betekent: steen van de hulp.

⁷ Cinnereth werd daarom Kinnereth.

De kennis over de betekenis van de (structuur van de) Bijbelse talen is toegenomen. Deze *nieuwe kennis* is verwerkt in de HSV. Het Hebreeuws kent verschillende werkwoordsvormen voor mannen en vrouwen. Dit is in de HSV soms cursief aangegeven.⁸

Vooraf het Hebreeuws kent werkwoordsvormen die de nadruk leggen op de *persoon*. Dit wordt in de HSV aangegeven door een accent op het persoonlijke voornaamwoord, of door toevoeging van het woord ‘zelf’.

Sommige *uitdrukkingen* zijn niet letterlijk te vertalen, terwijl er in het Nederlands een uitdrukking is die hetzelfde weergeeft.⁹ In de HSV is dan voor een dergelijk Nederlands equivalent gekozen, terwijl in een voetnoot de letterlijke vertaling wordt gegeven.

Er zijn diverse *kernwoorden* uit de Bijbel die in de HSV gewoonlijk niet anders dan in de SV zijn weergegeven. Het gaat om woorden als ‘Zaligmaker’, ‘verdoemenis’ en ‘lankmoedigheid’.

Waar sprake is van *poëtische tekst*, is dat –anders dan in de Statenvertaling- duidelijk gemaakt door de opmaak van de tekst. Tussen *strofen* zijn witregels ingevoegd. Dit vergroot de leesbaarheid.¹⁰

Hoofdstuk 3. De Herziene Statenvertaling, onderzocht vanuit de grondtekst en vergeleken met andere vertalingen

De commissie heeft steekproefsgewijs ongeveer vijftig bijbelgedeeltes, gekozen uit vrijwel alle bijbelboeken, onderzocht. Hiervoor is uitgegaan van de Hebreeuwse (voor het Oude Testament) en Griekse (voor het Nieuwe Testament) tekst van de Bijbel, zoals die ons is overgeleverd en vastgesteld als de meest betrouwbare oorspronkelijke tekst. Uit dit onderzoek bleek dat er nauwgezet vanuit de grondtekst is vertaald. Soms is er voor een ander woord gekozen dan wij gewend zijn uit de NBG ’51 vertaling, maar de keuze is steeds te verantwoorden. Woorden hebben nu eenmaal wel eens twee betekenissen of nuances in betekenissen (b.v. Ps.71:7: ‘teken’ of ‘wonder’ of Hos.11:7, afdwalen of afkeer).

De grondtekst kent geen leestekens. Hierdoor zijn er soms kleine verschillen in de vertaling (b.v. Jes.9:5). Een enkele keer berust een andere vertaling op de keuze voor een andere tekstoverlevering.

Hieronder volgt een selectie uit dit onderzoek. Eerst wordt een eigen ‘werkvertaling’ gegeven. Dit is een vertaling die puur de woorden uit de grondtekst vertaalt, zonder te letten op een goed lopende Nederlandse zin. Waar meerdere vertalingen van een woord of zinsdeel mogelijk zijn, wordt dit aangegeven door middel van .../.... Soms staat om een zinsdeel [...] om aan te geven dat deze woorden de vertaling zijn van één woord uit de grondtekst. Wanneer woorden zijn toegevoegd om de tekst te verduidelijken zijn (..) gebruikt. De Hebreeuwse Naam van de HERE God is niet vertaald, maar weergegeven met de letters JHWH. Hierna volgt de betreffende tekst in de vertalingen van het Nederlands Bijbelgenootschap (1951; NBG), de Nieuwe Bijbelvertaling (NBV) en de herziene Statenvertaling (HSV). Waar van belang, bij voorbeeld in verband met de grondtekst, wordt een nadere toelichting gegeven.

⁸ Zie bijvoorbeeld Hooglied, waar [*Hij*] en [*Zij*] boven bepaalde teksten staat.

⁹ Vergelijk het Engelse ‘it is raining cats and dogs’, wat betekent dat het ‘pijpenstelen regent’.

¹⁰ Een goed voorbeeld hiervan is Psalm 23.

Gen.1:1, 2

In het begin schiep God de hemel/hemelen en de aarde. De aarde was woest/woestenij/leeg/leegte/ijdelheid en leegte en duisternis (was) op het aangezicht van de oervloed/chaos/oceaan en (de) geest/Geest van God [was constant beschermend zwevend] op/over/boven het aangezicht van de wateren.

NBG In den beginne schiep God de hemel en de aarde. De aarde nu was woest en ledig, en duisternis lag op de vloed, en de Geest Gods zweefde over de wateren.

NBV In het begin schiep God de hemel en de aarde. De aarde was nog woest en doods, en duisternis lag over de oervloed, maar Gods geest zweefde over het water

HSV In het begin schiep God de hemel en de aarde. De aarde nu was woest en leeg, en duisternis lag over de watervloed; en de Geest van God zweefde boven het water.

Gen.3:15

En vijandschap zal Ik stellen tussen u/jou en de vrouw en tussen uw/jouw zaad/nageslacht en haar zaad/nageslacht en het zal u/jou vermorzelen/je uitstrekken naar(het) hoofd/(de) kop en jij zult het vermorzelen/je uitstrekken naar (zijn) hiel/achtereind.

NBG En Ik zal vijandschap zetten tussen u en de vrouw, en tussen uw zaad en haar zaad; dit zal u de kop vermorzelen en gij zult het de hiel vermorzelen.

NBV Vijandschap sticht ik tussen jou en de vrouw, tussen jouw nageslacht en het hare, zij verbrijzelen je kop, jij bijt hen in de hiel.'

HSV En Ik zal vijandschap teweegbrengen tussen u en de vrouw, en tussen uw nageslacht en haar Nageslacht; Dat zal u de kop vermorzelen, en u zult Het de hiel vermorzelen.

Gen.6:18

En ik/ik zal oprichten mijn/Mijn verbond met u/jou; en u/jij zult/moet gaan in/naar de kast/bak/ark u/jij en uw/jouw zonen en uw/jouw vrouw en de vrouwen van uw/jouw zonen met u/jou.

NBG Maar met u zal Ik mijn verbond oprichten, en gij zult in de ark gaan, gij en uw zonen en uw vrouw en de vrouwen uwer zonen met u.

NBV Maar met jou zal ik een verbond sluiten. Jij moet de ark in gaan, samen met je zonen, je vrouw en de vrouwen van je zonen.

HSV Maar met u zal Ik Mijn verbond maken; en u moet in de ark gaan, u, uw zonen, uw vrouw en de vrouwen van uw zonen met u.

Gen.22:18

En gezegend zullen worden in uw/jouw zaad/nageslacht alle (heiden)volken (op/van) de aarde; (dit is) het loon/gevolg waarvan geldt: u/jij hebt geluisterd naar Mijn stem.

NBG En met uw nageslacht zullen alle volken der aarde gezegend worden, omdat gij naar mijn stem gehoord hebt.

NBV En alle volken op aarde zullen wensen zo gezegend te worden als jouw nakomelingen. Want jij hebt naar mij geluisterd.'

HSV En in uw Nageslacht zullen alle volken van de aarde gezegend worden, omdat u Mijn stem gehoorzaam geweest bent.

Num.21:4,5

En zij [braken op om verder te trekken] vanaf Hor de berg (naar) (de) weg van de Schelfzee/Rietzee om te gaan rondom (het) land Edom; en (de) ziel van het volk werd kort/ongeduldig op de weg.

NBG Toen zij van de berg Hor opgebroken waren in de richting van de Schelfzee ten einde om het land Edom heen te trekken, werd het volk onderweg ongeduldig. En het volk sprak tegen God en tegen Mozes: Waarom hebt gij ons uit Egypte gevoerd? om te sterven in de woestijn? Want er is geen brood en geen water en van deze flauwe spijs walgen wij.

NBV Van de Hor trokken ze verder in de richting van de Rode Zee; ze moesten immers om Edom heen trekken. Maar onderweg werd het volk ongeduldig. 'Waarom hebt u ons weggehaald uit Egypte?' verweten ze God en Mozes. 'Om ons in de woestijn te laten sterven? We hebben geen brood en geen water, en we kunnen dit ellendige eten niet meer zien.'

HSV Toen trokken zij van de berg Hor in de richting van de Schelfzee. Ze moesten namelijk om het land van Edom heen trekken, maar onderweg kon de ziel van het volk het niet langer verdragen. Het volk sprak tot God en tot Mozes: Waarom hebt u ons uit Egypte laten vertrekken om te sterven in de woestijn? Want *hier* is geen brood, ook geen water, en onze ziel heeft een afkeer van dit waardeloze brood.

Deut.33:29

Gelukkig te prijzen (bent) u, Israël, wie (is) als u? Een volk verlost door JHWH, een schild van/voor/tot hulp en waarvan/van Wie geldt: een zwaard van/voor uw verhevenheid; en uw vijanden zullen liegen tegen u en ú zult op hun hoogten treden/gaan staan.

NBG Welzalgig zijt gij, Israël; wie is aan u gelijk? Een volk, verlost door de HERE, die het schild uwer hulp en het zwaard uwer hoogheid is. Daarom zullen uw vijanden veinzen u hulde te brengen, en gij zult op hun hoogten treden.

NBV Wie is zo gelukkig als u, Israël?
Geen ander volk liet de HEER de overwinning.
Hij is het schild dat u beschermt,
het zwaard dat u triomfen brengt.
De vijand moet uw macht erkennen,
hij zal het stof van uw voeten likken.'

HSV Welzalgig bent u, Israël! Wie is zoals u?
U bent een volk dat door de HEERE verlost is.
Hij is een schild en een hulp voor u,

Hij is uw majesteitelijke zwaard;
daarom zullen uw vijanden zich geveinsd aan u onderwerpen,
en ú zult hun hoogten betreden!

2 Sam.22:33

Die God (die) mijn sterke veste/bergvesting (is), en mijn weg volmaakt maakt,

NBG Die God, die mijn sterke veste is
en mijn weg effen maakt;

NBV De God die mijn sterke vesting is
baant een volmaakte weg voor mij,

HSV God is mijn vesting *en* kracht;
Hij heeft mijn weg volkomen gebaand.

Ps.71:7

Als een wonder ben ik geweest voor velen, en Ú (was) mijn machtige toevlucht.

NBG Ik ben voor velen als een wonder geweest,
doch Gij waart mijn machtige toevlucht.

NBV Voor velen ben ik een teken,
u bent mijn veilige schuilplaats.

HSV Ik ben voor velen als een teken geweest,
maar U bent mijn sterke toevlucht.

Pred.2:23

Want al zijn dagen: smarten en verdriet zijn zijn bezigheid/inspanning; ook 's nachts rust zijn hart niet. Ook dit (is) (een) windvlaag/ademtocht/ ijdelijkheid.

NBG wanneer hij gedurende al zijn levensdagen zijn werk doet in smart en verdriet, en zelfs des nachts zijn hart geen rust vindt? Ook dit is ijdelijkheid.

NBV maar alle dagen van zijn leven brengen hem verdriet, alles wat hij onderneemt brengt hem niets dan smart. Zelfs 's nachts vindt hij geen rust. Ook dat is leegte.

HSV Want al zijn dagen zijn *vol* leed, zijn bezigheid is verdriet. Zelfs in de nacht komt zijn hart niet tot rust. Ook dat is vluchtig.

Jes.9:5

Want een kind is geboren/zal geboren worden voor ons; een zoon is gegeven/zal gegeven worden aan ons en de heerschappij is/zal zijn op zijn schouder; en men roept zijn naam/noemt hem wonderbare raadgever sterke god eeuwige vader vorst van de vrede.

NBG Want een Kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven, en de heerschappij rust op zijn schouder en men noemt hem Wonderbare Raadsman, Sterke God, Eeuwige Vader, Vredevorst.

NBV Een kind is ons geboren,
een zoon is ons gegeven;
de heerschappij rust op zijn schouders.
Deze namen zal hij dragen: Wonderbare raadsman,
Goddelijke held, Eeuwige vader, Vredevorst.

HSV Want een Kind is ons geboren,
een Zoon is ons gegeven,
en de heerschappij rust
op Zijn schouder.
En men noemt Zijn Naam
Wonderlijk, Raadsman,
Sterke God,
Eeuwige Vader,
Vredevorst.

Klaagl.3:22

(Het zijn) de genadegaven van JHWH dat wij niet gestorven zijn, want niet houdt op zijn/Zijn innerlijk/erbarmen/medelijden¹¹.

NBG Het zijn de gunstbewijzen des HEREN, dat wij niet omgekomen zijn, want zijn barmhartigheden houden niet op,

NBV Genadig is de HEER: wij zijn nog in leven! Zijn ontferming kent geen grenzen.

HSV Het is de goedertierenheid van de HEERE dat wij niet omgekomen zijn, *cheth* dat Zijn barmhartigheid niet opgehouden is!

Cheth (in SV en HSV): Klaagliederen bestaat uit vijf alfabetische liederen. Iedere regel of (in dit geval) iedere regel van een couplet begint met de(zelfde) volgende letter van het alfabet.

Hos.11:7,8

En mijn/Mijn volk (is) zowel opgehangen geworden aan afvalligheid van mij/Mij als dat zij [roepen naar omhoog] naar Hem- niet zal ik/Ik hen optillen. Hoe zal ik/Ik u (prijs) geven, Efraïm, u overleveren, Israël? Hoe zal ik?ik u (prijs) geven als Adama, u maken als Seboïm? Zowel keert mijn/Mijn hart zich om in mij/Mij als dat mijn/Mijn erbarmen/troost opgewekt wordt.

NBG Ja, mijn volk volhardt in het afdwalen van Mij. – En al roepen zij tot Hem omhoog, Hij zal hen geenszins opheffen. Hoe zou Ik u prijsgeven, Efraïm, u overleveren, Israël? Hoe zou Ik u prijsgeven als Adma, u maken als Seboïm? Mijn hart keert zich om in Mij, ten volle wordt mijn erbarming opgewekt.

NBV Mijn volk bijt zich vast in zijn ontrouw jegens mij.
Al roepen ze tot mij, de Allerhoogste,
ik zal hun lot niet verlichten.
Ach Efraïm, hoe zou ik je ooit kunnen prijsgeven?
Hoe zou ik je kunnen uitleveren, Israël?
Zou ik je prijsgeven als Adma,

¹¹ Letterlijk: ingewanden, vooral de plaats waar de zachte en warme gevoelens zetelen.

je laten ondergaan als Seboïm?
Mijn hart wordt verscheurd,
door barmhartigheid word ik bewogen.

HSV Mijn volk volhardt in afkeer van Mij.
Zij roepen wel tot de Allerhoogste,
maar gezamenlijk roemt men *Hem* niet.
Hoe zou Ik u prijsgeven, Efraïm,
u uitleveren, Israël?
Hoe zou Ik u prijsgeven als Adama,
met u doen als met Zeboïm?
Mijn hart keert zich in Mij om,
al Mijn medelijden is opgewekt.

Mat.6:9-13

Van dit overbekende schriftgedeelte wordt geen werkvertaling gegeven.

NBG Bidt gij dan aldus:
Onze Vader die in de hemelen zijt,
uw naam worde geheiligd;
uw Koninkrijk kome;
uw wil geschiede,
gelijk in de hemel alzo ook op de aarde.
Geef ons heden ons dagelijks brood;
en vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren;
en leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van de boze. [Want Uwer is het Koninkrijk en de kracht en de heerlijkheid in der eeuwigheid. Amen.]

NBV Bid daarom als volgt:
Onze Vader in de hemel,
laat uw naam geheiligd worden,
laat uw koninkrijk komen
en uw wil gedaan worden
op aarde zoals in de hemel.
Geef ons vandaag het brood
dat wij nodig hebben.
Vergeef ons onze schulden,
zoals ook wij hebben vergeven
wie ons iets schuldig was.
En breng ons niet in beproeving,
maar red ons uit de greep van het kwaad

HSV Bidt u dan zo: Onze Vader, Die in de hemelen *zijt*. Uw Naam worde geheiligd.
Uw Koninkrijk kome. Uw wil geschiede, zoals in de hemel *zo* ook op de aarde.
Geef ons heden ons dagelijks brood.
En vergeef ons onze schulden, zoals ook wij onze schuldenaren vergeven.
En leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van de boze. Want van U is het Koninkrijk en de kracht en de heerlijkheid, tot in eeuwigheid. Amen.

Mat.10:4

Simon de ijveraar/zeloet en Judas (de) Iskariot die hem/hem ook verraden heeft.

NBG Simon de Zeloet en Judas Iskariot, die Hem ook verraden heeft.

NBV en ten slotte Simon Kananeüs en Judas Iskariot, die hem zou uitleveren.

HSV Simon Kananites en Judas Iskariot, die Hem ook verraden heeft.

Kananeüs (NBV) is een variant in de tekst en betekent: uit Kana. Kananites (HSV) is - vermoedelijk- de oudste versie en betekent: ijveraar, zeloet, fanaticus.

Iskariot (werkvertaling) kan betekenen: man uit Kariot of 'messentrekker'.

Mat.12:40

Want zoals Jona was in de buik/het binnenste van het zeemonster drie dagen en drie nachten, zo zal zijn de mensenzoon in het hart van de aarde drie dagen en drie nachten.

NBG Want gelijk Jona drie dagen en drie nachten in de buik van het zeemonster was, zo zal de Zoon des mensen in het hart der aarde zijn, drie dagen en drie nachten.

NBV Want zoals Jona drie dagen en drie nachten in de buik van een grote vis zat, zo zal de Mensenzoon drie dagen en drie nachten in het binnenste van de aarde verblijven.

HSV Want zoals Jona drie dagen en drie nachten in de buik van de grote vis was, zo zal de Zoon des mensen drie dagen en drie nachten in het hart van de aarde zijn.

Mat.22:3

En hij zond uit zijn slaven/knechten om te roepen hen die geroepen waren tot de bruiloft, en niet wilden zij komen.*

** Apostello; het woord doet meteen denken aan de apostelen.*

NBG En hij zond zijn slaven uit om de ter bruiloft genodigden te roepen, doch zij wilden niet komen.

NBV Hij stuurde zijn dienaren eropuit om de bruiloftsgasten uit te nodigen, maar die wilden niet komen.

HSV en hij stuurde zijn slaven eropuit om de genodigden voor de bruiloft te roepen. Maar zij wilden niet komen.

Luc.2:1

En het geschiedde¹² in die dagen dat uitging een bevel vanwege Keizer Augustus om op te schrijven heel de [bewoonde wereld¹³].

¹² Lucas gebruikt heel bewust 'het geschiedde', in aansluiting op het Oude Testament, waar het zo'n 470 keer voorkomt. In Luc.2:1-20 komt de uitdrukking zes maal voor, niet als een bepaalde stijl van vertellen, maar als een aanduiding van Gods handelen in de geschiedenis. De Bijbel is maar niet een verzameling 'verhalen', maar 'geschiedenis' - het is echt gebeurd!

¹³ Hiermee bedoelden de Romeinen hun eigen rijk; wat hierbuiten lag telde voor hen niet mee als beschaafde wereld.

NBG En het geschiedde in die dagen, dat er een bevel uitging vanwege keizer Augustus, dat het gehele rijk moest worden ingeschreven.

NBV In die tijd kondigde keizer Augustus een decreet af dat alle inwoners van het rijk zich moesten laten inschrijven.

HSV En het geschiedde in die dagen dat er een gebod uitging van keizer Augustus dat heel de wereld ingeschreven moest worden.

Joh.8:10

*Zich oprichtende*¹⁴ zei Jezus tegen haar: vrouw, waar zijn zij¹⁵? Heeft niemand u veroordeeld?

NBG En Jezus richtte Zich op en zeide tot haar: Vrouw, waar zijn zij? Heeft niemand u veroordeeld?

NBV Jezus richtte zich op en vroeg haar: ‘Waar zijn ze? Heeft niemand u veroordeeld?’

HSV Jezus nu richtte Zich op en toen Hij niemand zag dan de vrouw, zei Hij tegen haar: Vrouw, waar zijn die aanklagers van u? Heeft niemand u veroordeeld?

Hand.2:47

lovende de (= de enige) God en hebbende genade/gunst bij heel het volk. En de Here voegde dagelijks toe [degenen die behouden/gered werden] aan [die zelfde plaats/hun kring].

NBG en zij loofden God en stonden in de gunst bij het gehele volk. En de Here voegde dagelijks toe aan de kring, die behouden werden.

NBV Ze loofden God en stonden in de gunst bij het hele volk. De Heer breidde hun aantal dagelijks uit met mensen die gered wilden worden.

HSV en zij loofden God en vonden genade bij heel het volk. En de Heere voegde dagelijks mensen die zalig werden, aan de gemeente toe.

Hand.8:37

*En Filippus zei: indien u/je gelooft met/uit heel uw/je hart, (dan) is het geoorloofd. En antwoordend zei hij: Ik geloof Jezus Christus de zoon van God te zijn.*¹⁶

NBG [En hij zeide: Indien gij van ganser harte gelooft, is het geoorloofd. En hij antwoordde en zeide: Ik geloof, dat Jezus Christus de Zoon van God is.]

NBV.....¹⁷

HSV En Filippus zei: Als u met heel uw hart gelooft, is het geoorloofd. En hij antwoordde en zei: Ik geloof dat Jezus Christus de Zoon van God is.

¹⁴ In diverse handschriften staat op deze plaats: en niemand meer ziende dan de vrouw

¹⁵ In diverse handschriften staat in plaats van ‘zij’: deze aanklagers van u/jou

¹⁶ Deze tekst staat niet in alle, maar wel in diverse belangrijke handschriften.

¹⁷ Deze tekst ontbreekt in de NBV, maar staat wel in de meeste andere vertalingen. Zie Hoofdstuk 2.2 en 6.1.2, punt 1.

Rom.11:28

Wel(iswaar) (zijn zij) vijanden tegen/naar/vanwege het evangelie door/vanwege u/jullie, maar tegen/naar/vanwege de (uit)verkiezing geliefden door/vanwege de vaders;

NBG Zij zijn naar het evangelie vijanden om uwentwil, naar de verkiezing zijn zij geliefden om der vaders wil.

NBV Ze zijn Gods vijanden geworden opdat het evangelie aan u kon worden verkondigd, maar God blijft hen liefhebben omdat hij de aartsvaders heeft uitgekozen.

HSV Zij zijn weliswaar wat het Evangelie betreft vijanden vanwege u, maar wat de verkiezing betreft geliefden vanwege de vaders.

1 Kor.10:16

De beker van de dankzegging/lofprijzing/zegen die wij prijzen/zegenen/toewijden, is (die) niet gemeenschap met het bloed van Christus? Het brood dat wij breken, is (dat)niet gemeenschap met het lichaam van Christus?

NBG Is niet de beker der dankzegging, waarover wij de dankzegging uitspreken, een gemeenschap met het bloed van Christus? Is niet het brood, dat wij breken, een gemeenschap met het lichaam van Christus?

NBV Maakt de beker waarvoor wij God loven en danken ons niet één met het bloed van Christus? Maakt het brood dat wij breken ons niet één met het lichaam van Christus?

HSV De drinkbeker der dankzegging, die wij *met dankzegging zegenen*, is die niet *de* gemeenschap met het bloed van Christus? Het brood dat wij breken, is dat niet *de* gemeenschap met het lichaam van Christus?

Ef.4:14, 15

opdat wij niet meer zijn onmondig, (door de golven) heen en weer geworpen en rond gedragen door allerlei wind van leer in het dobbelspel van de mensen (en) in sluwheid tot de arglist van het dwalen, maar waarachtig zijnde in liefde zullen wij groeien naar hem/Hem (toe) in alles, (Hij) die is het hoofd, Christus,

NBG Dan zijn wij niet meer onmondig, op en neder, heen en weder geslingerd onder invloed van allerlei wind van leer, door het valse spel der mensen, in hun sluwheid, die tot dwaling verleidt, maar dan groeien wij, ons aan de waarheid houdende, in liefde in elk opzicht naar Hem toe, die het hoofd is, Christus.

NBV Dan zijn we geen onmondige kinderen meer die stuurloos ronddobberen en met elke wind meewaaien, met wat er maar verkondigd wordt door mensen die tot alles in staat zijn wanneer ze anderen listig en doortrapt op een dwaalspoor willen brengen. Dan zullen we, door ons aan de waarheid te houden en elkaar lief te hebben, samen volledig toe groeien naar hem die het hoofd is: Christus.

HSV opdat wij geen jonge kinderen meer zouden zijn, heen en weer geslingerd door de golven en meegesleurd door elke wind van leer, door het bedrog van de mensen om op listige wijze tot dwaling te verleiden, maar dat wij, door ons in liefde aan de waarheid te houden, in alles toe zouden groeien naar Hem Die het Hoofd is, *namelijk* Christus.

2 Tim.1:12

Om die reden ook lijd ik dit, maar niet schaam ik me, want ik weet in wie ik [ben gaan geloven]/vertrouw, en ik ben overtuigd (geworden) dat hij/Hij machtig is het aan mij toevertrouwd te bewaren tot die dag.

NBG Om die reden draag ik ook dit lijden en ik schaam mij daarvoor niet, want ik weet, op wie ik mijn vertrouwen heb gevestigd, en ik ben ervan overtuigd, dat Hij bij machte is, hetgeen Hij mij toevertrouwd heeft, te bewaren tot die dag.

NBV daarom moet ik dit alles ondergaan. Maar ik schaam mij niet, want ik weet in wie ik mijn vertrouwen heb gesteld en ben ervan overtuigd dat hij bij machte is om wat mij is toevertrouwd te bewaren, tot de grote dag aanbreekt.

HSV Daarom onderga ik ook deze dingen. Maar ik schaam mij niet, want ik weet Wie ik geloofd heb, en ik ben *ervan* overtuigd dat Hij bij machte is mijn pand, bij *Hem* weggelegd, te bewaren tot die dag.

1 Joh.5:7,8

Want drie zijn de getuigenden,¹⁸ de geest/Geest en het water en het bloed, en de drie zijn tot één.

NBG Want drie zijn er, die getuigen [in de hemel: de Vader, het Woord, en de heilige Geest; en deze drie zijn één. En drie zijn er, die getuigen op de aarde]: de Geest en het water en het bloed, en de drie zijn tot één.

NBV Er zijn dus drie getuigen: de Geest, het water en het bloed, en het getuigenis van deze drie is eensluidend.

HSV Want drie zijn er die getuigen in de hemel: de Vader, het Woord en de Heilige Geest; en deze drie zijn één. En drie zijn er die getuigen op de aarde: de Geest, het water en het bloed; en deze drie zijn één.

Hoofdstuk 4. Het gebruik van Bijbelse kernwoorden door de Herziene Statenvertaling

4.1. De vertaling van kernbegrippen

In de Herziene Statenvertaling heeft men er voor gekozen om bepaalde begrippen te blijven gebruiken die niet gangbaar zijn in het hedendaagse Nederlands, maar die zo wezenlijk bij het bijbelse spraakgebruik horen, dat zij niet door een hedendaags woord vervangen kunnen worden zonder de inhoud af te zwakken.

Het betreft onder andere de kernwoorden en kernbegrippen: zonde, genade, bekering, zalig(heid), gerechtigheid, heil, Heiland, goedertieren(heid), barmhartigheid, met ontferming bewogen worden, ootmoed, vreze des Heren, gemeenschap, verdoemenis, wraak.

Genade: In de NBV wordt dit woord behalve met ‘genade’ ook vertaald met goedheid of goedgezind zijn.

¹⁸ In diverse handschriften staat hier: in de hemel, de vader/Vader het woord/Woord en de heilige/Heilige geest/Geest, en deze drie zijn één. En drie zijn die getuigen op de aarde

Bekering: Het kernbegrip bekering is veelvuldig in de NBG en HSV te vinden. In de NBV is het alleen in Hand.15:3 gebruikt.¹⁹ Het wezenlijke van het bijbelse begrip bekering is de totale ommekeer. Dit element ontbreekt in alle andere vertalingen van dit woord.

Zalig: Het woord ‘zalig’ kennen wij bijvoorbeeld van de zaligsprekingen in Mattheüs 5. Door niet te kiezen voor het meer populaire ‘gelukkig’ komt het eeuwigheidsperspectief in dit begrip naar voren.

Heil, Heiland: ‘Heil’ is niet alleen redding, maar ook de zekerheid van de toekomstige verlossing. Het woord Heiland bevat onder andere de aspecten: redder, verlosser, zaligmaker, bevrijder, en is dus niet te vervangen door één van deze afzonderlijke woorden.

Goedertieren(heid): Dit woord verwijst volgens de grondtekst allereerst naar het gedrag dat hoort bij het naleven van het verbond. Het gaat om trouwe bijstand-met-de-daad. Er is geen ander Nederlands woord dat deze betekenis voldoende duidelijk weergeeft. Het woord ‘goed’ voldoet niet.

Innerlijk met ontferming bewogen worden: ‘Innerlijk met ontferming bewogen worden’ betekent dat ‘je hart zich in je omdraait’. Dit is iets anders dan ‘medelijden voelen’ (zo in de NBV, zie Matth. 9:36; 14:14).

Medelijden kennen we allemaal. Maar ‘Hij werd met ontferming bewogen’ is juist de sterkste uitdrukking voor medelijden in het Grieks. Behalve in sommige gelijkenissen wordt dit in de evangeliën alleen maar voor de Here Jezus gebruikt.²⁰ Alleen al uit eerbied voor onze Zaligmaker die zoveel meer bewogen is dan wij moet deze unieke uitdrukking blijven staan. Anders blijft het beperkt tot het algemeen menselijke medelijden terwijl de grondtekst dat juist niet doet.

Vreze des Heren: Het begrip ‘vreze des Heren’ is misschien een woord dat nadere uitleg nodig heeft, maar het geeft wel precies de bedoeling van de grondtekst weer. ‘Ontzag voor de Here’ of ‘eerbied voor de Here’, is maar één facet van de ‘vreze des Heren’. Het gaat niet om angst, maar om heilige vrees voor de Almachtige God. Hem ontmoeten is ontzagwekkend. Dit ontzag wordt concreet in de dienst aan de Here.

Verdoemenis: Dit woord wordt helaas weinig vermeden in zelfvervloeking, maar daarentegen is het wel taboe geworden op vele kansels. Wie zich echter heeft ingeleefd wat de Bijbel ermee bedoelt, dat ‘de ganse wereld voor God doemwaardig is’ (Rom.3:19), die begrijpt dat men het woord ‘verdoemenis’ niet moet afzwakken door het weer te geven met ‘veroordeling’ of ‘eeuwig verderf’.

Wraak²¹: Dit woord hoort helemaal thuis in het spraakgebruik van met name het Oude Testament.²² Hoe weerzinwekkend het wellicht in de oren van een moderne bijbellezer klinkt, de notie van Gods heilige toorn die zich uit in daden moet niet verdwijnen uit onze gedachten en daarom ook niet uit onze Bijbel.

¹⁹ Bekeren wordt bij voorbeeld vertaald als: tot inkeer komen (b.v. Lukas 10:13; 13:3, 5; 15:7, 10; 16:30; 24:47), berouw tonen (Hand. 8:22. Openb. 2:5b; 16:9), een nieuw leven beginnen (Hand. 13:24; 17:30; 19:4), anders gaan leven (Jona 3:8, 10), zijn leven beteren (1 Kon. 8:35), overgaan tot het geloof (Hand. 11:21).

²⁰ Matth.9:36; 14:14; 15:32; 20:34; Marc.1:41; 8:2; Luc.7:13.

²¹ Rom.12:19, Hebr.10:30.

²² Deut.32:35, Nahum 1:2.

4.2. Concordant vertalen

Men heeft er in de HSV voor gekozen om kernwoorden uit de grondtekst zoveel mogelijk met eenzelfde woord in het Nederlands te vertalen. Men noemt dat concordant vertalen.

Dit is van belang voor vergelijkende Bijbel studie maar ook voor het besef dat de Bijbel één geheel vormt.

Een voorbeeld hiervan is het begrip ‘begeren’. In de Tien Geboden²³ wordt hetzelfde werkwoord gebruikt als voor de vrucht in het paradijs die er begeerlijk uitzag²⁴. Het verband tussen de tien geboden en de zondeval is in de tweede helft van de wet terug te vinden: zonde begint met de begeerte.

In de brontalen van het Oude en Nieuwe Testament is herhaling van woorden een bewuste stijlform om nadruk te geven. Dit gebeurt soms binnen een perikoop, of ook wel binnen een heel bijbelboek. De herhaling accentueert iets. In het Nederlands getuigt dat juist van een slechte stijl, daarom gebruiken sommige vertalingen dan juist verschillende woorden om hetzelfde woord te vertalen. De nadruk op een mooie Nederlandse vertaling haalt het signaal uit de grondtekst weg.²⁵

Hoofdstuk 5. Leessuggesties, om tot een persoonlijk oordeel over de HSV te komen

Leest u eerst het aangegeven gedeelte, het liefst alsof het een volkomen nieuwe tekst voor u is, uit de HSV. Leest u daarna de vertaling van het Nederlands Bijbelgenootschap 1951, en eventueel daarna nogmaals de HSV.

1 Koningen 3:16-28 (Salomo's wijze rechtspraak)

Psalm 23 (een bekende Psalm)

Psalm 114 (een minder bekende Psalm)

Mattheüs 5 (uit de Bergrede)

De brief van Judas (een korte brief; geheel te lezen)

Hoofdstuk 6. Conclusies en advies aan synode

Er valt veel te zeggen over een Bijbelvertaling. Nu volgt een samenvatting: wat zijn de voordelen van de HSV? En om de lezer tot een evenwichtig oordeel te kunnen brengen: wat zijn de nadelen van de HSV? In dit hoofdstuk vindt u enkele overwegingen en het advies van de commissie aan de synode.

6.1.1. Voordelen van de HSV

Het grote pluspunt van de HSV ligt in de vertaalmethode die is gekozen. Er is meer dan één manier om de Bijbel te vertalen. Gaat het erom zo letterlijk mogelijk vanuit de brontaal van de Bijbel te vertalen dan let men meer op de grondtekst, maar is het de bedoeling een heel eigentijdse vertaling te maken dan let men meer op de doeltaal. Deze uitgangspunten leveren totaal verschillende vertalingen op.

In de vorige hoofdstukken zijn de uitgangspunten van de voor ons belangrijkste vertalingen aan de orde gekomen. De HSV gaat net als de oorspronkelijke Statenvertaling uit van de

²³ Ex.20:17.

²⁴ Gen.3:6.

²⁵ In de geschiedenis van de zalving van Saul tot koning (1 Samuël 9 en 10) komt twaalfmaal het werkwoord matsa' (vinden) voor (9:4, 8,11,13, 20; 10:2, 3,7, 16). Daar heeft de schrijver een bedoeling mee gehad. Hij gebruikt het zelfs geforceerd, in onnatuurlijk Hebreeuws (er vindt zich een geldstuk in mijn hand). De NBV bijvoorbeeld vertaalt matsa op zeven verschillende manieren: 2x vinden, 2x tegenkomen, 2x aantreffen, 1x niet mislopen. Zelfs de ezinnen zijn 3x niet gevonden maar terecht. Men moet nu het Hebreeuws lezen om achter de bedoeling van de schrijver te komen.

formeel-equivalente vertaalmethode. De vertalers hebben geprobeerd om elk woord in de grondtekst over te zetten naar een duidelijk leesbare vertaling die voor iedereen toegankelijk is.

- Dit levert allereerst een *betrouwbare* Bijbelvertaling op. Betrouwbaar, omdat de bijbellezer een vertaling leest die nauwgezet de grondtekst volgt. De bijbellezer komt dus zo dicht mogelijk bij de oorspronkelijke tekst van de Bijbel, zoals die ons door de inspiratie van de Heilige Geest gegeven is.
- Ten tweede is de tekst *verstaanbaar*: het Nederlands dat in de HSV wordt gebruikt is modern, maar niet populair. De tekst leest vlotter dan oudere vertalingen door het taalgebruik en door de korte(re) zinnen.
- Waar nodig wordt opheldering gegeven in ‘noten’: aanwijzingen bij de tekst waarin wordt verwezen naar de grondtekst en waarin verantwoording wordt gegeven van de gekozen vertaling van de tekst.
- De HSV is consistentere dan veel andere vertalingen, waardoor bijbelse kernbegrippen gemakkelijker door heel de Bijbel heen terug zijn te vinden.

6.1.2. Nadelen van de HSV

- De HSV is een herziening van de oorspronkelijke Statenvertaling. Daarom heeft de HSV voor dezelfde bronteksten gekozen als de Statenvertaling. Er is een jongere grondtekst van het Nieuwe Testament gebruikt dan voor de NBG’51 vertaling. Dit geeft enkele verschillen in de vertaling²⁶. Voordeel van deze jongere grondtekst is wel dat bekende teksten, die tot aan het eind van de 20ste eeuw in vrijwel iedere Bijbel stonden, niet zijn verdwenen, zoals in de NBV het geval is.²⁷
- Wanneer de oplettende bijbellezer de HSV leest, valt op dat de godsnaam die wij in de NBG’51 kenden als “HERE”, wordt vertaald met: “HEERE”. Het is de vertaling van de verbondsnaam Jahwe, in het Hebreeuws bestaande uit 4 letters: JHWH. De reden van de vertaling “HEERE” is opnieuw het feit dat de HSV een herziening is van de Statenvertaling waarin precies dezelfde benaming werd gebruikt.

6.2. Advies aan de synode

De commissie heeft de voor- en nadelen van de HSV gewogen. Is het een achteruitgang om een Bijbelvertaling te kiezen die uitgaat van een andere en zelfs jongere brontekst dan zoals wij die kenden vanuit de NBG’51? De commissie heeft zoveel mogelijk van deze verschillen bekeken en wij zijn van oordeel dat deze verschillen zo gering van gewicht en in aantal zijn, dat dit niet opweegt tegen de rijkdom die in deze bijbelvertaling geschonken wordt.

Aangaande de godsnaam: Voor de verkondiging zal het geen verschil maken of men “HERE” of “HEERE” leest, een extra ‘E’ wordt niet gehoord, alleen gelezen. Het gaat er om dat in de vertaling het unieke van deze Naam naar voren komt. Het is belangrijk dat het de hoorders en lezers van de Schrift door deze benaming opvalt dat de verbondsnaam wordt gebruikt en daarom achten wij het gebruik van “HERE” of “HEERE” geschikter dan de vertaling van Jahwe als “HEER”²⁸. Deze laatste benaming heeft het unieke van de goddelijke

²⁶ Zie Hoofdstuk 3 (Hand.8 en 1 Joh.4)

²⁷ Tijdens het onderzoek viel het de commissie op dat de NBV hierin niet consequent is. Grotere bijbelgedeelten, zoals Marcus 16:9-20 en Johannes 7:53-8:11 bleven gewoon in de vertaling gehandhaafd.

²⁸ De NBV heeft gekozen voor deze vertaling: “HEER” is dan de vertaling van Jahwe.

verbondsnaam verloren omdat ook mensen ‘heer’ genoemd kunnen worden: een wezenlijk verschil!

De voordelen van de HSV liggen in de meest belangrijke criteria waaraan een Bijbelvertaling moet voldoen: de HSV is betrouwbaar en verstaanbaar. Men kan er vanuit gaan dat men in de vertaling leest wat er ook in de grondtekst van de Bijbel staat maar dan wel in begrijpelijk Nederlands. De HSV getuigt van een diepe eerbied voor de heilige Schrift en geeft daarvan een goede vertolking naar de hoorders en lezers in deze tijd.

Deze bijbelvertaling past binnen de liturgie zoals wij die kennen binnen onze kerken. Het taalgebruik sluit aan bij de gezongen liederen, onder andere uit het Liedboek voor de kerken. Predikanten zullen voor hun werk de grondtekst nooit kunnen missen. Een vertaling is geen vervanging, maar een hulp bij het lezen en verklaren van de Bijbel. Als zodanig is de HSV voor de gehele kerk een welkome bijdrage.

Kortom: de commissie beveelt de HSV van harte aan als Bijbelvertaling binnen onze kerken.

Nawoord

De commissie Liturgische Formulieren heeft zich met vreugde van haar taak gekwetend een onderzoek te doen naar de HSV. Normaliter buigen wij ons over de liturgische formulieren zoals die in onze kerken in gebruik zijn, nu mochten wij onderzoek doen naar een vertaling van wat ons het meest dierbaar is: de Heilige Schrift zelf.

Het is de verantwoordelijkheid van de gezamenlijke kerken om een keuze te maken voor een betrouwbare en begrijpelijke Bijbelvertaling. Die verantwoordelijkheid is groot. Wij leven in een tijd waarin kennis van Gods Woord niet meer vanzelfsprekend is, ook niet (meer) binnen de kerken. Dan is het des te belangrijker dat er een bijbelvertaling beschikbaar is die Gods Woord toegankelijk maakt voor iedereen die de Bijbel wil lezen. Naarmate het onderzoek vorderde, raakten wij er als commissie meer en meer van overtuigd dat ons in de HSV een geweldig geschenk wordt aangereikt.

De wens van de commissie is dat er niet slechts gesproken zal worden over dit rapport maar dat de HSV zelf bestudeerd zal worden in onze kerken. Ons advies: Neem. Lees. Dan zult u merken dat de HSV een prachtige vertaling is met verrassend actueel en eerbiedig taalgebruik: de HSV is geen stap terug in de tijd, maar een stap voorwaarts. Bij het lezen is er herkenning van de vertaling waarmee we zijn opgegroeid, maar toch: de bekende woorden klinken nu zoveel duidelijker.

De HSV is een Bijbelvertaling om te lezen aan tafel, om te lezen met de kinderen, om te gebruiken op de club, in de kindernevendienst, tijdens de catechisatielessen en vooral ook in de verkondiging. Want de HSV is een Bijbelvertaling voor iedereen: dat jong en oud mogen (op-)groeien met een betrouwbare en verstaanbare vertaling van het Woord van God!

September 2011

De commissie liturgische formulieren

Ds J.J. Douma – van der Molen

Ds A. van Harten-Tip

B. Postma

Ds M.J.M. Sytsma – van Oeveren

ARTIKEL 77 uit de Kerkorde van de vGKN

De kerken zijn geroepen gestalte te geven aan de onopgeefbare **verbondenheid** van de gemeente van Christus met het volk Israël en zoekt het **gesprek** met Israël over het verstaan van de Heilige Schrift, in het bijzonder met betrekking tot het **Koninkrijk** van God en de belijdenis dat **Jezus de Messias** is.

De grond voor de verbondenheid met het volk Israël

De grond voor deze verbondenheid is reeds in het O.T. verkondigd als aan Abraham, de stamvader van het volk Israël, door God de belofte wordt gedaan: ‘...en in u zullen alle geslachten van de aardbodem gezegend worden’ (Gen. 12 : 3), en ook wat de apostel Paulus schrijft: ‘En de Schrift, die voorzag dat God uit het geloof de heidenen zou rechtvaardigen, verkondigde eertijds aan Abraham het Evangelie: In u zullen al de volken gezegend worden. Daarom zijn zij die uit het geloof zijn, gezegend samen met de gelovige Abraham’ (Gal. 3 : 7 - 9).

Op de Pinksterdag spreekt de apostel Petrus de bijeenvergaderde Joden toe en zegt: ‘Want voor u is de belofte en voor uw kinderen en voor allen die veraf zijn, . . .’ (Hand. 2 : 39). De Here Jezus zegt, in het gesprek met de Samaritaanse vrouw: ‘want de zaligheid is uit de Joden’ (Joh. 4 : 22).

De Kerk is niet in de plaats gekomen van het Joodse volk. ‘Hunner is de aanneming tot zonen en de heerlijkheid en de verbonden en de wetgeving en de eredienst en de beloften’ (Rom. 9: 4,5). Maar Gods heilsplan betreft dankzij Jezus Christus alle volken. De gelovigen uit de volken zijn door Hem ‘mede erfgenamen’ geworden. Zoals de apostel Paulus schrijft aan de gelovigen in Galatië: ‘. . . dan bent u Abrahams nageslacht en overeenkomstig de belofte erfgenamen’ (Gal. 3 : 29).

NB

*Wat betreft onze positie t.o.v. **de staat Israël**, deze wordt bepaald door het feit dat het gaat om een rechtmatige, door de VN erkende -weliswaar seculiere- democratische staat, waarin barmhartigheid en recht betracht wordt. Het bestaan van de staat Israël wordt gezien als een begin van de vervulling van door de profeten gedane uitspraken (Jer. 30 : 3; Ez. 36 : 24; Ez. 37 : 21).*

Wij mogen in alle ontwikkelingen, m.n. vanaf het begin van de 20ste eeuw, de hand van God zien.

Gesprek

Wij zullen ons in het gesprek met de Joden bewust moeten zijn dat wij loten zijn van de onedele olijf, die zijn geënt op de edele olijf (Rom.11:17-21). Ook moeten wij ons realiseren dat in de naam van Christus het volk veel leed is aangedaan. Allereerst zullen wij moeten luisteren en erkennen dat de orthodoxe en de Messias belijdende Joden ons veel te zeggen en te leren hebben m.n. t.a.v. de uitleg van de Schriften. Wij willen onderzoeken waarin en waarmee wij ons dienend kunnen opstellen. Wij zullen met regelmaat voorbede doen voor het volk Israël, maar ook voor de regering van de staat Israël en met name bidden om wijsheid voor de regering, ons realiserend dat het volk en de staat onder grote druk verkeert. Ook zal er voorbede gedaan worden voor de Israël omringende volken, om rust en vrede in de regio.

Het Koningschap van Jezus

In het N.T. gaat het om het tot werkelijkheid worden van hetgeen beloofd en geprofeteerd is in het O.T.. Bij de geboorteaankondiging van de Here Jezus zegt de engel Gabriël tegen Maria van de zoon die zij baren zal: ‘. . . en God de Heere zal Hem de troon van zijn vader David

geven, en Hij zal over het huis van Jacob Koning zijn tot in eeuwigheid, en aan Zijn Koninkrijk zal geen einde komen'. (Luc. 1 : 32 ; 33). Als Pilatus de Here Jezus vraagt of Hij de koning der Joden is, dan ontkent Hij dat niet. Hij antwoordt met : 'U zegt het'. (Mat. 27 : 11). In het Evangelie naar Johannes geeft Hij nog een toelichting aan Pilatus, wanneer deze met de aanklacht verlegen is, en zegt: 'Mijn Koninkrijk is niet van deze wereld' (Joh. 18 : 36). Bij Zijn hemelvaart zegt Hij: 'Mij is gegeven alle macht, in de hemel en op de aarde' (Mat. 28: 18). Hij is de overste van de koningen der aarde (Op. 1: 5). Zijn koninkrijk is nu al bij ons (Luc. 17: 21).

Dit koninkrijk krijgt gestalte in mensen die Jezus aanvaardden als hun Heer en Heiland.

Jezus de Messias

Wij constateren dat een deel van het Joodse volk de eerste komst van de Messias nog verwacht. Wij geloven dat deze verwachting in de komst van Jezus Christus is vervuld. Jezus is de Messias. 'U bent de Christus (Messias), de Zoon van de levende God'. Dat is het getuigenis van de apostel Petrus als Jezus tegen zijn discipelen zegt: 'Maar u, wie zegt u dat Ik ben?' (Mt. 16: 15;16). In de eerste plaats de Messias van het Joodse volk, maar ook de Messias voor de heiden-volkeren. De Samaritaanse vrouw zegt: 'Ik weet dat de Messias komt, wanneer Die gekomen zal zijn, zal Hij ons alles verkondigen'. Jezus zei tegen haar: 'Ik ben het, Die met u spreek'. Jezus ontkracht haar getuigenis niet, hij bevestigt hiermee echter wel duidelijk de juistheid van haar bewering. Hij is dus ook de Messias van haar, de niet-Joodse.

(Definitieve versie van de notitie van Ds Sj. Maliepaard en Br H.J.Nanninga, april 2012)